

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE

Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

BILTEN 3
2022

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

BILTEN 3
2022

IZDAVAČ

Centralna banka Bosne i Hercegovine
Maršala Tita 25, 7100 Sarajevo

Tel (387 33) 278 100
Faks (387 33) 278 299
www.cbbh.ba
e-mail: contact@cbbh.ba

Za sve informacije kontaktirati:
Ured vodećeg ekonomiste

Uredništvo:
dr. Belma Čolaković glavni i odgovorni urednik
dr. Željko Marić
mr. Amir Hadžiomerađić
dr. Dejan Kovačević
Vesna Papić

Rok za statističke podatke koji su uključeni u
ovaj broj bio je 10.11.2022. godine.

Sadržaj:

SPISAK GRAFIKONA	4
SPISAK TABELA	6
TEKSTNI OKVIR	7
SKRAĆENICE	8
IZVRŠNI SAŽETAK	10
GLAVNI EKONOMSKI INDIKATORI	11
1. MEĐUNARODNO EKONOMSKO OKRUŽENJE	12
2. REALNI SEKTOR	17
2.1 Bruto domaći proizvod	18
2.2 Industrijska proizvodnja	20
2.3 Cijene	21
2.4 Plate i zaposlenost	22
3. FINANSIJSKI SEKTOR	24
3.1 Devizne rezerve i monetarna kretanja	26
3.2 Obavezna rezerva	28
3.3 Aktivnosti komercijalnih banaka	28
3.3.1 Krediti	28
3.3.2 Depoziti	29
3.3.3 Strana aktiva i strana pasiva komercijalnih banaka	30
3.3.4 Kamatne stope	31
3.4 Berze	32
4. VANJSKI SEKTOR	33
4.1 Platni bilans	34
4.1.1 Tekući kapitalni račun	34
4.2 Finansijski račun	35
4.3 Vanjska trgovina	35
4.4 Nominalni i realni efektivni kurs KM	36
5. VLADINE FINANSIJE	37
5.1 Budžetska pozicija	38
5.2 Poreski prihodi od indirektnih proizvoda	40
6. STATISTIČKE TABELE	42
7. Dodatak	98

SPISAK GRAFIKONA

Grafikon 1.1:	Godišnje promjene realnog BDP-a u odabranim zemljama
Grafikon 1.2:	Doprinosi godišnjoj stopi promjene potrošačkih cijena u zemljama glavnim trgovinskim partnerima, za prvih devet mjeseci
Grafikon 1.3:	Ključne kamatne stope vodećih centralnih banaka, odabrane zemlje
Grafikon 1.4:	Bilans stanja vodećih centralnih banaka, aktiva
Grafikon 1.5:	Dvanestomjesečni euribor
Grafikon 1.6:	Ukupni vanjski dug u zemljama regiona
Grafikon 1.7:	Godišnje promjene berzanskih cijena odabranih roba
Grafikon 2.1:	Doprinos godišnjoj promjeni aktivnosti po djelatnostima
Grafikon 2.2:	Doprinos godišnjoj stopi promjene BDP-a prema rashodnom pristupu
Grafikon 2.3:	Usporedivost projekcija komponenti realnog BDP-a i inflacije
Grafikon 2.4:	Usporedivost projekcija komponenti realnog BDP-a i inflacije u EU
Grafikon 2.5:	Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena u projekcijskom periodu
Grafikon 2.6:	Doprinos godišnjoj stopi rasta industrije prema industrijskim područjima
Grafikon 2.7:	Doprinos godišnjoj stopi rasta industrije prema industrijskim grupama
Grafikon 2.8:	Godišnje kretanje djelatnosti industrije u prvih devet mjeseci
Grafikon 2.9:	Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena na kraju kvartala
Grafikon 2.10:	Doprinosi cijena hrane i energenata godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena, na kraju septembra
Grafikon 2.11:	Godišnje promjene potrošačkih cijena u odjeljku hrane, na kraju kvartala
Grafikon 2.12:	Godišnje promjene u proizvođačkim i potrošačkim cijenama, na kraju kvartala
Grafikon 2.13:	Broj nezaposlenih osoba i godišnje promjene na tržištu rada
Grafikon 2.14:	Kvartalna promjena broja zaposlenih osoba na kumulativnoj osnovi
Grafikon 2.15:	Kvartalni doprinos promjeni broja zaposlenih osoba prema djelatnosti
Grafikon 2.16:	Kretanje prosječnih plata na kvartalnom nivou
Grafikon 2.17:	Dugoročna stopa nezaposlenosti i NEET stopa u BiH i EU
Grafikon 3.1:	Devizne rezerve CBBiH
Grafikon 3.2:	Kvartalne promjene u komponentama rezervnog novca
Grafikon 3.3:	Komponente monetarnih agregata, stanja
Grafikon 3.4:	Monetarna multiplikacija
Grafikon 3.5:	Kvartalne promjene M2 i protustavki novčane mase

Grafikon 3.6:	Stanje računa rezervi kod CBBiH i implicitna stopa OR
Grafikon 3.7:	Kreditni bh. banaka
Grafikon 3.8:	Godišnja stopa rasta kredita stanovništvu
Grafikon 3.9:	Depoziti bh. banaka
Grafikon 3.10:	Godišnje promjene u depozitima bh. banaka
Grafikon 3.11:	Depoziti nefinansijskih preduzeća
Grafikon 3.12:	Strana pasiva
Grafikon 3.13:	Stambeni krediti
Grafikon 3.14:	Prosječna ponderisana kamatna stopa na novougovorene depozite
Grafikon 3.15:	Stopa prinosa do dospijanja na tržištu sedmomjesečnih obveznica Republike Srpske
Grafikon 4.1:	Komponente tekućeg računa u procentima BDP
Grafikon 4.2:	Račun usluga u platnom bilansu
Grafikon 4.3:	Kompensacije zaposlenim u inostranstvu, doznake i penzije iz inostranstva
Grafikon 4.4:	Finansijski račun
Grafikon 4.5:	Godišnje stope rasta izvoza prema glavnim grupama proizvoda, kumulativ
Grafikon 4.6:	Godišnje stope rasta uvoza prema glavnim grupama proizvoda, kumulativ
Grafikon 4.7:	Godišnje promjene u deviznom kursu KM
Grafikon 5.1:	Tekući i primarni fiskalni bilans generalne vlade BiH
Grafikon 5.2:	Budžetski prihodi i rashodi opšte vlade u % BDP-a (kumulativni podaci) i godišnje stope rasta prihoda i rashoda
Grafikon 5.3:	Glavne stavke rashoda, godišnje promjene
Grafikon 5.4:	Udio u ukupnim rashodima
Grafikon 5.5:	Porezi i doprinosi za socijalno, godišnje stope rasta
Grafikon 5.6:	Ukupan bruto dug i godišnje stope rasta
Grafikon 5.7:	Nivo i stopa rasta neto indirektnih poreza
Grafikon 5.8:	Promjena kretanja vodećih grupa indirektnih poreza
Grafikon 5.9:	Utjecaj inflacije na rast prihoda od PDV-a

SPISAK TABELA

T01: Kvartalni ekonomski indikatori	44
T02: Bruto domaći proizvod Bosne i Hercegovine (tekuće cijene)	45
T03: Indeks industrijske proizvodnje	46
T04: Struktura indeksa industrijske proizvodnje	47
T05: Struktura indeksa industrijske proizvodnje BiH	48
T06: Indeks potrošačkih cijena za BiH (CPI)	49
T07: Struktura indeksa potrošačkih cijena za BiH (CPI)	50
T08: Prosječne bruto i neto plate i penzije	51
T09: Monetarni agregati	52
T10: Monetarni pregled	53
T11: Bilans stanja CBBiH	55
T12: Konsolidovani bilans komercijalnih banaka BiH	56
T13: Konsolidovani bilans komercijalnih banaka FBiH	58
T14: Konsolidovani bilans komercijalnih banaka RS	60
T15: Kamatne stope na kredite stanovništvu	62
T16: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima	63
T17: Kamatne stope na depozite stanovništva	64
T18: Kamatne stope na depozite nefinansijskih preduzeća	65
T19: Ukupni depoziti i krediti komercijalnih banaka	66
T20: Sektorska struktura depozita kod komercijalnih banaka	67
T21: Sektorska struktura kredita kod komercijalnih banaka	68
T22: Valutna struktura depozita i kredita komercijalnih banaka	69
T23: Kupovina i prodaja konvertibilne marke	70
T24: Prosječne obavezne rezerve	71
T25: Obavezne rezerve po obračunskim periodima	72
T26: Promet vrijednosnih papira na berzama BiH	73
T27: Transakcije u platnom prometu	74

T28: Platni bilans BiH.	75
T29: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)	77
T30: Servisiranje vanjskog duga	79
T31: Vanjski dug opšte vlade BiH po kreditorima*	80
T32: Devizne rezerve CBBiH.	81
T33: Vanjskotrgovinska razmjena BiH	82
T34: BiH - Izvoz prema zemlji destinacije	83
T35: BiH - Uvoz prema zemljama porijekla	84
T36: Struktura izvoza robe	85
T37: Struktura uvoza robe	86
T38: Pregled prosječnih srednjih kurseva konvertibilne marke	87
T39: Vladine finansije BiH - jedinice sektora vlade	88
T40: Vladine finansije BiH - struktura konsolidovanih prihoda i rashoda	89
T41: Vladine finansije FBiH - jedinice sektora vlade.	90
T42: Vladine finansije FBiH - struktura konsolidovanih prihoda i rashoda	91
T43: Vladine finansije RS - jedinice sektora vlade	92
T44: Vladine finansije RS - struktura konsolidovanih prihoda i rashoda	93
T45: Tokovi direktnih stranih investicija u BiH klasifikovani prema zemlji stranog ulagača	94
T46: Tokovi direktnih stranih investicija u BiH prema NACE Rev 2 klasifikaciji djelatnosti.	95
T47: Stanje direktnih stranih investicija u BiH po komponentama.	96
T48: Nominalni i realni efektivni kurs konvertibilne marke	97

Napomena: Kratka metodološka objašnjenja nalaze se ispod svake tabele, dok su opširnija dostupna na www.cbbh.ba

Konvencija korištena u tabelama je sljedeća:

∅ Prosjek

* Oznaka za napomenu

- Nema pojave

... Ne raspolaže se podacima

Tekstni okvir:

Tekstni okvir 1: Jesenske projekcije CBBiH u pogledu ekonomske aktivnosti

Tekstni okvir 2: Dugoročna nezaposlenost i udio mladih nezaposlenih osoba u BiH

SKRAĆENICE

APP	Programom kupovine vrijednosnih papira (asset purchase programme)
BDP	Bruto domaći proizvod
BHAS	Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine
BiH	Bosna i Hercegovina
BoE	Bank of England
BIRS	Berzanski indeks Republike Srpske
BLSE	Banjalučka berza
b.p.	Bazni poen
CBBiH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CEFTA	Centralnoevropski sporazum o slobodnoj trgovini
CPI	Indeks cijena potrošača
DSI	Direktne strane investicije
EA	Eurozona
ECB	Evropska centralna banka
EU	Evropska unija
EUR	Euro
EUROSTAT	Statistički ured Evropske unije
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FED	Federalni sistem rezervi SAD
HRK	Hrvatska kuna
KM / BAM	Konvertibilna marka
M1	Novčana masa u užem smislu
M2	Novčana masa u širem smislu
MMF	Međunarodni monetarni fond
NDA	Neto domaća aktiva
NEER	Nominalni efektivni kurs
NSA	Neto strana aktiva
OPEC	Organizacija zemalja izvoznica nafte
FAO	Organizacija za hranu i poljoprivredu
OR	Obavezna rezerva
PEPP	Hitni program kupovine zbog pandemije
PDV	Porez na dodatu vrijednost
p.p.	Procentni poen
REER	Realni efektivni kurs
ROAE	Povrat na prosječan dionički kapital
QE	Kvantitativne olakšice (quantitative easing)
QT	Kvantitativno pooštavanje (quantitative tightening)
RS	Republika Srpska

RSD	Srbijanski dinar
SAD	Sjedinjene Američke Države
SASE	Sarajevska berza
SASX 30	Indeks Sarajevske berze 30
SDR	Specijalna prava vučenja
USD	Američki dolar
TLTRO	Ciljane operacije dugoročnijeg refinansiranja

IZVRŠNI SAŽETAK

Snažan inflatorni pritisak je nastavljen i u trećem kvartalu 2022. godine. Rastu inflacije i dalje su najviše doprinostili snažni rast cijena energenata, hrane i proizvodnih materijala na međunarodnim tržištima. Pritisci u pojedinim cjenovnim odjeljcima u BiH, prvenstveno odjeljku Hrana i bezalkoholna pića, su bili toliko snažni, da ni iščezavanje baznog efekta nije oslabilo inflatorne pritiske u zemlji. Do kraja 2022. godine, CBBiH očekuje dalji rast inflacije, ali slabijim intenzitetom.

Među članicama eurozone prisutna je značajna heterogenost u pogledu visine inflacije, ali raspoloživi podaci do kraja novembra ne kazuju da inflacija u eurozoni, posmatrano period na isti period prethodne godine, usporava, uprkos rastu referentnih kamatnih stopa ECB-a. ECB je, u trećem kvartalu, dva puta podizala referentne kamatne stope, do nivoa nezabilježenog od 2011. godine. CBBiH je svoju politiku naknada na sredstva na računu rezervi, od septembra, počela harmonizovati u trendu, ne u potpunosti u nivou, sa politikom ECB-a. Do kraja trećeg kvartala nisu primjećene značajne promjene u visini domaćih kamatnih stopa u bankarskom sektoru.

Prema posljednje dostupnim zvaničnim podacima, u drugom kvartalu 2022. godine zabilježen je snažan rast realne ekonomske aktivnosti na godišnjem nivou, uprkos rastu inflacije. Snažan rast je djelimično bio posljedica jačanja aktivnosti u uslužnom sektoru, posebno hotelijerstvu i ugostiteljstvu, nakon pandemije. Međutim značajan rast bruto dodane vrijednosti je zabilježen i u trgovini te prerađivačkoj industriji i djelatnosti informacija i komunikacija. CBBiH očekuje usporavanje realne ekonomske aktivnosti u drugoj polovini 2022. godine, prvenstveno zbog snažnog inflatornog šoka, koja se neće odraziti samo na deflatore, nego i na obim nominalne ekonomske aktivnosti. Također, u drugoj polovini godine je zabilježeno usporavanje u prerađivačkoj industriji, a sve su glasnjiji signali kako bi neki od naših glavnih trgovinskih partnera mogli ući u recesiju i prije kraja godine. S jesenjim krugom srednjoročnih makroekonomskih projekcija, očekivanja u pogledu ekonomske aktivnosti u srednjem roku su revidirana naniže. Očekivane stope rasta realnog BDP-a za 2023. i 2024. godinu su vrlo niske za naš nivo razvoja, ali u CBBiH još uvijek ne očekujemo recesiju u srednjem roku.

I dalje su primjetne naznake spirale između nominalnih plata i inflacije, usljed sve većeg sindikalnog pritiska i pada ionako niskog životnog standarda građana. Ipak, prosječna nominalna plata nije u potpunosti pratila rast inflacije, te

je rast prosječne realne plate bio znatno sporiji. Iako su indikatori s tržišta rada ukazivali na poboljšanja u trećem kvartalu 2022. godine, takav zaključak se mora uzeti s velikom rezervom. Snažniji pad nezaposlenih osoba od rasta zaposlenosti može se obrazložiti i negativnim demografskim trendovima te novim valovima migracija stanovništva i radne snage, koje su posebno zastupljene među mlađom populacijom. Smanjenje radno sposobnog stanovništva će svakako rezultirati pritiscima na rast plata u srednjem i dugom roku, što će dodatno jačati inflatorne pritiske kroz rast domaćih proizvođačkih cijena.

Devizne rezerve su zabilježile značajan rast na kvartalnom nivou, što je uobičajeno za treći kvartal. U ljetnim mjesecima je potražnja stanovništva i privrede za domaćom valutom, u pravilu, pojačana, a rezultira i rastom gotovine izvan monetarnih vlasti. Depoziti banaka kod CBBiH su i dalje rasli, a posljedica su, između ostalog, i nastavka trenda snažnog rasta depozita domaćih sektora. Uprkos vrlo negativnoj realnoj kamatnoj stopi, kreditni rast nije značajno intenziviran. Djelimično, to je posljedica i prakse ugovaranja kredita, pogotovo dugoročnih, uz varijabilnu kamatnu stopu, pri čemu je značajan rast euribora u narednim periodima vrlo izvjestan. Također, sigurno da je i potražnja za kreditima pod snažnim uticajem smanjenja raspoloživog dohotka građana, usljed permanentnog i snažnog inflatornog pritiska.

U drugom kvartalu 2022. godine ostvarene su rekordne vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene, prvenstveno kao posljedica rasta cijena roba na svjetskom tržištu. Uprkos pozitivnim kretanjima na računu usluga, kao i rekordnom neto prilivu po osnovu radničkih doznaka, značajan deficit na računu roba rezultirao je najvećim deficitom tekućeg računa još od 2012. godine. Također, usljed značajnog nominalnog rasta deficita tekućeg računa, u drugom kvartalu tekuće godine je došlo i do rasta deficita tekućeg računa izraženog u procentima BDP-a. Od trećeg kvartala, vanredno visoke stope rasta uvoza i izvoza bilježe blago usporavanje rasta.

Fiskalni indikatori su dodatno poboljšani u trećem kvartalu, ali je snažni inflatorni pritisak rezultirao većim nominalnim izdvajanjima za penzije i plate u javnom sektoru. Rast državne potrošnje se može očekivati u slučaju dodatnog jačanja inflatornih pritisaka.

Glavni i odgovorni urednik

dr. Belma Čolaković

GLAVNI EKONOMSKI INDIKATORI

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Nominalni BDP BiH, (u milionima KM) tekuće cijene¹⁾	26.223	26.779	27.359	28.589	29.904	31.376	33.444	35.296	34.255	38.637
Stopa realnog rasta BDP-a (u %)¹⁾	-1,0	2,5	1,2	3,1	3,2	3,2	3,7	2,8	-3,1	7,5
Stopa rasta potrošačkih cijena u BiH²⁾	u procentima									
Prosječna godišnja stopa rasta CPI	2,1	-0,1	-0,9	-1,0	-1,1	1,2	1,4	0,6	-1,0	2,0
Godišnja stopa rasta CPI za decembar	1,8	-1,2	-0,4	-1,3	-0,3	1,3	1,6	-0,1	-1,6	6,3
Budžet sektora opće vlade³⁾	u procentima BDP-a									
Prihodi	43,8	42,7	43,8	43,0	42,7	43,1	43,1	42,5	42,1	41,5
Rashodi ⁴⁾	45,8	44,8	45,8	42,3	41,5	40,5	40,8	40,6	47,4	41,8
Saldo	-2,0	-2,2	-2,0	0,7	1,2	2,6	2,3	1,9	-5,3	-0,3
Novac i kredit	u procentima BDP-a									
Novac u širem smislu (M2)	56,9	60,1	63,1	65,2	67,5	70,5	72,3	74,6	82,5	81,6
Kreditni nevladinim sektorima	56,1	56,5	56,2	55,0	54,3	55,6	55,1	55,7	56,0	51,5
Platni bilans	Bruto devizne rezerve									
U milionima KM	6.509	7.068	7.826	8.606	9.531	10.557	11.623	12.597	13.868	16.348
U milionima USD	4.274	4.797	5.309	4.883	5.391	6.083	7.012	7.210	8.079	9.885
U mjesecima uvoza robe i usluga	5,3	5,8	6,1	6,7	7,2	7,1	7,3	7,8	10,0	9,3
Saldo tekućeg računa	Saldo tekućeg računa									
U milionima KM	-2.266	-1.425	-1.983	-1.458	-1.424	-1.520	-1.094	-927	-1.125	-923
U milionima USD	-1.488	-967	-1.345	-827	-805	-876	-660	-531	-655	-558
U procentima BDP-a	-8,6	-5,3	-7,2	-5,1	-4,8	-4,8	-3,3	-2,6	-3,3	-2,4
Saldo robne razmjene⁵⁾	Saldo robne razmjene⁵⁾									
U milionima KM	-7.779	-7.099	-7.874	-7.176	-7.089	-7.417	-7.521	-7.963	-6.268	-7.170
U milionima USD	-5.108	-4.817	-5.342	-4.071	-4.010	-4.274	-4.538	-4.558	-3.651	-4.335
U procentima BDP-a	-29,7	-26,5	-28,8	-25,1	-23,7	-23,6	-22,5	-22,6	-18,3	-18,6
Vanjski dug sektora vlade	Vanjski dug sektora vlade									
U milionima KM	7.212	7.563	8.442	8.693	8.872	8.147	8.198	8.140	8.726	9.348
U milionima USD	4.861	5.330	5.249	4.856	4.782	4.996	4.801	4.657	5.479	5.417
U procentima BDP-a	27,5	28,2	30,9	30,4	29,7	26,0	24,5	23,1	25,5	24,8
Servisiranje vanjskog duga⁶⁾	Servisiranje vanjskog duga⁶⁾									
U milionima KM	413	685	761	581	723	983	955	794	741	773
U milionima USD	271	465	516	330	409	567	576	454	432	467
U procentima izvoza robe i usluga	4,9	7,6	8,2	5,7	6,7	7,7	6,7	5,5	6,2	4,7

Napomena:

- 1) Izvor: Agencija za statistiku BiH: Bruto domaći proizvod za BiH za 2021. godinu, proizvodni pristup, prvi rezultati, juli 2022. godine
- 2) Izvor: Agencija za statistiku BiH
- 3) Izvor: Centralna banka BiH
- 4) Rashodi uključuju i neto nabavku stalnih sredstava
- 5) Saldo izvoza i uvoza robe na platnobilansnoj osnovi uključuje prilagođenja obuhvata i vrijednosti koja se rade u svrhu izvještavanja o platnom bilansu, u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za platni bilans, šesto izdanje)
- 6) Izvor: Ministarstvo finansija i trezora BiH

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**Međunarodno
ekonomsko okruženje**

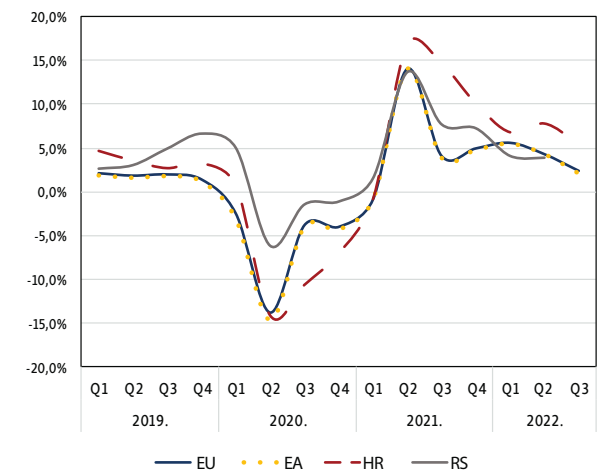
1. MEĐUNARODNO EKONOMSKO OKRUŽENJE

U trećem kvartalu tekuće godine zabilježeno je usporavanje realne ekonomske aktivnosti u EU i eurozoni. Također su nastavljeni snažni inflatorni pritisci na globalnom nivou. Najveći doprinos rekordnim stopama inflacije u eurozoni, u trećem kvartalu, imale su cijene energenata i hrane, zbog poremećaja u lancima snabdjevanja kao posljedica rata u Ukrajini. U takvim uslovima, kako je bilo i najavljivano, mnoge centralne banke su zaoštravale svoje monetarne politike dinamičnije nego što se prethodno očekivalo. U posmatranom periodu rastle su referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka, a novo povećanje ključnih kamatnih stopa ECB-a odrazilo se na novi talas rasta prinosa na sekundarnom tržištu državnih obveznica zemalja EU.

Nakon što je u prvoj polovini 2022. godine, zbog snažnog rasta potrošnje te izvoza roba i usluga, zabilježen značajan rast realnog BDP-a u EU i regionu, u trećem kvartalu je zabilježeno usporavanje realne ekonomske aktivnosti u EU i eurozoni (grafikon 1.1). U trećem kvartalu su nastavljeni snažni inflatorni pritisci, što je negativno djelovalo na potrošnju domaćinstava, a poremećaji u snabdjevanju plinom su se intenzivirali, što je dodatno pogoršalo situaciju. Također, nakon snažnog oporavka uslužnog sektora u prethodnim kvartalima, koji je uslijedio nakon ukidanja restrikcija uvedenih za vrijeme pandemije koronavirusa, potražnja u navedenom sektoru je ponovno usporila u trećem kvartalu.

Prognoze za ekonomsku aktivnost i inflaciju u velikoj mjeri zavise od razvoja rata u Ukrajini, s obzirom da bi dalja povećanja cijena plina mogla dodatno intenzivirati inflatorne pritiske te usporiti rast. Prema posljednjim jesenjim projekcijama Evropske komisije,¹ očekuje se značajno usporavanje rasta realnog BDP-a u posljednjem kvartalu tekuće godine, kao i početkom naredne godine. Rast cijena energenata i pad kupovne moći domaćinstava će uticati na usporavanje ekonomske aktivnosti u EU krajem 2022. godine. Evropska komisija očekuje rast realne ekonomske aktivnosti u 2022. godini u EU i eurozoni od 3,3% i 3,2%, respektivno.

Grafikon 1.1: Godišnje promjene realnog BDP-a u odabranim zemljama

Izvor: EUROSTAT
Napomena: U momentu pisanja Biltene, podaci za treći kvartal nisu bili dostupni za RS. Podaci su sezonski i kalendarski prilagođeni.

U trećem kvartalu nastavljen je značajan rast prosječnih potrošačkih cijena u eurozoni, kao rezultat nastavka snažnog rasta cijena energije i hrane, uskih grla u lancima snabdjevanja te oporavka potražnje nakon pandemije koronavirusa. Na kraju kvartala, godišnja inflacija u eurozoni iznosila je 9,9%, dok je u SAD istovremeno zabilježen rast prosječnih potrošačkih cijena od 8,2%. Prema Izvještaju MMF-a,² cijene energenata i hrane su u eurozoni doprinosile ukupnoj inflaciji sa oko 70%, za prvih osam mjeseci tekuće godine.

Električna energija, plin i druga goriva³ su u septembru zabilježili godišnji rast cijena od 55,5% u eurozoni, nakon što je Rusija smanjila isporuku prirodnog plina u Evropu. Toplotni talasi i suše širom Evrope dodatno su intenzivirali energetske krizu i rast cijena. Visoke temperature i oskudne padavine dovele su do izuzetno niskih nivoa rijeka, što je rezultiralo povećanim troškovima kopnenih isporuka, uključujući uglj, naftu i druge materijale, u julu i augustu. Značajan inflatorni pritisak na nivo potrošačkih cijena nastavio je činiti i rast cijena hrane, koji je u eurozoni i EU u septembru iznosio 13,8% i 15,4%, respektivno, na godišnjem nivou. Visoki ulazni troškovi proizvodnje hrane i navedene suše tokom ljeta tekuće godine su doprinijeli značajnom rastu cijena hrane.

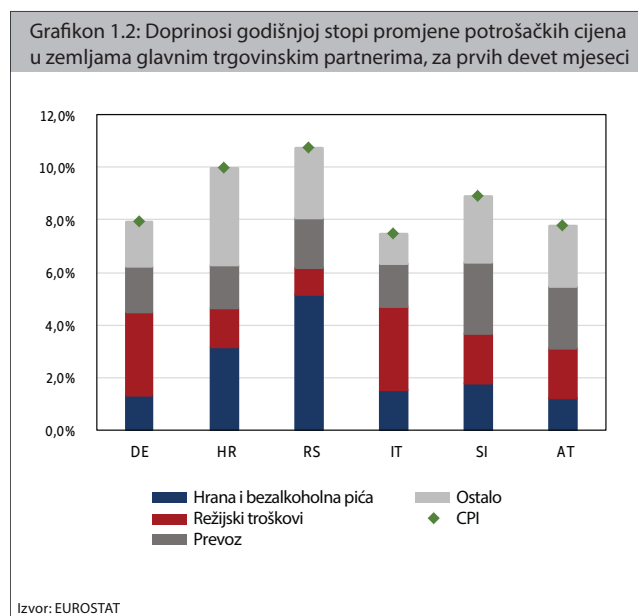
U zemljama koje spadaju u glavne trgovinske partnere BiH, najizraženiji doprinos povećanju inflacije u prvih devet mjeseci tekuće godine, u odnosu na isti period prethodne godine, imale su cijene hrane i bezalkoholnih pića, režijski troškovi te prevoz (grafikon 1.2). Razlike među zemljama odražavaju razlike u ponderima navedenih kategorija u potrošačkim korpama te razlike u mjerama politika. Na primjer, brži rast cijena hrane i energije u zemljama odražava

¹ Izvor: Evropska komisija, Jesenje ekonomske projekcije, novembar 2022. godine.

² Izvor: MMF, oktobar 2022. godine.

³ Učešće navedene komponente u klasifikaciji individualne potrošnje u septembru 2022. godine bilo je 3,4%.

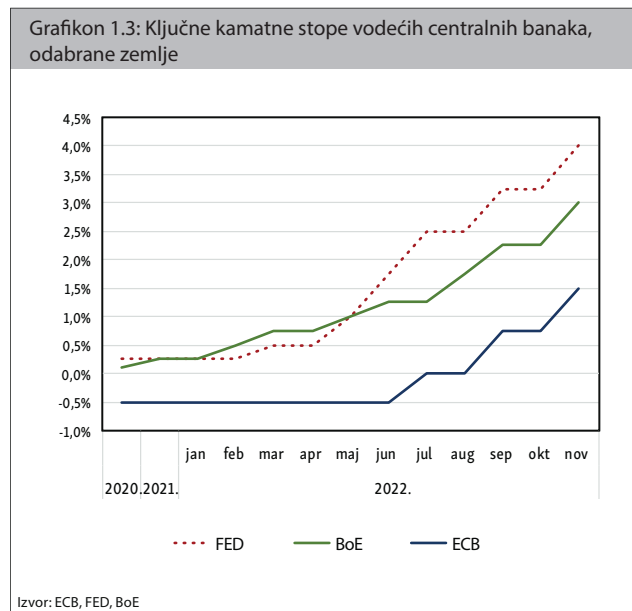
veći ponder za hranu u potrošačkoj korpi,⁴ veću zavisnost od nafte i plina te nedostatak mjera za suzbijanje rasta cijena energenata. Na kraju trećeg kvartala su gotovo sve zemlje glavni trgovinski partneri BiH zabilježile dvocifrenu inflaciju. Najizraženiji godišnji rast cijena hrane i bezalkoholnih pića u septembru je zabilježila Srbija sa 20,3%, dok je Italija zabilježila najizraženiji godišnji rast režijskih troškova od 32,2 %.

Prema posljednjim jesenjim projekcijama Evropske komisije, očekuje se da će godišnja inflacija u 2022. godini u EU i eurozoni iznositi 9,3% i 8,5%, respektivno, što je revidirano naviše u odnosu na ljetne projekcije iz tekuće godine. Prema navedenim projekcijama, očekuje se da će cijene plina i električne energije ostati na visokom nivou u narednom periodu, ali također da će uticaj baznog efekta kao i pad cijena goriva ublažiti rast cijena energenata. Evropska komisija očekuje da će se nastaviti godišnji rast cijena hrane u posljednjem kvartalu 2022. godine, a da će nakon toga cijene hrane početi opadati u 2023. godini, kao rezultat baznog efekta i ublažavanja uskih grla u lancima distribucije.

U većini zemalja inflacija se kretala iznad očekivanja, a na njen rast se i dalje najviše odražavaju geopolitičke tenzije i znatno više svjetske cijene energenata i hrane. Mnoge centralne banke su proteklih mjeseci zaoštravale svoje monetarne politike dinamičnije nego što se prethodno očekivalo. Evropska centralna banka je u septembru i oktobru povećala ključne kamatne stope za po 75 baznih poena, te od 2. novembra 2022. godine kamatne stope na glavne operacije refinansiranja i kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost kreditiranja od centralne banke i na stalno raspoloživu mogućnost deponiranja kod centralne banke su povećane na 2,00%, 2,25% i 1,50% respektivno (grafikon 1.3). U novembru 2022. godine i FED je donio odluku za još jedno povećanje stope za 75 baznih poena,

na raspon od 3,75% do 4%. Ova odluka uslijedila je nakon povećanja od 75 baznih poena u junu, julu i septembru i dva manja povećanja kamatnih stopa na sastancima u martu i maju, a sve kao dio strategije centralne banke za borbu protiv visoke inflacije. FED je također najavio još jedan sastanak krajem 2022. godine. U decembru se očekuje još jedno povećanje ključnih kamatnih stopa i FED-a i ECB-a od 50 ili 75 baznih poena. Nakon decembarških sastanaka, očekivanja su da će obje gorespomenute centralne banke duže vrijeme pazirati u povećanju kamatnih stopa te je vjerovatno da će ECB biti pod sve većim pritiskom da počne sa kvantitativnim pooštavanjem. Uz nepovoljnije izgleda globalnog ekonomskog rasta, dalje pooštavanje monetarnih politika vodećih centralnih banaka može uticati i na povećanje volatilnosti na međunarodnom finansijskom tržištu. Ipak, očekivanja vodećih centralnih banaka su da će se globalni inflatorni pritisci postepeno smanjivati, čemu bi između ostalog, trebalo da doprinesu upravo efekti pooštavanja monetarnih politika.

Rast aktive vodećih centralnih banaka prekinut je u toku drugog kvartala 2022. godine, što je rezultat najavljenog smanjenja aktive ECB-a i FED-a (grafikon 1.4). S obzirom da nagli prelazak sa kvantitativnih olakšica (QE, eng. quantitative easing) na kvantitativno pooštavanje (QT, eng. quantitative tightening) za sobom nosi značajne finansijske rizike, ECB je dosta oprezna i planira početi sa istim tek nakon završetka normalizacije monetarne politike. Prinosi na obveznice zemalja eurozone su već značajno porasli posljednjih mjeseci i bez počinjanja procesa QT-a. S obzirom na vrlo neizvjesan ekonomski rast i veći pritisak na vlade da pruže dodatne fiskalne stimulanse, preuranjeni početak QT-a bi trenutno mogao izazvati dodatni pritisak na povećanje prinosa na obveznice zemalja eurozone. S tim u vezi, ECB je najavila početak procesa QT od 2023. godine postepenim ukidanjem otkupa svog Programa kupovine aktive (APP, eng. Asset purchase programmes), nakon čega će od 2025. godine uslijediti isti proces za Program kupovine u slučaju pandemije (PEPP, eng. Pandemic emergency purchase

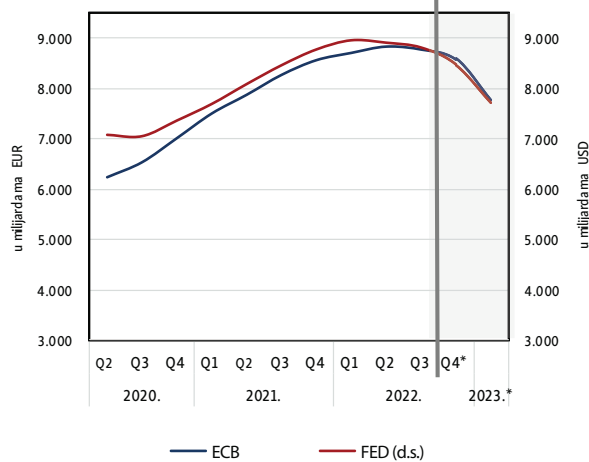
⁴ Posljednji ponder za hranu i bezalkoholna pića u Njemačkoj iznosio je 0,12657 dok je u Republici Srbiji iznosio 0,2962.

programme). Kada je u pitanju Program hitne kupovine u slučaju pandemije (PEPP), ECB namjerava reinvestirati otplate glavnice iz dospjelih vrijednosnih papira kupljenih u okviru programa najmanje do kraja 2024. godine. Dospjeli iznosi u portfoliju ovog programa reinvestiraju se fleksibilno radi smanjenja rizika za transmisijski mehanizam monetarne politike. Uz postepeno smanjenje svog portfolija, ECB će se pobrinuti da dospjele operacije u sklopu treće serije ciljanih operacija dugoročnog refinansiranja (TLTRO III) također ne ugrožavaju nesmetanu transmisiju monetarne politike.⁵

Kako je i dalje snažno posvećen vraćanju inflacije na njen ciljani nivo od 2%, FED će također nastaviti sa smanjenjem svojih vrijednosnih papira, kako je opisano u Planovima za smanjenje veličine bilansa FED-a koji su izdati u maju.⁶ Postepeno smanjenje bilansa stanja FED-a se od juna provodi kroz ograničenja na iznos otkupa vrijednosnih papira u dolarima. Za trezorske vrijednosne papire, ova mjesečna granica se od septembra 2022. godine povećala na 60 milijardi dolara, a za vrijednosne papire pokrivene hipotekom, novi mjesečni limit iznosi 35 milijardi dolara. Ovakva ograničenja će se zadržati sve do kraja 2023. godine. Očekivanja su da bi se bilansna aktiva FED-a trebala smanjiti za nešto više od 1,1 biliona dolara, što bi dovelo aktivu na nivo od 7,6 biliona dolara sa krajem 2023. godine.⁷

Grafikon 1.4: Bilans stanja vodećih centralnih banaka, aktiva

Izvor: FED, ECB
*očekivanja za Q4 2022. i 2023.

Promjena referentnih kamatnih stopa ECB-a je uticala na rast cijene novca na međubankarskom tržištu i do kraja septembra vrijednost euribora porasla je za 125 baznih poena. Troškovi zaduživanja stanovništva i preduzeća eurozone porasli su u trećem kvartalu u manjoj mjeri nego što je porastao euribor, vjerovatno zato što je rast referentnih kamatnih stopa ranije ugrađen u cijenu bankarskih kredita.⁸

⁵ https://www.ecb.europa.eu/press/pressconf/shared/pdf/ecb_ds221027~f185daf915.hr.pdf

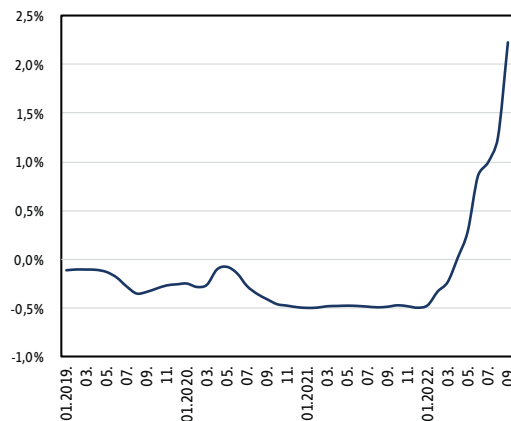
⁶ <https://www.federalreserve.gov/monetarypolicy/May-2022-Federal-Reserve-Balance-Sheet-Developments.htm>

⁷ <https://www.richmondfed.org/publications/research>; <https://corporate.nordea.com/article>

⁸ Rast kamatnih stopa u eurozoni počinje u prvom kvartalu 2022. godine.

Rast kamatnih stopa ECB-a i restriktivna monetarna politika u inflatornim uslovima odrazile su se i na sekundarnom tržištu javnog duga. Na dužem kraju, prinosi na sekundarnom tržištu državnih desetogodišnjih obveznica pali su u odnosu na prethodni kvartal samo u četiri zemlje, u Sloveniji, Češkoj, Rumuniji i Poljskoj, ali dvije posljednje zemlje i dalje imaju najveće troškove zaduživanja u EU (pored Mađarske). Po rastu troškova zaduživanja izdvajaju se zemlje sa ekstremno visokim javnim dugom, Grčka i Italija, ali i Velika Britanija,⁹ a kod ove tri zemlje došlo je i do značajnog rasta spreda u odnosu na stopu prinosa na njemačke obveznice. Kandidati za učešće u mehanizmu za zaštitu prenosa monetarne politike ECB na eurozonu, koja se provodi kupovinom obveznica pretežno javnog sektora mogu biti samo one zemlje koje nisu u proceduri pretjeranog deficita, koje nemaju izražene makroekonomske neravnoteže, koje imaju održiv javni dug i koje imaju održive makroekonomske politike.

Grafikon 1.5: Dvanaestomjesečni euribor

Izvor: EUROSTAT

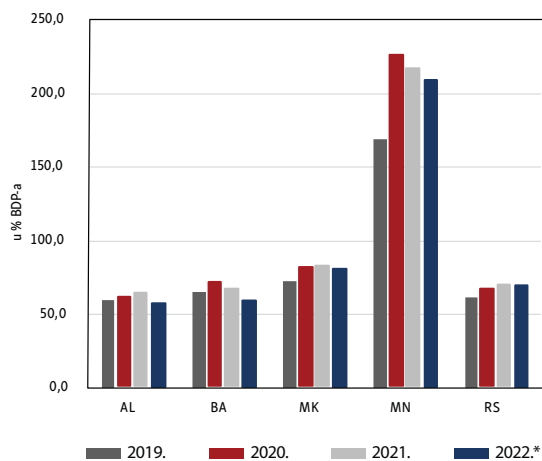
Ukupna vanjska zaduženost BiH i zemalja regiona je u pandemijskom periodu zabilježila značajniji rast uslijed potrebe finansiranja i ublažavanja zdravstvenih i ekonomskih posljedica pandemije. U 2022. godini se očekuje pad ukupne vanjske zaduženosti izraženo u procentima BDP-a (grafikon 1.6) prvenstveno zbog rasta nominalnog BDP-a, ali će nominalna zaduženost biti veća od pretpandemijske. Većina zemalja regiona ima velik udio vanjske zaduženosti u ukupnom dugu¹⁰ i uz ograničen fiskalni prostor zbog opterećenosti ukupnim dugom, ali i zbog pogoršanja uslova finansiranja će biti dodatno izložene riziku održivosti duga u srednjem roku.

⁹ Rast prinosa na obveznice Velike Britanije vezan je za monetarnu politiku BOE, koja je među prvima započela podizanje ključnih kamatnih stopa.

¹⁰ Izvor: Svjetska banka: Western Balkans Regular Economic Report No 22 Fall 2022
<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/38189/P17947818ec26c8c17fe014901194ac104a1b5d70a2a.pdf?sequence=1&isAllowed=1>

Grafikon 1.6: Ukupni vanjski dug u zemljama regiona

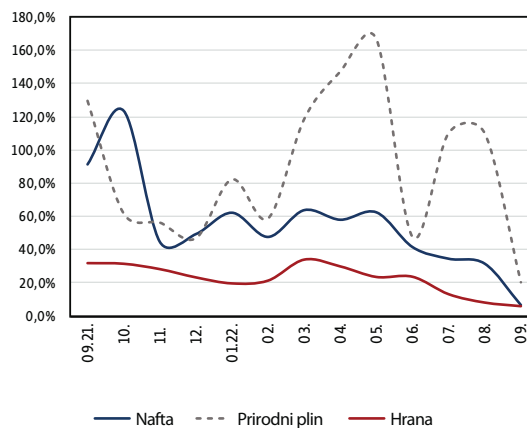

Izvor: Svjetska banka
* Projekcija

Uslijed podizanja referentnih kamatnih stopa vodećih centralnih banaka kao i mogućeg pada ekonomske aktivnosti, u trećem kvartalu je došlo do značajnog smanjenja berzanskih cijena nafte i prehrambenih proizvoda (grafikon 1.7). Krajem septembra se cijena nafte na svjetskom tržištu za isporuke u oktobru kretala ispod 82 USD/barel, što je najniža cijena još od januara. Najava OPEC-a za smanjenje proizvodnje nafte od novembra uspjela je nadjačati strahovanja trgovaca od moguće recesije i pada potražnje za naftom, tako da se prema posljednjim dostupnim podacima, cijena nafte stabilizovala na nivou iznad 90 USD/barel. Prema podacima UN Organizacije za hranu i poljoprivredu, svjetske cijene hrane su u septembru pale šesti mjesec u nizu, ali su i dalje 5,5% više nego prethodne godine. Pad međunarodnih cijena hrane podstaknut je naglim padom cijena biljnih ulja,

kao i umjerenim padom cijena mesa, mliječnih proizvoda i šećera, što je više nego neutralizovalo rast cijena žitarica na svjetskom tržištu. Cijene biljnih ulja su u septembru pale na najniži nivo od februara 2021. godine, uslijed povećanja ponude kroz sezonski rast proizvodnje u jugoistočnoj Aziji, kao i povećani izvoz iz Argentine. S druge strane, cijene žitarica su porasle 2,2 procentna poena u odnosu na prethodni mjesec kao posljedica neizvjesnosti vezanih za nastavak Crnomorske inicijative za žito, kao i dugotrajnih sušnih perioda u Argentini i SAD. Od sredine septembra, cijene prirodnog plina na nizozemskom TTF čvorištu su bile u blagom padu, da bi u drugoj polovini oktobra dostigle najnižu vrijednost od kraja juna, uslijed popunjenosti skladišnih kapaciteta i neočekivano visokih temperatura za ovaj period godine.

Grafikon 1.7: Godišnje promjene berzanskih cijena odabranih roba

Izvor: www.tradingeconomics.com, www.fao.org

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Realni sektor

2. REALNI SEKTOR

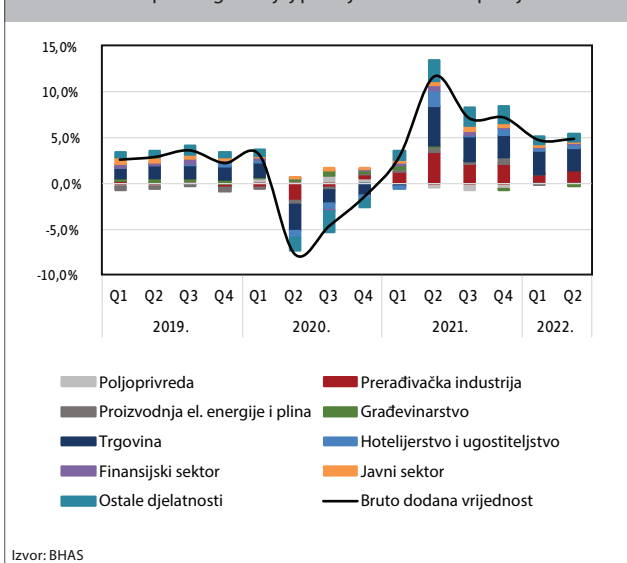
Nastavak snažnog rasta ekonomske aktivnosti EU, uz rast domaće potrošnje, izvoza i investicija, pozitivno se odrazio na kretanje domaće ekonomske aktivnosti. Nakon što je u prethodnoj godini i početkom tekuće godine zabilježen snažan rast industrijske proizvodnje, na kraju trećeg kvartala zabilježen je pad ukupne industrijske proizvodnje, koji je najviše bio pod uticajem djelatnosti prerađivačke industrije i proizvodnji električne energije i plina. U trećem kvartalu zabilježen je rekordan rast prosječnih potrošačkih cijena, kao posljedica nastavka snažnog rasta cijena energenata, hrane i sirovina na međunarodnim tržištima, koji je posebno izražen zbog ratnih dešavanja u Ukrajini. Inflatorni pritisak na domaćem tržištu najviše su vršili odjelci hrane i pića te prevoz i režijski troškovi. Rast proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda za ukupnu industriju je na kraju trećeg kvartala usporio u odnosu na kraj drugog kvartala. Na kraju trećeg kvartala zabilježen je rekordno nizak broj nezaposlenih osoba, uz sve prisutniji rast prosječnih nominalnih plata na tržištu rada.

2.1 Bruto domaći proizvod

Nastavak rasta ekonomske aktivnosti EU u drugom kvartalu 2022. godine pozitivno se odrazio na kretanje domaće ekonomske aktivnosti. Prema posljednje dostupnim zvaničnim podacima,¹¹ u drugom kvartalu zabilježen je značajan rast realne ekonomske aktivnosti od 5,9%, u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Istovremeno, rast realnog BDP-a bio je bitno sporiji od nominalnog rasta (koji je iznosio 18,8% na godišnjem nivou), zbog rekordnog rasta cijena u drugom kvartalu 2022. godine.

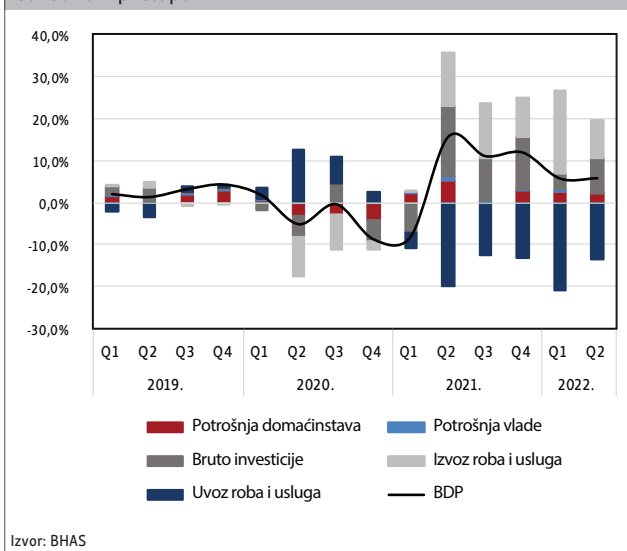
Posmatrano po područjima klasifikacije djelatnosti, na godišnjem nivou, najizraženiji rast realne aktivnosti i dalje je očekivano bilježilo hotelijerstvo i ugostiteljstvo sa 18,6%. Navedena djelatnost je u istom periodu prethodne godine radila u ograničenom obimu. Najveći uticaj na povećanje vrijednosti proizvodnje (grafikon 2.1) su imali trgovina na veliko i malo (godišnji rast bruto dodane vrijednosti, BDV, od 12,6%) te prerađivačka industrija (godišnji rast BDV-a od 8,5%). Također, snažan rast realne ekonomske aktivnosti, od 10,7% na godišnjem nivou, zabilježila je djelatnost informacija i komunikacija. S druge strane, najveći pad ekonomske aktivnosti, od 5,6% na godišnjem nivou, zabilježen je u djelatnosti vađenja ruda i kamena. U drugoj polovini tekuće godine očekuje se usporavanje ekonomske aktivnosti, imajući u vidu nastavak nepovoljnih faktora.

Grafikon 2.1: Doprinos godišnjoj promjeni aktivnosti po djelatnostima

Posmatrajući kretanje realne aktivnosti po rashodnom pristupu (grafikon 2.2), izvoz roba i usluga imao je najznačajniji doprinos rastu realnog BDP-a u drugom kvartalu. Također, nastavak rasta bilježile su potrošnja domaćinstava i bruto investicije. Značajan rast uvoza roba i usluga negativno je djelovao na bilans tekućeg računa i ukupnu ekonomsku aktivnost. Upoređujući kretanje realnog BDP-a prema rashodnom i proizvodnom pristupu, u drugom kvartalu zabilježen je identičan rast. Prema rashodnom pristupu, nominalni BDP je u drugom kvartalu bilježio značajno veći rast od realnog, što ukazuje na snažan rast cijena na bazi deflatora. Imajući u vidu kako su u septembru gotovo sve glavne djelatnosti domaće industrijske proizvodnje bilježile pad na godišnjem nivou, što ukazuje na smanjen broj narudžbi iz inostranstva te nastavak inflatornih pritisaka svih proizvoda i usluga, moguć je dodatni negativni pritisak na realnu ekonomsku aktivnost u trećem kvartalu.

Grafikon 2.2: Doprinos godišnje stope promjene BDP-a prema rashodnom pristupu

¹¹ Izvor: Agencija za statistiku BiH, septembar 2022. godine

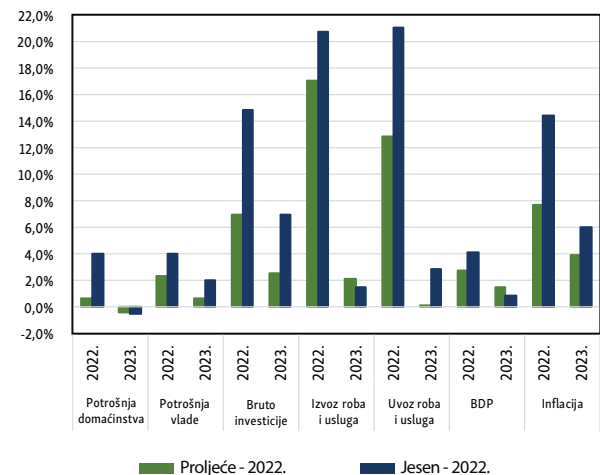
Tekstni okvir 1. Jesenske projekcije CBBiH u pogledu ekonomske aktivnosti

Već nakon proljetnog kruga projekcije makroekonomskih indikatora za 2022. godinu bilo je jasno da će ovogodišnji rast realne ekonomske aktivnosti biti značajan usprkos rekordnom inflatornom pritisku. Revidiranje rasta realnog BDP-a u odnosu na proljetni krug projekcija iznosi 1,34 p.p. i baziran je na već realizovanoj ekonomskoj aktivnosti za prvu polovinu godine i djelimično izmjenama u eksternim pretpostavkama. Snažno povećanje ekonomske aktivnosti glavnih trgovinskih partnera, odgođene potrošnje stanovništva, prometa trgovine, investicija te posebno izvoza roba i usluga rezultovali su snažnijim očekivanim rastom u 2022. godini, u odnosu na proljetne projekcije. Jesenske projekcije su zasnovane na službenim kvartalnim podacima zaključno s drugim kvartalom i podacima više frekvencije, bar do kraja augusta.

Usljed rasta domaće i strane potražnje, u 2022. godini očekuje se rast realne ekonomske aktivnosti od 4,1% (grafikon 2.3). Na osnovu dostupnih službenih podataka s kraja prvog polugodišta, sve stavke rashodnog pristupa obračuna BDP-a bilježe veći rast od inercialnog očekivanja. Najizraženiji doprinos rastu realne ekonomske aktivnosti bilježi izvoz robe i usluga, s tim da je kod izvoza roba najznačajniji rast ostvaren kod izvoza metalske industrije i energenata, dok izvoz usluga ima značajan doprinos rastu zbog porasta putovanja nakon pandemijskih restrikcija. Uz blagi rast realne državne potrošnje, koja ima najmanji udjel u ukupnoj aktivnosti, zasnovan uglavnom na porastu plata i penzija, uslijed snažnih inflatornih pritisaka, značajan rast bilježi i lična potrošnja kao rezultat odgođene potrošnje nakon perioda ograničenog kretanja stanovništva, povoljnih kretanja na tržištu rada te snažnog rasta doznaka. U tekućoj godini očekuje se snažan rast investicija, koji je značajno revidiran naviše u odnosu na prethodni krug projekcija, prvenstveno zbog revidiranih statističkih podataka za prvu polovinu 2022. godine, gdje godišnja stopa rasta za prvu polovinu godine iznosi 24,0%. Iako se u pandemijskoj godini očekivalo kako će dostizanje pretkriznog nivoa aktivnosti nastupiti u 2022. godini, službeni podaci ukazuju kako je već u 2021. godini zabilježen veći rast u odnosu na 2019. godinu (4,2%), dok prema posljednjoj procjeni CBBiH na kraju tekuće godine očekuje se realni rast od 8,0% u odnosu na pretpandemijske nivo.

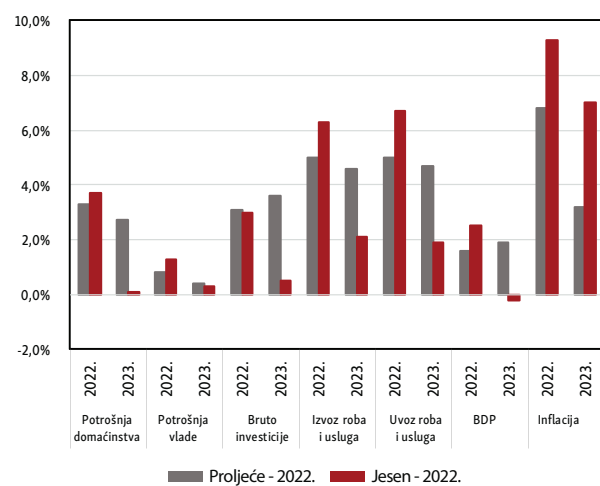
Uspoređujući projekciju domaće aktivnosti sa projekcijom očekivane ekonomske aktivnosti u EU (grafikon 2.4), vidljivo je kako su trendovi slični za sve komponente, osim što se na domaćem tržištu očekuje dosta izraženiji rast cijena koji će realno umanjiti ionako nizak životni standard stanovništva i time doprinijeti padu osobne potrošnje u 2023. godini. U 2024. godini pod pretpostavkom slabljenja, ali ne i potpunog iščezavanja postojećih inflatornih šokova (projiciran rast od 3,0%) realni rast BDP-a je projiciran na 1,0%.

Grafikon 2.3: Usporedivost projekcija komponenti realnog BDP-a i inflacije

Izvor: Projekcije CBBiH

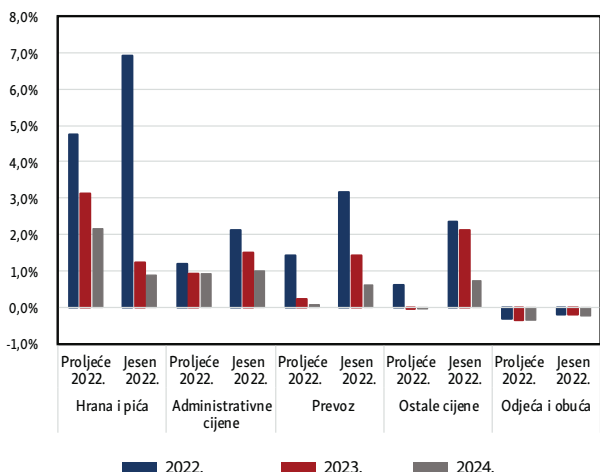
Grafikon 2.4: Usporedivost projekcija komponenti realnog BDP-a i inflacije u EU

Izvor: Evropska komisija

U ovoj godini očekuje se rekordan inflatorni pritisak, slijedom snažnog rasta cijene hrane i energenata te odgođene potrošnje. Projicirana je stopa rasta potrošačkih cijena od 14,4% u tekućoj godini, dok do kraja projekcijskog perioda očekuje se i dalje značajna inflacija s nešto nižim stopama rasta, ali opet puno višim stopama u odnosu na dugogodišnji period. U 2022. godini projiciran je snažan doprinos odjeljaka hrane i pića, prevoza, administrativnih cijena, gdje se posebno izdvajaju režijski troškovi, te ostalih domaćih cijena (grafikon 2.5). Najizraženiji rast bilježe cijena hrane (21,2%), dok je zavisnost od ruskog izvoza nafte i plina uticala na porast cijena energenata na svjetskom tržištu te je projiciran rast cijena energenata u tekućoj godini za 25,1%. Na rast domaćih cijena, posebno naftnih derivata, veoma veliku ulogu ima jačanje dolara naspram eura.

Grafikon 2.5: Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena u projekcijskom periodu

Izvor: Projekcije CBBiH

Očekivanja na tržištu rada su pozitivna te očekujemo povećanje broja zaposlenih osoba na kraju 2022. godine, kao i u narednim godinama. Vezano uz finansijski sektor, u projekcijskom periodu očekuje se rast ukupne nominalne kreditne aktivnosti, koji je posebno izražen u segmentu kreditiranja stanovništva. Uslijed pooštavanja monetarne politike vodećih svjetskih centralnih banaka, očekuje se kako će na kraju projekcijskog perioda kamatne stope za preduzeća i stanovništvo biti uvećane za 140 baznih bodova. Ipak, imajući u vidu rekordne stope inflacije u tekućoj godini, kao i visoke stope inflacije u idućoj godini, u 2022. i 2023. godini očekuje se realni pad ukupnih kredita. Istovremeno, očekuje se nastavak rasta cijena nekretnina, koje su u posljednjim godinama bilježile rekordne vrijednosti. Konačno, nakon smanjenja udjela na kraju tekuće godine, u naredne dvije godine projekcijskog perioda očekuje se povećanje udjela nekvalitetnih kredita.

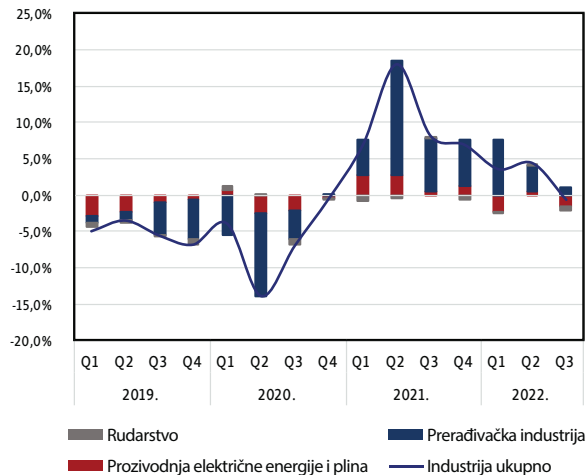
2.2 Industrijska proizvodnja

Nakon što je u prethodnoj godini i početkom tekuće godine zabilježen snažan rast industrijske proizvodnje, na kraju trećeg kvartala zabilježen je pad ukupne industrijske proizvodnje od 1,6%, u odnosu na isti period prethodne godine. Djelatnosti rudarstvo i proizvodnja električne energije i plina su na kraju septembra zabilježile snažan pad na godišnjem nivou, od 13,1% i 13,3%, respektivno. Navedeni godišnji pad zabilježen kod gotovo svih glavnih djelatnosti domaće industrijske proizvodnje ukazuje na smanjen broj narudžbi iz inostranstva, što uz nastavak inflatornih pritisaka može negativno uticati na ekonomsku aktivnost u budućem periodu (vidjeti detaljnije u poglavlju 4.3. Vanjska trgovina). Kada posmatramo period od prvih devet mjeseci tekuće godine, u odnosu na isti period prethodne godine, zabilježen je rast ukupne industrijske proizvodnje od 2,4%.

Posmatrano prema industrijskim područjima, najveći uticaj na godišnji pad industrijske proizvodnje u trećem kvartalu je imala proizvodnja električne energije i plina, dok je prerađivačka industrija zabilježila blagi rast (grafikon 2.6). Posmatrano prema glavnim industrijskim

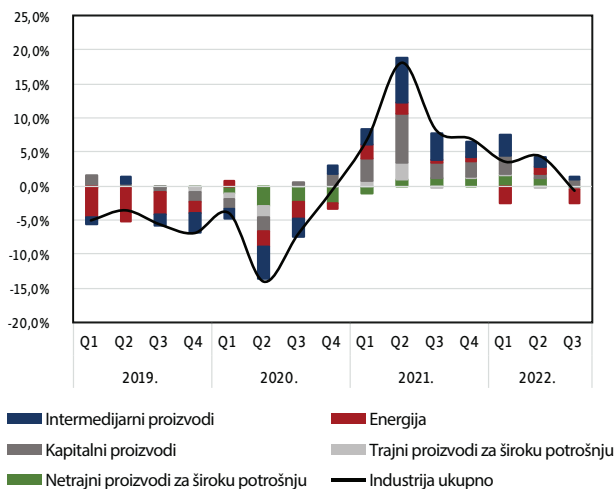
grupama, najizraženiji doprinos godišnjem padu industrijske proizvodnje zabilježila je energija, posebno u hidroelektranama zbog vanredno sušne godine, dok su intermedijarni i kapitalni proizvodi zabilježili blaži rast (grafikon 2.7).

Grafikon 2.6: Doprinos godišnjoj stopi rasta industrije prema industrijskim područjima

Izvor: BHAS

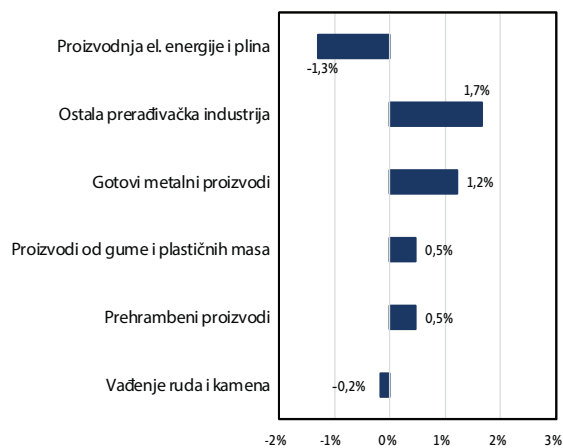
Grafikon 2.7: Doprinos godišnjoj stopi rasta industrije prema industrijskim grupama

Izvor: BHAS

U prvih devet mjeseci tekuće godine, kod svega nekoliko djelatnosti zabilježena je stopa promjene veća od 0,5%, u odnosu na isti period prethodne godine (grafikon 2.8). Najznačajniji doprinos rastu godišnje proizvodnje za prvih devet mjeseci, dolazio je od djelatnosti prerađivačke industrije, posebno gotovih metalnih proizvoda. Blaži pad zabilježen je u proizvodnji električne energije i plina, dok je djelatnost vađenja ruda i kamena zabilježila zanemariv pad.

Grafikon 2.8: Godišnje kretanje djelatnosti industrije u prvih devet mjeseci

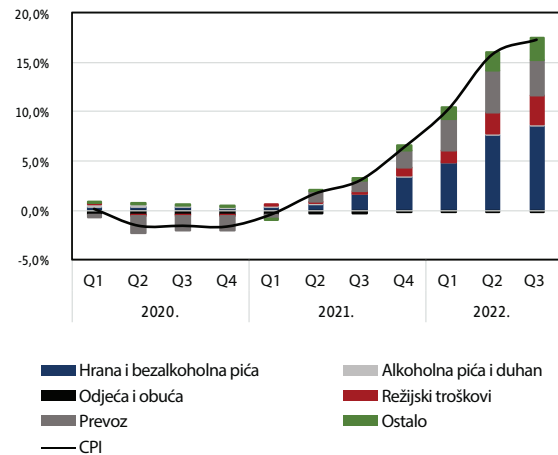
Izvor: BHAS

2.3 Cijene

U trećem kvartalu zabilježen je rekordan rast prosječnih potrošačkih cijena, kao posljedica nastavka snažnog rasta cijena energenata, hrane i sirovina na međunarodnim tržištima, koji je posebno izražen zbog ratnih dešavanja u Ukrajini. Za prvih devet mjeseci 2022. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, zabilježen je rast potrošačkih cijena od 13,3%. Ranija očekivanja CBBiH o usporavanju inflacije u drugom polugodištu, posebno od posljednjeg kvartala, temeljena su najviše na uticaju baznog efekta iz prethodne godine. Posljednji signali na tržištima roba i sirovina ukazuju na značajan rast cijena energenata, što uz postojeće rekordne cijene hrane i nafte može uzrokovati nastavak inflatornih pritisaka.

Na godišnjem nivou, na kraju trećeg kvartala inflatorni pritisak na potrošačke cijene najviše su vršili odjeljci hrane i pića te prevoz i režijski troškovi (grafikon 2.9). Cijene hrane najviše su doprinosile rastu inflacije, te se gotovo polovina ukupne inflacije odnosila na hranu i bezalkoholna pića. Posmatrajući godišnju promjenu potrošačkih cijena za prvih devet mjeseci tekuće godine, u odnosu na isti period prethodne godine, cijene hrane i prevoza najviše su doprinosile rastu inflacije. Iako odjeljak odjeće i obuće na godišnjem nivou vrši kontinuiran deflatorni pritisak na opšti nivo cijena, u navedenom odjeljku je u septembru zabilježen rast cijena od 4,5% na mjesečnom nivou. Na kraju trećeg kvartala, zabilježen je snažan godišnji rast cijena u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića i prevoza od čak 26,2% i 28,2% respektivno.

Grafikon 2.9: Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena na kraju kvartala

Izvor: BHAS

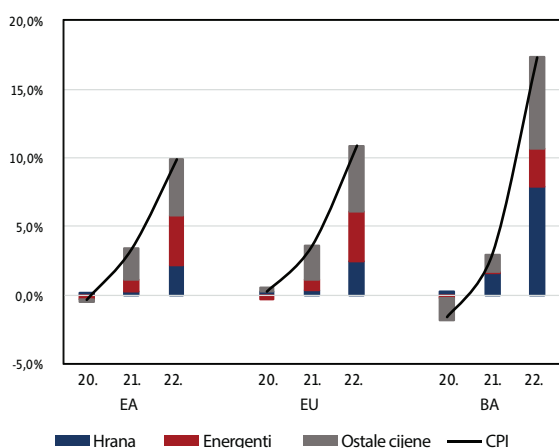
Na domaćem tržištu zabilježen je brži rast prosječnih potrošačkih cijena u odnosu na eurozoni u trećem kvartalu. Rast potrošačkih cijena u BiH bio je za preko sedam procentnih poena veći od potrošačkih cijena u eurozoni u septembru tekuće godine.¹² Višu stopu inflacije u BiH treba posmatrati i u kontekstu nižeg nivoa inflacije u BiH, u odnosu na eurozoni, u prethodnim godinama.

U eurozoni je u trećem kvartalu zabilježen rast cijena svih odjeljaka prosječne potrošačke korpe, a najveći uticaj na ukupan rast cijena vršio je odjeljak režijskih troškova. Cijene električne energije, plina i drugih energenata su u septembru zabilježile godišnji rast u eurozoni i EU od čak 55,5% i 53,0% respektivno. Kao što je već navedeno, najveći uticaj na rast domaćih potrošačkih cijena u trećem kvartalu imao je odjeljak hrane, kao rezultat razlika u strukturi krajnje individualne potrošnje među zemljama, gdje se ponderi za cjenovne odjeljke značajno razlikuju (grafikon 2.10). Cijene hrane, u sklopu odjeljka hrane i bezalkoholnih pića, imale su najveći uticaj na ukupnu inflaciju u BiH, s obzirom da 29,1% potrošačke korpe otpada na ovaj pododjeljak. Upoređujući udio navedenog odjeljka sa istim u eurozoni i EU, gdje udjeli iznose 15,1% i 15,9%, respektivno, može se jednim dijelom objasniti iznadprosječni rast inflacije na domaćem tržištu.

¹² Napomena: Prilikom upoređivanja rasta prosječnih potrošačkih cijena u BiH i eurozoni, treba uzeti u obzir razlike u strukturi krajnje individualne potrošnje među zemljama, gdje se ponderi za cjenovne odjeljke značajno razlikuju.

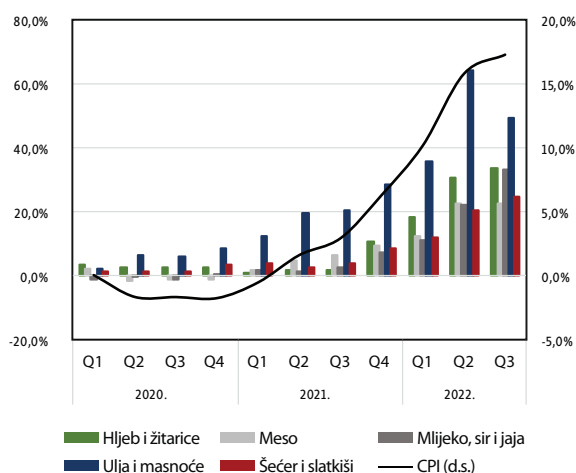
Grafikon 2.10: Doprinosi cijena hrane i energenata godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena, na kraju septembra

Izvor: EUROSTAT, BHAS

Ukoliko posmatramo cjenovni odjeljak hrane i bezalkoholnih pića, na domaćem tržištu, na detaljnijem nivou, klase prehrambenih proizvoda koje su zabilježile najizraženiji rast na kraju trećeg kvartala, na godišnjem nivou, su ulja i masnoće, hljeb i žitarice te mlijeko, sir i jaja (grafikon 2.11). Cijene ulja i masnoća su na kraju septembra tekuće godine zabilježile najznačajniji godišnji rast, u iznosu od 49,4%. Za prvih devet mjeseci 2022. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, zabilježen je najveći godišnji rast u klasama ulje i masnoće, hljeb i žitarice te povrće. Snažan rast gotovo svih pododjeljaka hrane na domaćem tržištu ukazuje na zakašniju reakciju nosilaca politika, jer većina zemalja okruženja kontinuirano ograničavaju rast cijena osnovnih prehrambenih namirnica, čime donekle smanjuju rekordno visoku inflaciju. Također je važno napomenuti da je hrana u BiH više zastupljena u potrošačkoj korpi,¹³ nego u zemljama članicama EU, što je generalno pravilo za zemlje sa nižim prosječnim dohotkom po stanovniku.

Grafikon 2.11: Godišnje promjene potrošačkih cijena u odjeljku hrane, na kraju kvartala

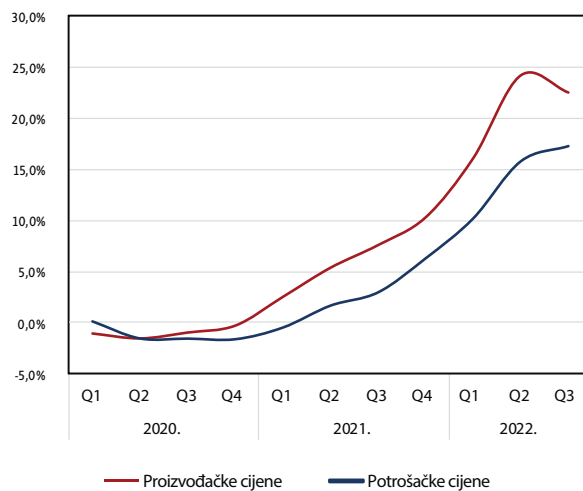

Izvor: BHAS

¹³ Ponder za 2021. godinu za cjenovni odjeljak hrane i bezalkoholnih pića bio je 0,33. Izvor: BHAS.

Za prvih devet mjeseci tekuće godine zabilježen je rast proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda od 19,9%, u odnosu na isti period prethodne godine. Na kraju trećeg kvartala, rast proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda za ukupnu industriju usporio je u odnosu na kraj drugog kvartala te je iznosio 22,5% na godišnjem nivou (grafikon 2.12). Posebno se izdvaja rast cijena u industrijskim grupama energije i intermedijarnih proizvoda, koje su zabilježile godišnji rast od 27,4% i 24,9% na kraju trećeg kvartala, respektivno. Posmatrajući po industrijskim područjima, najveći rast nivoa proizvođačkih cijena zabilježen je u djelatnosti vađenja ruda i kamena, od 27,3% na godišnjem nivou.

Grafikon 2.12: Godišnje promjene u proizvođačkim i potrošačkim cijenama, na kraju kvartala

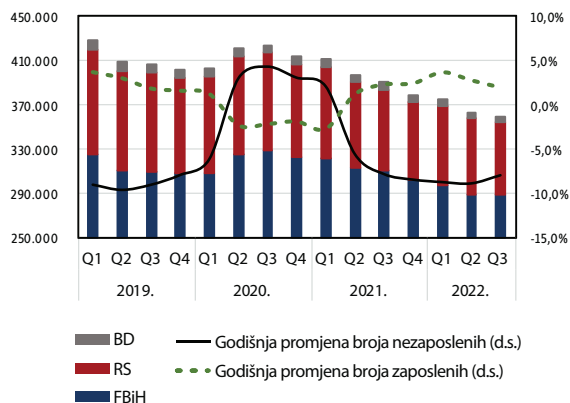
Izvor: BHAS

2.4 Plate i zaposlenost

Kretanja zvaničnih indikatora na tržištu rada ukazivala su na nastavak trenda poboljšanja (grafikon 2.13). Međutim, interpretacija zvaničnih podataka zahtijeva određen oprez. U trećem kvartalu tekuće godine, zabilježen je rekordno nizak broj nezaposlenih osoba, uz rast zaposlenosti koja je na kraju septembra zabilježila godišnji rast od 1,9%. Snažniji pad nezaposlenih osoba od rasta zaposlenosti može se obrazložiti negativnim demografskim trendovima, novim valovima migracija stanovništva i radne snage, koje su posebno zastupljene među mlađom populacijom. Ovaj trend se također može obrazložiti rastom broja penzionera (prema posljednje dostupnim podacima,¹⁴ penzioneri su činili 20,8% ukupnog stanovništva).

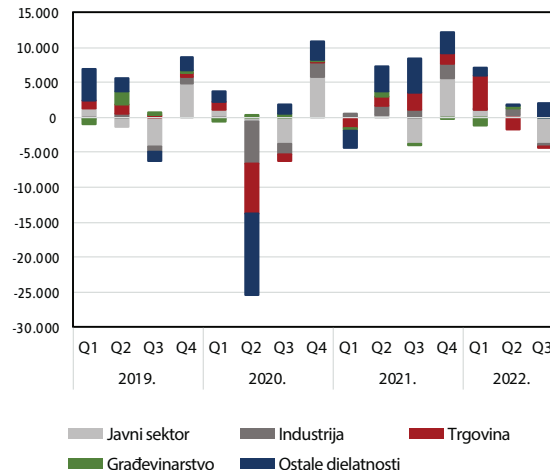
¹⁴ Izvori: Agencija za statistiku BiH, Federalni fond PIO, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje RS.

Grafikon 2.13: Broj nezaposlenih osoba i godišnje promjene na tržištu rada

Izvor: BHAS, Agencija za rad i zapošljavanje BiH

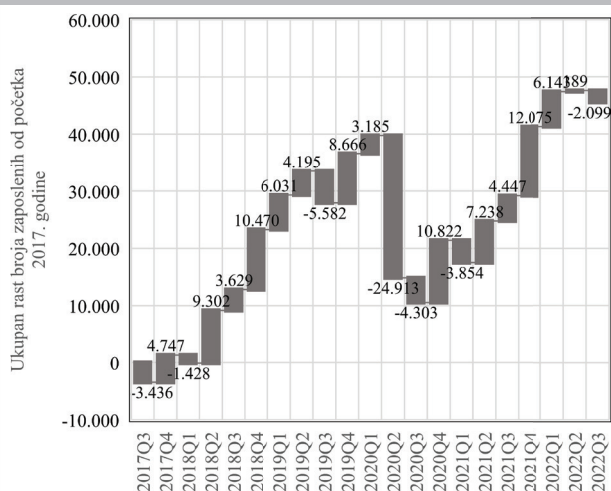
Grafikon 2.15: Kvartalni doprinos promjeni broja zaposlenih osoba prema djelatnosti

Izvor: BHAS

Broj zaposlenih osoba u trećem kvartalu je zabilježio rast na godišnjem nivou od 2,0 %, ali i pad u odnosu na prethodni kvartal tekuće godine (grafikon 2.14). Najveći rast broja zaposlenih osoba, na kvartalnom nivou, zabilježen je u hotelijerstvu i ugostiteljstvu, poslovanju nekretninama te u umjetnosti, zabavi i rekreaciji. S druge strane, najveći pad broja zaposlenih osoba na kvartalnom nivou je zabilježen u djelatnosti obrazovanja, kao rezultat sezonskog efekta tokom ljetne pauze (grafikon 2.15). Ukoliko se uporede podaci iz trećeg kvartala tekuće godine, u odnosu na isti period u godini prije proglašenja pandemije koronavirusa, najveći pad broja zaposlenih osoba je zabilježen u poslovanju nekretninama i rudarstvu. S druge strane, najizraženiji rast u odnosu na vrijeme prije pandemije, bilježile su informacije i komunikacije te administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti.

Grafikon 2.14: Kvartalna promjena broja zaposlenih osoba na kumulativnoj osnovi

Izvor: BHAS, Agencija za rad i zapošljavanje BiH

Napomena: U 2017. godini promijenjena metodologija obračuna broja zaposlenih

Tržište rada je od početka tekuće godine pod uticajem snažnog rasta nominalnih neto plata na godišnjem nivou, međutim snažan inflatorni pritisak poništava prosječan rast primanja stanovništva. Prosječna neto plata na kraju trećeg kvartala, u odnosu na isti period prethodne godine, nominalno je bila viša za 14,7%. Za prvih devet mjeseci tekuće godine, zabilježen je rast prosječne neto plate od 11,7%, u odnosu na isti period prethodne godine.

U trećem kvartalu, rast plata na godišnjem nivou zabilježen je u svim djelatnostima, s tim da je najizraženiji rast zabilježen u administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima, poslovanju nekretninama, hotelijerstvu i ugostiteljstvu te zabavi i rekreaciji. Imajući u vidu rekordan rast prosječnih potrošačkih cijena na kvartalnom nivou, realne neto plate u trećem kvartalu bilježile su pad u odnosu na nominalne plate (grafikon 2.16),¹⁵ što je uzrokovalo pad životnog standarda stanovništva.

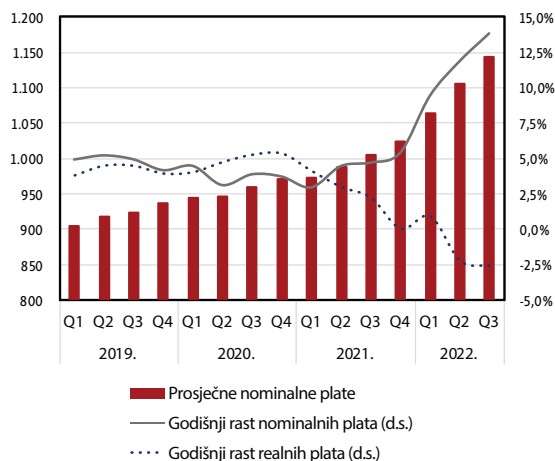
Zbog rekordnog inflatornog pritiska na ionako slab standard stanovništva, raste sindikalni pritisak na povećanje plate, što može dovesti do nastavka izraženijeg rasta jediničnog troška rada. Na tržištu rada, u tekućoj godini CBBiH očekuje nastavak rasta broja zaposlenih osoba,¹⁶ dok se istovremeno očekuje rast prosječnih nominalnih neto plata, ponajviše zbog snažnog rasta minimalnih plata tokom godine.

¹⁵ Napomena: Pri izračunu godišnjeg rasta realnih plata korištena je metodologija potpunog prilagođavanja, gdje je uzet u obzir i nivo cjenovnog indeksa, ne samo promjena. Stoga je efekat inflacije na realne plate neznatno slabiji u odnosu na drugi kvartal 2022. godine nego što bio u slučaju korigovanja nominalnih plata za nivo inflacije.

¹⁶ Izvor: Projekcije CBBiH, novembar 2022. godine.

Grafikon 2.16: Kretanje prosječnih plata na kvartalnom nivou

Izvor: BHAS

Tekstni okvir 2: Dugoročna nezaposlenost i udio mladih nezaposlenih osoba u BiH

Prema posljednje dostupnim podacima iz Ankete o radnoj snazi,¹⁷ dugoročna stopa nezaposlenosti u BiH je u drugom kvartalu tekuće godine iznosila 12,0% (grafikon 2.17). Prema navedenoj metodologiji, dugoročna stopa nezaposlenosti predstavlja udio nezaposlenih dvanaest mjeseci i duže, u ukupnom broju aktivnih stanovnika. Za razliku od kratkoročnih perioda nezaposlenosti, duži periodi nezaposlenosti nose različite posljedice, kao što su gubitak prihoda i pad konkurentnosti osobe na tržištu rada.

U 2021. godini stopa dugoročne nezaposlenosti u EU iznosila je 2,8%, dok je u BiH iznosila 13,7%. Visoka stopa dugoročne nezaposlenosti, kao što je slučaj u BiH u odnosu na zemlje članice EU, ukazuje na strukturalne probleme na tržištu rada. Postoji nekoliko faktora koji utiču na dugoročnu nezaposlenost, a to su faza u poslovnom ciklusu, neusklađenost između potrebnih i dostupnih vještina na tržištu rada, nivo naknada za nezaposlene osobe i ostale socijalne pogodnosti, te uloga javnih službi za zapošljavanje. Dugoročna nezaposlenost nepoželjna je posebno u okolnostima u kojima je nezaposlenost posljedica poteškoća u usklađivanju ponude i potražnje na tržištu rada, te je usko povezana sa siromaštvom i socijalnom isključenosti. Prema Izvještaju MMF-a,¹⁸ zemlje sa visokim stopama dugoročne nezaposlenosti imaju i visoke stope dugoročne nezaposlenosti kod mladih osoba.

Udio stanovništva starosne dobi od 15 do 24 godine koji nisu zaposleni niti uključeni u formalno obrazovanje ili obuku, predstavlja tzv. NEET stopu,¹⁹ koja je postala vrlo značajan indikator u analizama međunarodnih organizacija. Koncept analize NEET stope se odnosi na pitanja nezaposlenosti mladih,

¹⁷ Izvor: BHAS, ARS – Dodatni indikatori iz Ankete o radnoj snazi, septembar 2022. godine. Metodološke postavke Ankete zasnivaju se na preporukama Međunarodne organizacije rada (ILO) i EUROSTAT-a.

¹⁸ Izvor: MMF, „Mitigating Long-term Unemployment in Europe“, august 2020. godine.

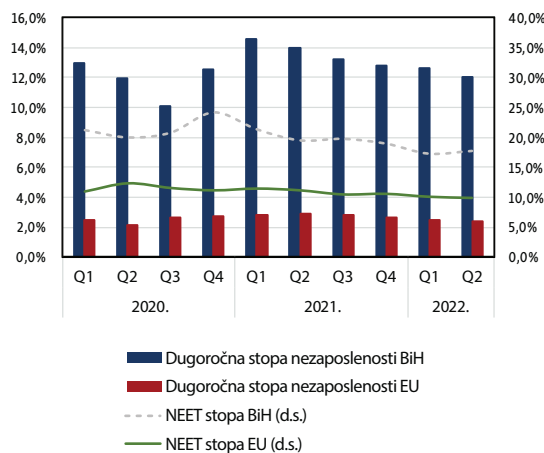
¹⁹ Stopa obuhvaćena dodatnim indikatorima iz Ankete o radnoj snazi, po metodologiji Međunarodne organizacije rada (ILO).

ali također i na pitanja poput ranog napuštanja školovanja i obeshrabrenosti na tržištu rada.

U 2021. godini, udio mladih osoba koje nisu zaposlene niti uključene u obrazovanje ili obuku u BiH je iznosio 19,9%, dok je u EU ova stopa iznosila 10,8%. Navedena stopa je u BiH u pandemijskoj 2020. godini iznosila 21,6 %. Budući da je NEET stopa usko vezana za ekonomsku aktivnost i poslovni ciklus, tokom pandemije koronavirusa zabilježen je visok udio mladih osoba u ukupnoj nezaposlenosti. U prosjeku, gotovo jedna od četiri mlade osobe (23,3%) pripadale su NEET grupi stanovništva na globalnom nivou, u 2020. godini.²⁰ Povezana ekonomska ograničenja su također doprinijela povećanju NEET stope u EU, koja je iznosila 11,4% u 2020. godini, kao rezultat prepreka za obuke i gubitka posla, posebno u sektorima koji su bili najviše pogođeni navedenim ograničenjima. U prvom polugodištu tekuće godine, u BiH je zabilježena niža NEET stopa, što ukazuje na oporavak na tržištu rada, ali se također može obrazložiti sve prisutnijem negativnom trendu iseljavanja mladih osoba. Stope nezaposlenosti mladih osoba obično su više u odnosu na ukupne stope nezaposlenosti, što ukazuje na potencijalne strukturalne probleme na tržištu rada u pojedinim zemljama, kao što je slučaj u BiH. Nezaposlenost mladih osjetljivija je na kretanja u poslovnom ciklusu od nezaposlenosti odraslih osoba. Budući da su mlade osobe novi učesnici na tržištu rada s ograničenim radnim iskustvom, manja je vjerovatnoća da će pronaći posao, često se zapošljavaju na osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme, ili učestvuju u pripravnničkom programu, te češće dobijaju otkaz ugovora o radu.

Unutar skupine mladih osoba koje nisu zaposlene niti uključene u formalno obrazovanje ili obuku, postoje velike razlike i nisu sve situacije problematične s obzirom da se jedan dio odnosi na privremeno stanje, odnosno na vrijeme između poslova ili vrijeme prije pronalaska posla nakon završetka studija. S druge strane, dugoročna pripadnost ovoj skupini može imati širok raspon negativnih posljedica, kao što su niži dohodak u budućnosti te neizvjesni i slabi izgledi za zapošljavanje.

Grafikon 2.17: Dugoročna stopa nezaposlenosti i NEET stopa u BiH i EU

Izvor: BHAS, Eurostat

²⁰ Izvor: Međunarodna organizacija rada (ILO), august 2022. godine

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Finansijski sektor

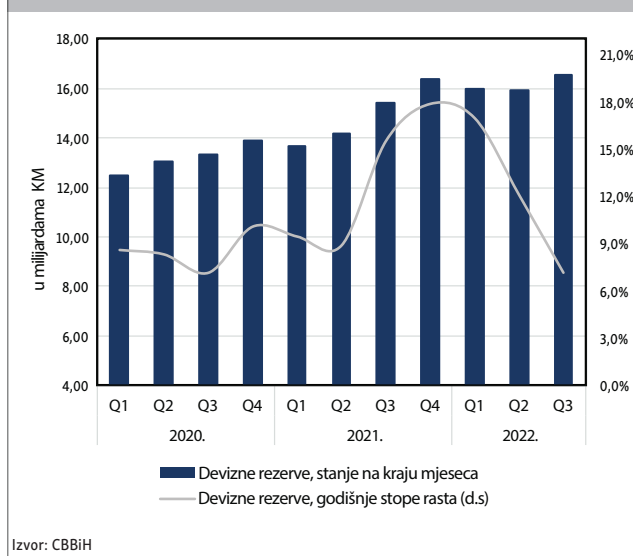
3. FINANSIJSKI SEKTOR

U trećem kvartalu 2022. godine zabilježeno je povećanje deviznih rezervi u odnosu na prethodni kvartal. Gotovina izvan monetarnih vlasti u strukturi rezervnog novca, nakon smanjenja u drugom kvartalu, u toku trećeg kvartala također bilježi značajno povećanje. Monetarna kretanja u posmatranom periodu obilježilo je povećanje novčane mase u širem smislu, a ovo povećanje novčane mase je skoro u potpunosti uzrokovano kvartalnim rastom prenosivih depozita u domaćoj valuti. Treći kvartal 2022. godine karakteriše rast i osnovice za obračun OR i viška iznad OR. U poređenju s visokom stopom inflacije i velikom likvidnošću banaka kreditni rast je vrlo nizak, dok je stanje depozita prvi put iznad nivoa u pretkriznom periodu. Uslijed umjernog rasta strane aktive i nastavka postepenog povlačenja strane pasive, održan je rastući i vrlo visok nivo neto strane aktive. Osim na tržištu kredita stanovništvu, kamatne stope na svim ključnim kreditno-depozitnim tržištima su u blagom porastu, a raste i stopa prinosa na primarnom tržištu javnog duga entiteta.

3.1 Devizne rezerve i monetarna kretanja

Na kraju septembra 2022. godine neto devizne rezerve su iznosile 16,51 milijardu KM i u odnosu na juni 2022. godine povećane su za 621 milion KM (grafikon 3.1). Tokom sva tri mjeseca trećeg kvartala devizne rezerve su zabilježile rast uslijed zabilježenog pozitivnog kvartalnog salda kupovine i prodaje sa komercijalnim banaka i internim deponentima. Ove transakcije su dale i najveći pozitivan doprinos rastu deviznih rezervi u trećem kvartalu, a rezultat su uvećane potražnje stanovništva i privrede za domaćom valutom, uobičajne za treći kvartal. Kumulativni saldo kupovine i prodaje KM u posmatranom periodu je iznosio 710,1 milion KM, pri čemu je otplata vanjskog duga za treći kvartal iznosila 238,1 milion KM. Na godišnjem nivou devizne rezerve su veće za 1,1 milijardu KM.

Grafikon 3.1: Devizne rezerve CBBiH

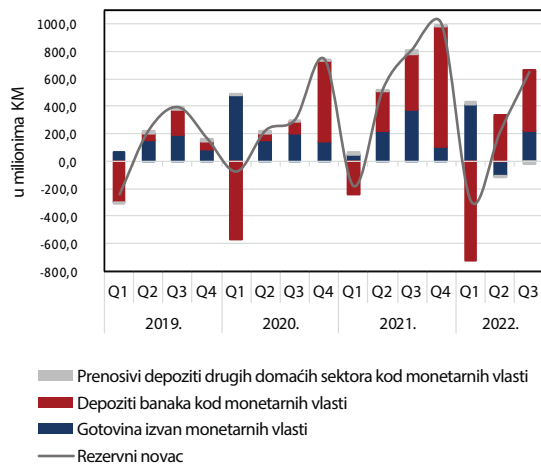

Izvor: CBBiH

Prema izvještaju o aranžmanu valutnog odbora, devizne rezerve CBBiH su na dan 30.09.2022. godine premašile pasivu CBBiH za 448,8 miliona KM, a pokriće monetarne pasive deviznim rezervama CBBiH na kraju trećeg kvartala je iznosilo 102,8%. Investicijska politika CBBiH je, u pogledu trajanja portfolija, adekvatno pozicionirana s aspekta očekivanog rasta prinosa na međunarodnim tržištima. Ipak, kako devizne rezerve CBBiH nisu sve u gotovini i depozitima, i promjene u fer vrijednosti portfolija su pod uticajem kretanja tržišnih prinosa. CBBiH je značajno smanjila izloženost kamatnom riziku skraćivanjem trajanja portfolija.

Saldo rezervnog novca je u odnosu na isti period prošle godine veći za 11,05%. Gotovina izvan monetarnih vlasti u strukturi rezervnog novca, nakon smanjenja u drugom kvartalu, u toku trećeg kvartala bilježi značajno povećanje od 222,2 miliona KM (grafikon 3.2). Ovo značajno povećanje je prvenstveno uticaj ljetne sezone. Snažan uticaj na kvartalno povećanje rezervnog novca imalo je i povećanje depozita banaka kod monetarnih vlasti u iznosu od 443,3 miliona KM, a od aprila 2022. godine nastavio se trend mjesečnog rasta ovih depozita. Uvidom u bilansne podatke komercijalnih banaka zabilježeno je značajno kvartalno povećanje depozita stanovništva i nefinansijskih preduzeća (783 miliona KM), što je uticalo i na povećanje ukupnih držanja na računima rezervi kod CBBiH.

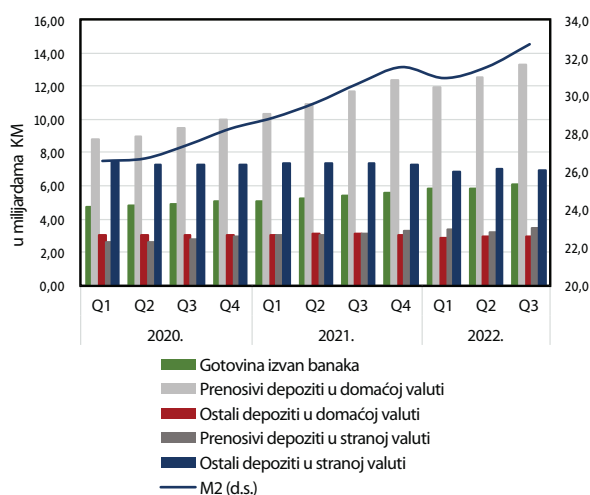
Grafikon 3.2: Kvartalne promjene u komponentama rezervnog novca

Izvor: CBBiH

Monetarna kretanja u trećem kvartalu 2022. godine obilježilo je povećanje novčane mase u širem smislu. U toku posmatranog perioda, ovo povećanje novčane mase je skoro u potpunosti uzrokovano kvartalnim rastom prenosivih depozita u domaćoj valuti u iznosu od 790 miliona KM (grafikon 3.3). Posljedično kvartalni rast monetarnog agregata M1 je iznosio 1,01 milijardu KM. Prenosivi depoziti u stranoj valuti nakon smanjenja u prošlom kvartalu, zabilježili su kvartalni rast od 245 miliona KM, uz istovremeno smanjenje ostalih depozita u stranoj valuti. Posmatrano po ročnosti, u odnosu na prethodni kvartal, rasli su samo prenosivi depoziti u KM (5,5%), dok su ostali (oročeni) depoziti zabilježili smanjenje. Bez obzira na zabilježeno kvartalno povećanje depozita i dalje nema značajnijeg rasta oročenih i štednih depozita domaćih sektora, što je prvenstveno uslovljeno i dalje niskim pasivnim kamatnim stopama pa samim time monetarni agregat QM nije zabilježio značajnije promjene. Novčana masa je na kraju septembra 2022. godine ostvarila godišnji rast u iznosu od 6,74%, uz povećanje prenosivih depozita u domaćoj valuti i prenosivih depozita u stranoj valuti.

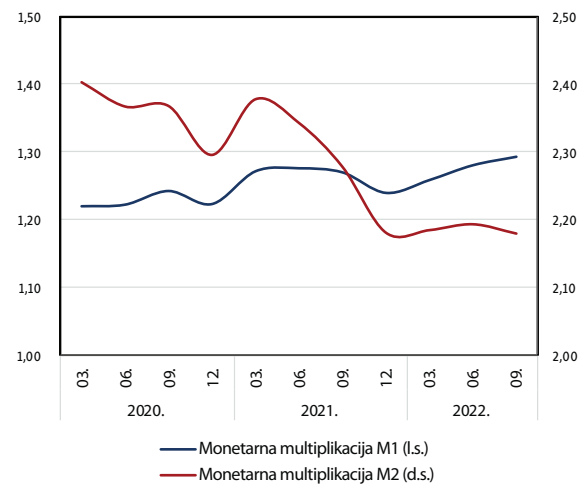
Grafikon 3.3: Komponente monetarnih agregata, stanja

Izvor: CBBiH

Trendovi u monetarnim multiplikatorima jasno ilustruju uticaj rasta prenosivih depozita u domaćoj valuti na novac u širem smislu. Uslijed promjena u rezervnom novcu kao i u monetarnim agregatima zabilježenim u toku trećeg kvartala, monetarni multiplikator M2 i dalje raste, samo sporijim tempom. Brži rast monetarnog agregata M1 u odnosu na rast primarnog novca, uzorkovao je da monetarni multiplikator za M1 iskaže rast u posljednja tri mjeseca i upotpunosti utiče na porast novca u širem smislu. Od početka 2022. godine je vidljivo ubrzanje rasta monetarnog multiplikatora M1, na godišnjem nivou, posebno u periodu drugog i trećeg kvartala (grafikon 3.4).

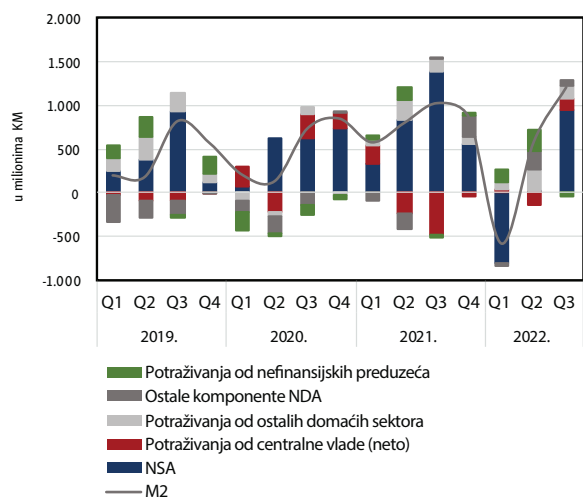
Grafikon 3.4: Monetarna multiplikacija

Izvor: CBBiH

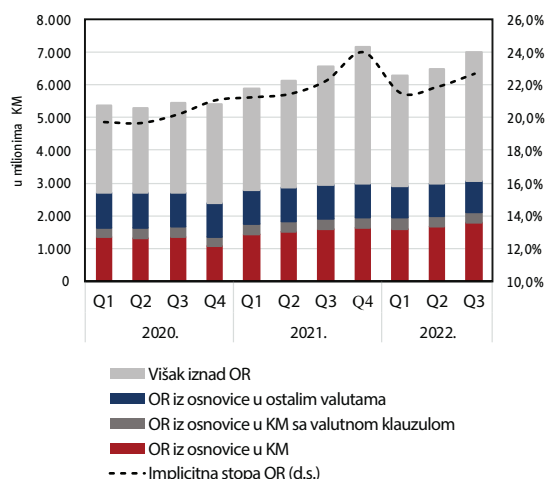
Nakon značajnog pada neto strane aktive u prvom kvartalu, kretanje novčane mase u trećem kvartalu, posmatrano po kontrastavkama, određeno je skoro u potpunosti povećanjem neto strane aktive (grafikon 3.5). S tim u vezi, u trećem kvartalu neto strana aktiva (NSA) zabilježila je povećanje od 948,3 miliona KM uslijed porasta prenosivih i ostalih depozita kod nerezidenata. Uslijed slabe kreditne aktivnosti u zemlji i izdašnih domaćih izvora, banke nemaju potrebe za značajnijim finansiranjem iz inostranstva te je strana pasiva banaka zabilježila smanjenje (pogledati potpoglavlje 3.3.3.). U posmatranom periodu na povećanje neto domaće aktive od 137 miliona KM uticalo je prvenstveno kvartalno povećanje potraživanja od ostalih domaćih sektora. U strukturi potraživanja prednjače krediti dati stanovništvu koji čine 56% ukupnih potraživanja od privatnog sektora. Kreditiranje preduzeća je još uvijek nedovoljno za snažniju ekonomsku aktivnost (detaljniju analizu kredita pogledati u potpoglavlju 3.3.2.).

Grafikon 3.5: Kvartalne promjene M2 i protustavki novčane mase

Izvor: CBBiH

Grafikon 3.6: Stanje računa rezervi kod CBBiH i implicitna stopa OR

Izvor: CBBiH

3.2 Obavezna rezerva

Treći kvartal 2022. godine karakteriše rast osnovice za obračun OR koji je prisutan tokom cijelog kvartala. Prosječna osnovica za obračun OR na kraju trećeg kvartala 2022. godine iznosila je 30,76 milijardi KM i veća je od prosječnog stanja u drugom kvartalu 2022. godine za 105,1 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine, osnovica za obračun OR veća je za 136,3 miliona KM. Usljed povećanja osnovice za obračun OR, prosječna obavezna rezerva koja je počela rasti u prethodnom kvartalu, u septembru je dosegla vrijednost od 3 milijarde KM i time premašila nivo na kojem je bila na kraju prošle godine (grafikon 3.6.). Ukoliko posmatramo valutnu strukturu osnovice, značajan dio osnovice (preko 55%) se drži u domaćoj valuti, te je u posljednja dva mjeseca ovog kvartala primjetan trend rasta osnovice u domaćoj valuti. Trend smanjenja osnovice u stranoj valuti koji karakteriše 2022. godinu je nastavljen, a vjerovatno je rezultat smanjenja depozita u stranoj valuti domaćih sektora od početka godine. S tim u vezi, zabilježen je kvartalni rast osnovice u KM, blagi pad osnovice u stranim valutama kao i osnovice u KM s valutnom klauzulom. Na agregatnom nivou, tokom ovog kvartala, u odnosu na prethodni, zabilježen je i rast viška iznad OR i na kraju septembra je skoro pa dostigao rekordni nivo zabilježen na kraju 2021. godine (3,92 milijarde KM). Usljed povećanja ukupnih držanja na računima kod CBBiH u posmatranom periodu, implicitna stopa obavezne rezerve je u odnosu na prethodni kvartal povećana i s krajem septembra je imala vrijednost od 22,7% (grafikon 3.6), što je daleko iznad propisanog minimuma od 10% koji zahtijeva CBBiH.

Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) je na sjednici održanoj 29.07.2022. godine donijelo odluku da se na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom obračunava naknadu po fiksnoj stopi od minus 10 baznih poena, kao i da se na sredstva iznad obavezne rezerve obračunava naknadu po stopi od minus 25 baznih poena. Na osnovicu u domaćoj valuti CBBiH obračunava nultu naknadu. Ova odluka je stupila na snagu 01.09.2022. godine a s ciljem praćenja trenda kretanja referentnih stopa Evropske centralne banke (ECB) i ublažavanja uticaja rasta referentne kamatne stope ECB-a na poslovanje banaka u BiH. S obzirom na dalja povećanja ključnih kamatnih stopa ECB-a iz septembra i oktobra 2022. godine, prilikom formulisanja politike obavezne rezerve, CBBiH će i dalje uzimati u obzir sve relevantne faktore, uključujući i kretanja ključnih makroekonomskih i indikatora finansijskog sektora.

3.3 Aktivnosti komercijalnih banaka

U posmatranom periodu kreditni rast je nizak, dok je na drugoj strani stanje depozita, prvi put nakon masovnog povlačenja depozita početkom godine, iznad prekriznog nivoa. Sve kamatne stope su porasle, osim kamatnih stopa na ostale kredite stanovništvu. Na kvartalnom nivou povećao se volumen novougovorenih depozita, a smanjila vrijednost novougovorenih kredita. Strana aktiva raste, dok strana pasiva pada, a stepen pokrivenosti strane pasive sa stranom aktivom je i dalje vrlo visok.

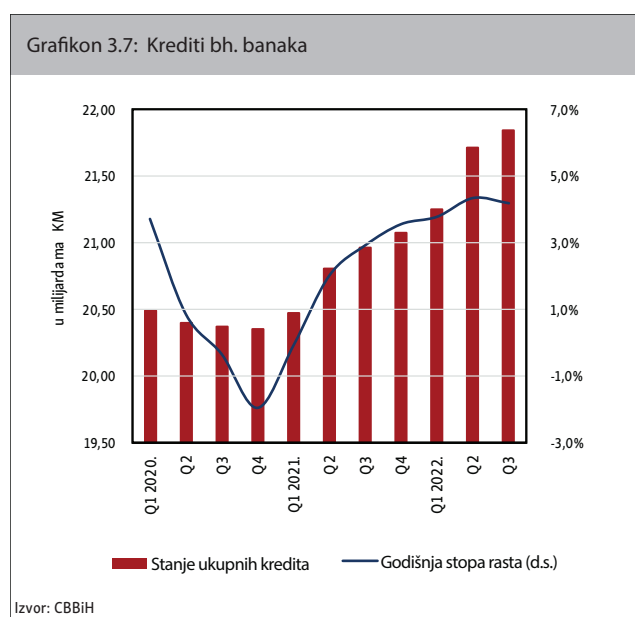
3.3.1 Krediti

Dvocifrena stopa inflacije je smanjila kupovnu moć stanovništva i doprinijela daljem smanjenju realnih kamatnih stopa.²¹ Do značajnog povećanja tražnje za kreditima nije došlo, iako dužnici, u uslovima visoke inflacije, ostvaruju

²¹ Realna kamatna stopa je u uslovima visoke inflacije negativna. Ona se može izračunati kao razlika nominalne kamatne stope i stope inflacije.

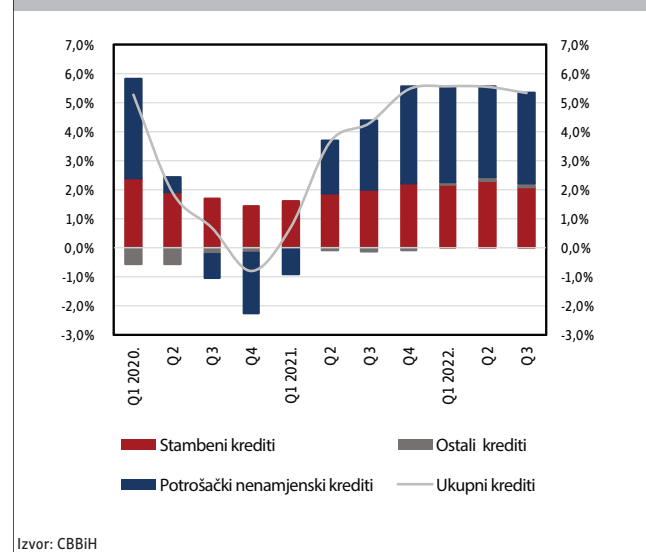
inflatorne dobitke po osnovu smanjenja realne vrijednosti novca koji duguju. Naprotiv, ostvaren je umjeren godišnji kreditni rast (grafikon 3.7), dok je kvartalni kreditni rast iznosio samo 0,6%. Ako se izuzme zadnji kvartal prošle godine, kada je inflacija još uvijek bila izuzetno niska, to je najniži kvartalni kreditni rast zabilježen u zadnjih 18 mjeseci. Vjerovatno su negativni efekti erozije kupovne moći stanovništva, snažnog rasta cijena nekretnina i trajnih potrošnih dobara nadmašili efekte negativnih realnih kamatnih stopa. Posmatrano po sektorima, doprinos ovako niskom kreditnom rastu dali su krediti nefinansijskim privatnim preduzećima (- 0,4 p.p.) i sektor stanovništva (0,6 p.p.). U posmatranom periodu došlo je do usporavanja kreditnog rasta sektora stanovništva. Pozitivne promjene u kreditnoj aktivnosti su se desile i na poziciji kredita vladama kantona i kreditima nefinansijskim javnim preduzećima sa doprinosima ukupnom kreditnom kvartalnom rastu od 0.2 p.p.

I na godišnjem nivou je došlo do usporavanja kreditnog rasta i to skoro u svim ključnim sektorima bh. ekonomije. Uslijed djelovanja baznog efekta, krediti nefinansijskim preduzećima su u porastu. Krediti stanovništvu su na godišnjem nivou viši za 4,2%. Struktura doprinosa godišnjem kreditnom rastu sektora stanovništva (grafikon 3.8) nije bitno izmijenjena u odnosu na prethodni kvartal i vodeću ulogu u kreditnom rastu i dalje imaju potrošački nenamjenski krediti stanovništvu. Za razliku od perioda pandemije kada su ovi krediti bili u padu, zbog zatvaranja ekonomije koje je prouzrokovalo masovna otpuštanja i smanjenja kreditnog rejtinga zajmotražioca, rast potrošačkih nenamjenskih kredita stanovništvu može biti potvrda solidnih uslova na tržištu rada i još uvijek pozitivnih očekivanja sektora stanovništva. S druge strane, kod jednog dijela sektora stanovništva tražnja za ovom vrstom kredita je posljedica niske likvidnosti uslijed pada realnog dohotka, rasta cijena nekretnina i njihovog zakupa te smanjenja kreditnog rejtinga zajmotražioca. Smanjenje likvidnosti dijela sektora stanovništva se može povezati i s rastom prekoračenja koji

na kvartalnom nivou u trećem kvartalu 2022. godine iznosi 8,6% za kredite u KM.

Grafikon 3.8: Godišnja stopa rasta kredita stanovništvu

Kreditni privatnim i javnim nefinansijskim preduzećima u BiH su u septembru na godišnjem nivou viši za 4%. Skroman rast kredita preduzećima, u inflatornom okruženju i uslovima rasta depozita preduzeća i visoke likvidnosti banaka ukazuje na nisku investicionu aktivnost bh. korporativnog sektora i na odlaganje investicione potrošnje. Ovakva investiciona politika je u skladu s rezultatima ankete o kreditnoj aktivnosti banaka²² u kojoj su banke predvidjele da će doći do smanjenja tražnje za kreditima nefinansijskih preduzeća u trećem kvartalu, pogotovo dugoročnih. Prema anketi na kreditno poslovanje banaka je uticalo i pooštavanje standarda za odobravanje kredita, koje je pretežno u vezi s percepcijom rizika i spremnošću na preuzimanje rizika.

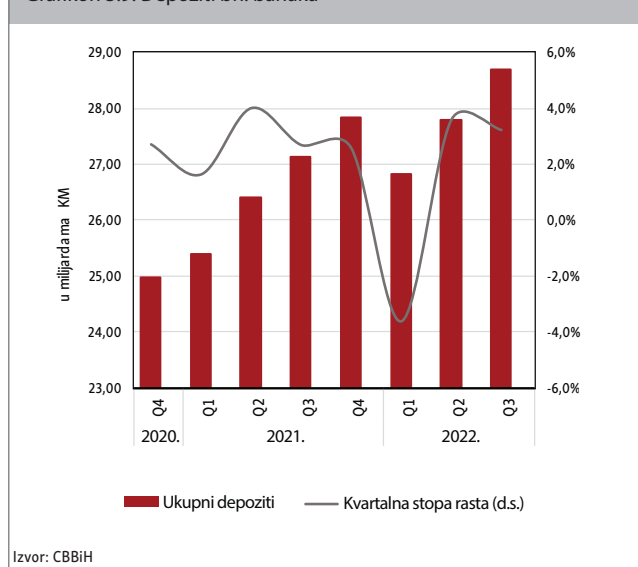
3.3.2 Depoziti

U septembru je, prvi put od povlačenja depozita uzrokovanog neizvjesnostima vezanim za Sberbank grupaciju, stanje ukupnih depozita iznad onog sa kraja 2021. godine. Na kraju trećeg kvartala stanje ukupnih depozita banaka iznosilo je 28,7 milijardi KM, zahvaljujući kvartalnom rastu ukupnih depozita od 3,2%. U odnosu na stanje iz decembra 2021. godine u izvještajnom periodu nivo depozita je viši za 857 miliona. Posljedice, kratkotrajnog, ali intenzivnog povlačenja depozita i dalje su vidljive u promjenama i prirastu depozita po sektorima, koji se oporavljaju vrlo neujednačeno. Kao i u prethodnom kvartalu, jedan značajan dio sektora stanovništva, uprkos rastu depozita u zadnja dva kvartala, i dalje drži dio svoje novčane imovine izvan banaka, ili je tu imovinu transformisao u nenovčanu imovinu. Iz toga razloga depoziti sektora stanovništva još uvijek nisu na nivou s kraja decembra 2021. godine, a suprotno se ponašaju ne samo depoziti nefinansijskih privatnih preduzeća već i depoziti vladinog sektora. U periodu od kraja decembra prošle

²² Centralna banka Bosne i Hercegovine, Anкета o kreditnoj aktivnosti banaka u BiH (Izvjestaj za drugi kvartal 2022. godine)

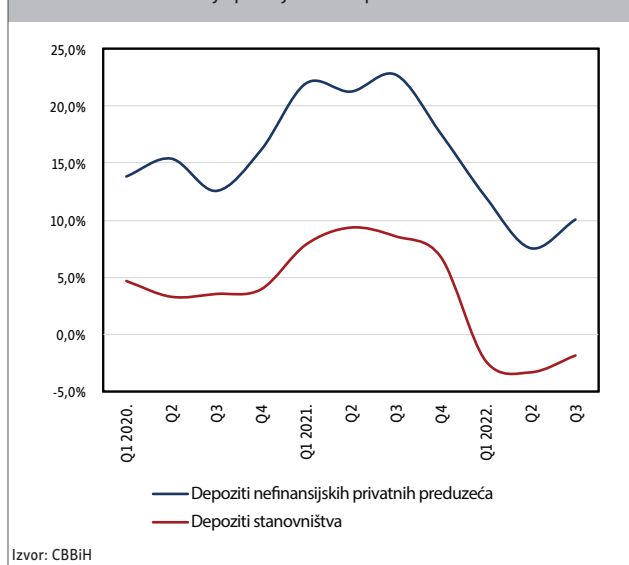
godine do kraja septembra ove godine, depoziti u bankama su porasli za 3,1%, pri čemu od značajnijih sektora, samo sektor stanovništva negativno doprinosi ovome rastu (1,8 p.p.). U odnosu na kraj prošle godine, depoziti ovoga sektora su manji za 475 miliona KM, dok je sektor nefinansijskih privatnih preduzeća povećao svoje depozite za 343 miliona KM i značajno doprinio devetomjesečnom rastu ukupnih depozita za 1,3 p.p. (isto koliko i depoziti vlada kantona).

Grafikon 3.9: Depoziti bh. banaka

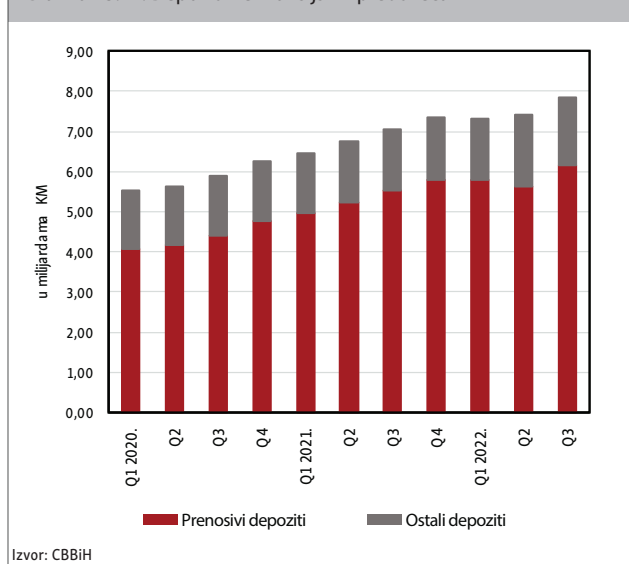
Ukoliko posmatramo kvartalne promjene ukupih depozita, kvartalnom prirastu ukupnih depozita pored nefinansijskih privatnih preduzeća (1,7 p.p.), veliki doprinos daje sektor stanovništva (1,25 p.p.), pa je kvartalna stopa rasta depozita (3,25%) skoro u cijelosti generisana iz ova dva izvora. Na godišnjem nivou (grafikon 3.10) kretanje depozita dva najveća sektora ima isti trend, ali velika razlika u stopama promjene depozita se i dalje održava. Uzrok godišnjeg pada depozita stanovništva su intenzivno povlačenje depozita u februaru i martu, visoke stope rasta depozita u 2021. godini, kao i suzdržanost jednog dijela sektora stanovništva u poslovanju sa bankama. Analiza ročne i valutne strukture depozita stanovništva pokazuje da je nastavljeno pogoršanje strukture po oba osnova. Dugoročni depoziti stanovništva koji su ključni za finansiranje dugoročne aktive smanjuju se već treći kvartal uzastopno i za 14% su manji u odnosu na decembar 2021. Ovaj pad nije posljedica pada dugoročnih depozita stanovništva u izvještajnom kvartalu, već je to dio trenda koji traje od marta prošle godine. Unutar ove grupe depozita stanovništva smanjuju se i depoziti u KM i u stranoj valuti, što implikuje generalno manju sklonost stanovništva ka vezivanju sredstava na dug rok u uslovima visoke neizvjesnosti, niskih kamatnih stopa i visoke inflacije. Promjena u ročnoj strukturi depozita stanovništva je najvidljivija iz podatka da su dugoročni depoziti smanjeni za 720 miliona KM, a transakcioni povećani za 272 miliona KM (12/2021 – 9/2022). Devizni depoziti stanovništva su istom periodu smanjeni za 542 miliona KM, a depoziti stanovništva u KM su porasli, za 67 miliona KM.

Grafikon 3.10: Godišnje promjene u depozitima bh. banaka

Sa aspekta ročne strukture slično se ponašaju i depoziti nefinansijskih preduzeća (grafikon 3.11). Nakon privremenog rasta u prethodnom kvartalu, relativni udjel ostalih depozita nefinansijskih preduzeća ponovo je smanjen, čime je nastavljen višegodišnji trend njihovog smanjenja. Ostali depoziti na kraju trećeg kvartala 2022. godine predstavljaju svega jednu četvrtinu ukupnih depozita nefinansijskih preduzeća. I dalje visoke stope rasta depozita nefinansijskih preduzeća mogu se dovesti u vezu s inflatornim neto rastom prihoda, ali i u vezu s investicionom politikom preduzeća.

Grafikon 3.11: Depoziti nefinansijskih preduzeća

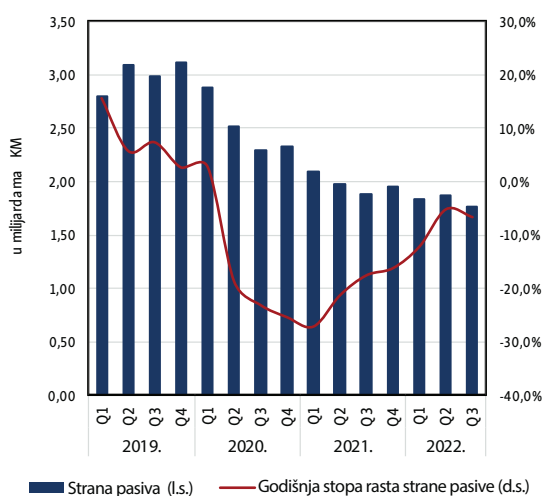
3.3.3 Strana aktiva i strana pasiva komercijalnih banaka

U trećem kvartalu 2022. godine došlo je do značajnih promjena u stranoj aktivni i stranoj pasivi. Nakon što su u zadnjem kvartalu prošle godine i prvom kvartalu ove godine banke smanjile stranu aktivnu, ona raste u posljednja dva kvartala. Strana aktiva je u odnosu na prethodni kvartal

porasla za 5%, a najveći doprinos njenom rastu dali su prenosivi depoziti kod nerezidenata, ostali depoziti kod nerezidenata i potraživanja po vrijednosnim papirima rezidenata (osim dionica). Ukupni kvartalni prirast na ovim pozicijama strane aktive je 293 miliona KM. Na smanjenje strane aktive uticalo je jedino smanjenje kredita nerezidentima u iznosu od 99 miliona KM. Neto efekat ovih suprotnih promjena u poslovanju s nerezidentima je rast strane aktive za 212 miliona KM.

Stanje strane pasive u septembru je 1,76 milijarde KM i zadnji put je na ovako niskom nivou bila u prvom kvartalu 2003. godine. Strana pasiva je odnosu na kraj prethodne godine u trećem kvartalu 2022. godine kumulativno manja za 186 miliona KM, a njen pad u istom periodu prošle godine bio je 437 miliona KM. Nakon blagog rasta u prethodnom kvartalu stanje na svim bitnim pozicijama strane pasive (grafikon 3.12) smanjeno je, osim prenosivih depozita nerezidenata, koji su blago porasli. U odnosu na prethodni kvartal, smanjeni su ostali depoziti nerezidenata, a smanjeni su i ostali krediti nerezidenata. U odnosu na prethodni kvartal, strana pasiva je niža za 115 miliona KM, a kvartalni doprinos promjeni strane pasive (-6,1%) od strane prenosivih depozita, ostalih depozita, kredita nerezidenata i ostalih računa je 0,5 p.p. -3,8 p.p. -1,2 p.p. i -1,7 p.p. respektivno.

Grafikon 3.12: Strana pasiva

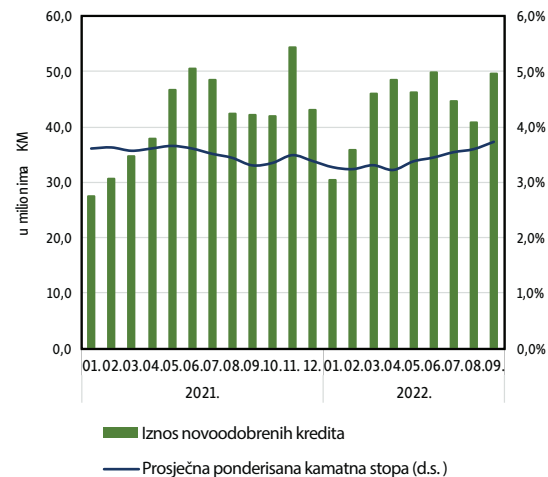
Izvor: CBBiH

3.3.4 Kamatne stope

Dalji rast inflacije i opšti rast kamatnih stopa u eurozoni, podstaknut rastom kamatnih stopa ECB, i nivo tražnje za kreditima i depozitima, uticale su na rast većine kamatnih stopa u bh. bankarskom sektoru, uz jedan izuzetak. Prosječna ponderisana kamatna stopa na kredite stanovništvu gotovo da nije mijenjana ni na kvartalnom ni na godišnjem nivou i na kraju izvještajnog perioda njena vrijednost je 4,85%. Vrlo je zanimljivo da je smjer promjena u kamatnim stopama na dvije glavne vrste kredita stanovništvu potpuno drugačiji. Kamatne stope na stambene kredite, blago su povećane (grafikon 3.13), a kamatne stope na ostale kredite (potrošački

nenamjenski krediti) nisu povećane i čak su blago smanjene. Prosječna ponderisana kamatna stopa na stambene kredite viša je u odnosu na prethodni kvartal za 30 b.p. i iznosi 3,74%, a prosječna ponderisana kamatna stopa na ostale kredite je 5,3%. Karakteristika izvještajnog perioda je kvartalni pad novoodobrenih stambenih (-6,6%) i ostalih kredita stanovništvu (-24%). U prvih devet mjeseci ove godine, u poređenju s prvih devet mjeseci prošle godine, novoodobreni stambeni krediti povećani su za 8,5%, dok su novoodobreni ostali krediti smanjeni za 11,6%.

Grafikon 3.13: Stambeni krediti

Izvor: CBBiH

Za razliku od sektora stanovništva, prosječna kamatna stopa na novoodobrene kredite nefinansijskim preduzećima povećana je za oko 23 b.p, a ovaj porast je ravnomjerno raspoređen bez obzira na način ugovaranja kamatne stope. Do rasta kamatne stope je došlo iako se volumen novoodobrenih kredita na kvartalnom nivou značajno smanjio. Ukupan kvartalni pad ovih kredita je 24%, a novoodobreni krediti sa promjenljivom kamatnom stopom i inicijalnim periodom fiksacije kamatne stope do godinu dana manji su za 19% (q/q-1).²³ Na godišnjem nivou ukupno novoodobreni krediti nefinansijskim preduzećima u trećem kvartalu 2022. godine manji su za 14%, a ako se posmatra period od devet mjeseci, ovi krediti su smanjeni za 2,5%.

U trećem kvartalu bh. banke nisu imale potrebu da vrše prikupljanje depozita stanovništva kroz povećanje kamatnih stopa zbog prethodnog značajnog odliva depozita, kao što su to pojedine banke radile u drugom kvartalu. Vjerovatnije je, kako je rast prosječne kamatne stope od 34 b.p. posljedica opšteg trenda rasta kamatnih stopa. Najviše je porasla kamatna stopa na novougovorene depozite stanovništva ročnosti između jedne i dvije godine (40 b.p. na kvartalnom nivou), a novougovoreni depoziti svih ročnosti su u porastu, na kvartalnom nivou. Struktura novougovorenenih depozita stanovništva neizmjenjena je u odnosu na prethodni kvartal,

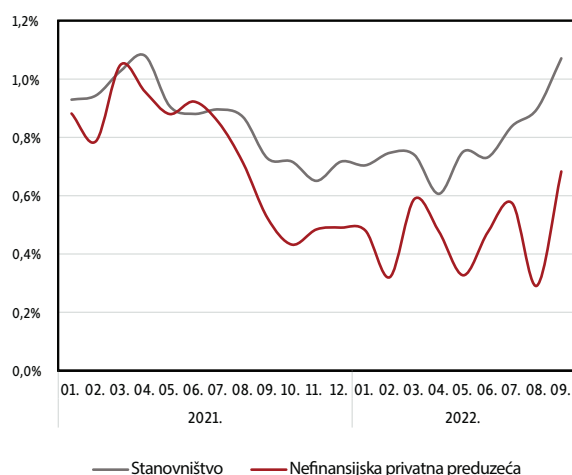
²³ Krediti s promjenljivom kamatnom stopom i inicijalnim periodom fiksacije kamatne stope do godinu dana u trećem kvartalu 2022. godine čine 87,6% od ukupno 516 miliona KM novoodobrenih kredita nefinansijskim preduzećima.

s učešćem depozita ročnosti iznad dvije godine u ukupnim novoodobrenim depozitima od 39%.

Kao i prosječna ponderisana kamatna stopa na depozite stanovništva, porasla je i prosječna ponderisana kamatna stopa na novougovorene depozite nefinansijskih preduzeća (grafikon 3.14), ali u manjoj mjeri. Rast ove prosječne ponderisane kamatne stope posljedica je rasta kamatne stope u ročnom segmentu do godinu dana, jer je kamatna stopa na oročena sredstva između jedne i dvije godine i iznad godinu dana ostala ista. Svi novougovoreni depoziti sektora nefinansijskih preduzeća, bez obzira na period oročenja, su uslijed baznog efekta, smanjeni u odnosu na prethodni kvartal (u prosjeku za 70%), a najviše su smanjeni depoziti ročnosti od jedne do dvije godine (80%).

Grafikon 3.14: Prosječna ponderisana kamatna stopa na novougovorene depozite

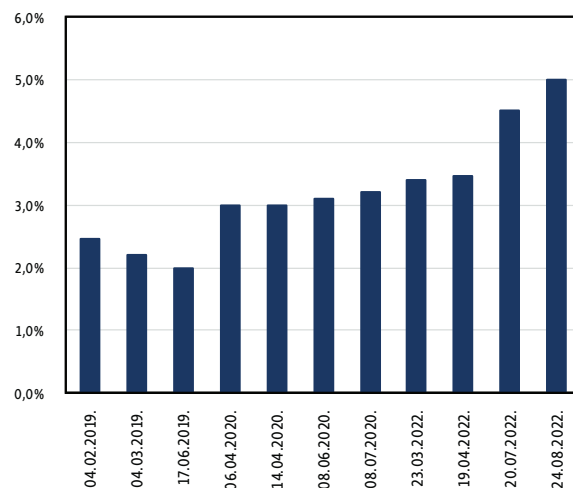
Izvor: CBBiH

3.4 Berze

Nakon rasta u prethodna tri kvartala, promet na bh. berzama je u izvještajnom periodu smanjen prvenstveno uslijed otkazivanja emisija javnog duga Federacije Bosne i Hercegovine. U septembru 2022. godine promet na bh. berzama od 276 miliona KM je za 7,9% manji od prometa u prethodnom kvartalu, a za 280% viši od prometa u istom periodu prošle godine. Kao i u prethodnom izvještajnom periodu, Republika Srpska se intenzivnije zaduživala na domaćem finansijskom tržištu od Federacije Bosne i Hercegovine, što je doprinijelo značajno višem prometu na BLSE nego na SASE. U trećem kvartalu 2022. godine udjel vlasničkih vrijednosnih papira na BLSE i SASE je 5% i 22% respektivno. U skladu s planom emitovanja vrijednosnih papira Republika Srpska je izvršila četiri emisije javnog duga. Federacija Bosne i Hercegovine je dva puta emitovala javni dug u trećem kvartalu 2022, a dvije emisije (august i septembar) otkazala je zbog adekvatnog nivoa likvidnosti budžeta i zbog smanjenja potreba za finansiranjem. Republika Srpska je emitovala jednu emisiju sedmogodišnjih i dvije emisije petogodišnjih obveznica, a na tržištu trezorskih zapisa zadužila se na rok od tri mjeseca.

Sve emisije Republike Srpske su bile uspješne, a prema omjeru pokrivenosti emisija tražnja na primarnom tržištu obveznica je bila viša nego u prethodnom kvartalu. Jedan od razloga visoke tražnje bi mogao biti rast stope prinosa do dospijea (grafikon 15) uslijed izmjena regulatornog okvira koji je maksimalnu kamatnu stopu od 4% na emisije obveznica Republike Srpske na domaćem tržištu povećao na 6%.²⁴ Stopa prinosa do dospijea na primarnom tržištu petogodišnjih i sedmogodišnjih obveznica Republike Srpske su u odnosu na prethodni kvartal porasle za 1,5 p.p. i 1,4 p.p. respektivno.

Grafikon 3.15: Stopa prinosa do dospijea na primarnom tržištu sedmogodišnjih obveznica Republike Srpske

Izvor: BLSE

Do značajnog rasta stopa prinosa do dospijea je došlo i na tržištu sedmomjesečnih obveznica Federacije BiH, ali ovaj entitet se i dalje zadužuje uz značajno niže troškove nego Republika Srpska. Ostvarena stopa prinosa do dospijea na sedmomjesečne obveznice Federacije Bosne i Hercegovine od 3,48% kompatibilna je sa trendom rasta kamatnih stopa na svjetskim finansijskim tržištima. U ovoj emisiji kao i u julske emisiji dvogodišnjih obveznica Federacije Bosne i Hercegovine primjetan je u prosjeku niži nivo tražnje investitora za emisijama javnog duga, u poređenju s prethodnim kvartalom.

U odnosu na prethodni kvartal, u izvještajnom periodu, zbog baznog efekta vrijednost BIRS-a, bilježi veći rast od SASX-30. Za tri mjeseca BIRS je porastao za 4,7%, a SASX30 za 1,9%.

²⁴ Odluka o dugoročnom zaduživanju Republike Srpske za 2022. godinu SG RS 121/21 i Odluka o izmjeni Odluke o dugoročnom zaduživanju Republike Srpske za 2022. godinu, SG RS 68/2022.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Vanjski sektor

4. VANJSKI SEKTOR

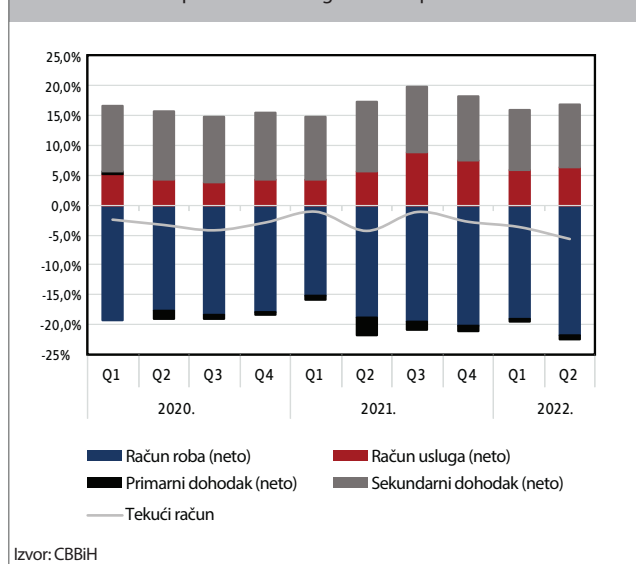
4.1 Platni bilans

U drugom kvartalu 2022. godine ostvarene su rekordne vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene, prvenstveno kao posljedica rasta cijena roba na svjetskom tržištu. Uprkos pozitivnim kretanjima na računu usluga, kao i rekordnom neto prilivu po osnovu radničkih doznaka, značajan deficit na računu roba rezultirao je najvećim deficitom tekućeg računa još od 2012. godine. Također, uslijed značajnog nominalnog rasta deficita tekućeg računa, u drugom kvartalu tekuće godine je došlo i do rasta deficita tekućeg računa izraženog u procentima BDP-a.

4.1.1 Tekući i kapitalni račun

Deficit tekućeg računa u drugom kvartalu 2022. godine je iznosio 632,3 miliona KM, što predstavlja godišnji rast od 55,6%. Pozitivan uticaj na bilans tekućeg računa imali su prilivi na računu usluga, kao i radničke doznake. S druge strane, najveći uticaj na rast deficita tekućeg računa imao je rast vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene. Naime, BiH kao zemlja neto uvoznik robe, u drugom kvartalu je ostvarila rekordne vrijednosti kako izvoza tako i uvoza, što je dovelo do značajnog robnog deficita. Deficit tekućeg računa u drugom kvartalu, izražen u procentima BDP-a, na godišnjem nivou se povećao za 1,35 procentnih poena na nivo od 5,7%, prvenstveno kao posljedica nominalnog rasta deficita tekućeg računa (grafikon 4.1.).

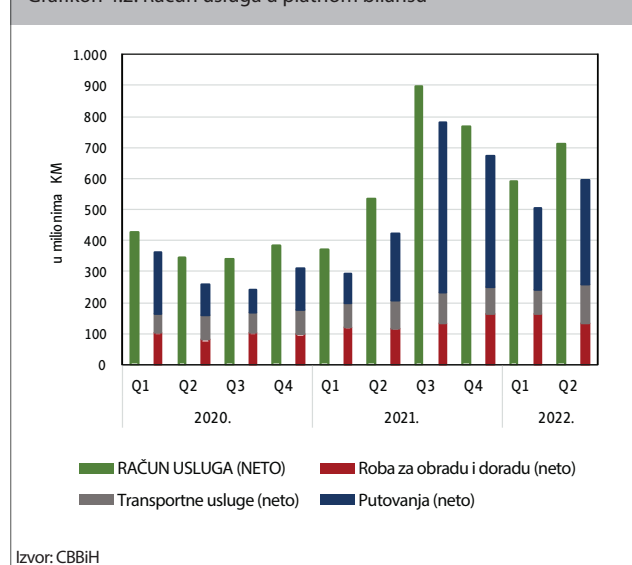
Grafikon 4.1: Komponente tekućeg računa u procentima BDP

Neto prilivi na računu usluga u drugom kvartalu tekuće godine su iznosili 713,4 miliona KM, što predstavlja godišnji rast od 176,4 miliona KM. Najveći uticaj na rast neto priliva na računu usluga su imali prilivi po osnovu potrošnje stranih turista, kao i usluga transporta (grafikon 4.2.). Neto prilivi od turističkih putovanja u drugom kvartalu su iznosili 338,2 miliona KM i na godišnjem nivou su zabilježili rast od 56,2%.

Uprkos značajnom rastu ove vrste usluga, prilivi su i dalje značajno niži od priliva iz pretpandemijskog perioda. Prema preliminarnim podacima, u prvih devet mjeseci tekuće godine ostvareno je 73,3% više noćenja stranih turista nego u istom periodu prošle godine. Usluge transporta su zabilježile neto priliv u drugom kvartalu u iznosu od 126,4 miliona KM, što predstavlja rekordnu vrijednost kada je ova vrsta usluga u pitanju. Značajan dio ovog iznosa se može pripisati i rastu cijena troškova transporta izazvanog rastom cijena naftnih derivata na svjetskom tržištu. Uprkos nešto skromnijem obimu industrijske proizvodnje u razvijenim zemljama, značajnim trgovinskim partnerima BiH, u drugom kvartalu, neto prilivi po osnovu usluga obrade i dorade robe, odnosno lohn poslova, su iznosili 132,8 miliona KM, što predstavlja godišnji rast od 14,4%.

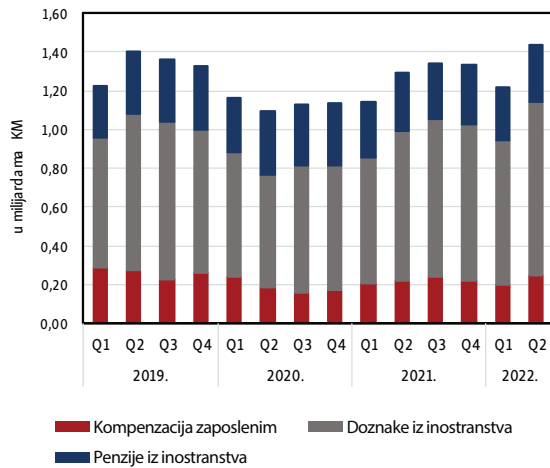
Grafikon 4.2: Račun usluga u platnom bilansu

Saldo na računu primarnog dohotka je u drugom kvartalu bio negativan u iznosu od 86,8 miliona KM. Rashodi po osnovu investiranja su iznosili 372,2 miliona KM, od čega se preko 50,0% odnosi na reinvestiranu zaradu. Prihodi po osnovu zarada zaposlenih u inostranstvu su u posmatranom periodu iznosili 250,7 miliona KM, što predstavlja godišnji rast od 15,7%, s tim što bi usporavanje ekonomske aktivnosti moglo značajno uticati na prilive po ovom osnovu u narednom periodu.

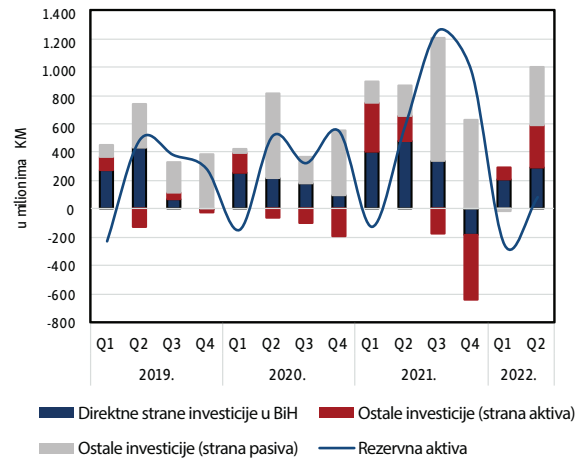
U drugom kvartalu tekuće godine, na računu sekundarnog dohotka je zabilježen pozitivan saldo u iznosu od 1,15 milijardi KM, čime je trend rasta nastavljen peti kvartal u nizu (grafikon 4.3.). Bilans na računu sekundarnog dohotka je posljedica rekordnih prihoda po osnovu radničkih doznaka iz inostranstva koje su u drugom kvartalu zabilježile godišnji rast od 14,7%. S druge strane, prihodi od penzija iz inostranstva su nastavili trend pada vrijednosti (godišnji pad 2,3 %).

Grafikon 4.3: Kompenzacije zaposlenim u inostranstvu, doznake i penzije iz inostranstva

Izvor: CBBiH

Grafikon 4.4: Finansijski račun

Izvor: CBBiH

4.2 Finansijski račun

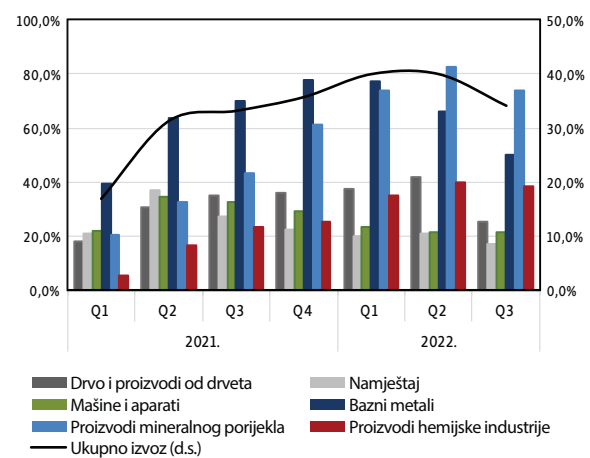
U drugom kvartalu 2022. godine, na finansijskom računu je zabilježen priliv sredstava u iznosu od 416,5 miliona KM. U posmatranom periodu, deficit tekućeg računa je najvećim dijelom finansiran direktnim stranim ulaganjima kao i zaduživanjem privatnog sektora (grafikon 4.4.). Dominantan oblik direktnih stranih ulaganja u BiH u posmatranom periodu je bio reinvestiranje zarade, a manjim dijelom ulaganje u dužničke instrumente. Prilivi sredstava po osnovu portfolio investicija su realizovani prodajom dužničkih vrijednosnih papira od strane preduzeća iz bankarskog sektora. U okviru ostalih investicija, najznačajniji prilivi sredstava su ostvareni putem trgovačkih kredita i avansa. Naime, visok nivo robne razmjene s inostranstvom uticao je da ova kategorija finansijskog računa zabilježi neto priliv sredstava u drugom kvartalu od 233,4 miliona KM, što predstavlja godišnji rast od 42,5%. Pored navedenog, neto priliv sredstava u okviru ostalih investicija na finansijskom računu je zabilježen i putem zajmova, većinom nefinansijskih preduzeća, dok je na stavci valuta i depozita zabilježen neto odliv sredstava u iznosu od 213,5 miliona KM.

S obzirom na viši nivo zaduživanja prema inostranstvu u odnosu na deficit tekućeg računa, u drugom kvartalu 2022. godine je došlo do povećanja rezervne aktive za 85,5 miliona KM. Podaci za treći kvartal ukazuju na rast deviznih rezervi za 622,0 miliona KM.

4.3 Vanjska trgovina

U periodu januar-septembar 2022. godine ostvarene su izrazito visoke stope rasta vrijednosti vanjskotrgovinske razmjene u odnosu na isti period prethodne godine, što je najvećim dijelom posljedica rasta cijena roba na međunarodnom tržištu. Najveći doprinos rastu vrijednosti robne razmjene u posmatranom periodu dali su rast cijena energenata, kao i rast cijena prehrambenih proizvoda u prvoj polovini godine. Vrijednost izvoza u prvih devet mjeseci tekuće godine je iznosila 13,52 milijarde KM, što predstavlja godišnji rast od 34,1% (grafikon 4.5), dok je u istom periodu uvoz realizovan u vrijednosti od 21,17 milijardi KM, što predstavlja godišnji rast od 38,3% (grafikon 4.6.). Trgovinski deficit u prvih devet mjeseci je iznosio 7,65 milijardi KM i veći je za 46,4% u odnosu na isti period prethodne godine.

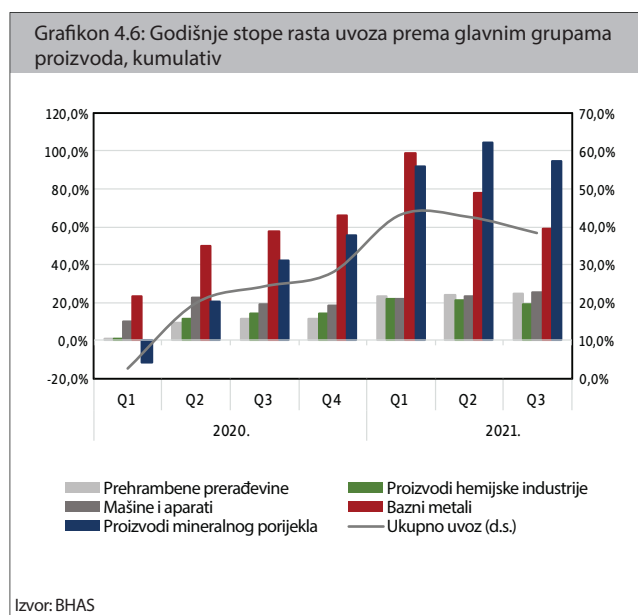
Grafikon 4.5: Godišnje stope rasta izvoza prema glavnim grupama proizvoda, kumulativ

Izvor: BHAS

Najveće učešće u ukopnom izvozu u prvih devet mjeseci tekuće godine imao je izvoz baznih metala, posebno aluminija, željeza i čelika i njihovih proizvoda, a tradicionalno značajan doprinos imao je i izvoz mašina i opreme. Najvišu godišnju stopu rasta vrijednosti izvoza zabilježio je izvoz proizvoda mineralnog porijekla (73,8%), od čega se najveći dio odnosi na rast vrijednosti izvoza električne energije podstaknut rastom berzanskih cijena ovog energenta. Pored navedenih, godišnji rast vrijednosti izvoza su zabilježili i proizvodi hemijske industrije, namještaj kao i drvo i proizvodi od drveta, s tim što je ova grupa proizvoda u augustu i septembru zabilježila pad vrijednosti izvoza kao posljedicu privremene mjere zabrane izvoza kako bi se zadovoljile potrebe domaće tražnje.

Izvoz u zemlje CEFTA je u prvih devet mjeseci tekuće godine iznosio 2,49 milijardi KM, što je za 54,2% više nego u istom periodu 2021. godine, dok je izvoz u zemlje EU u istom periodu realizovan u vrijednosti od 9,99 milijardi KM, što predstavlja godišnji rast od 33,7%.

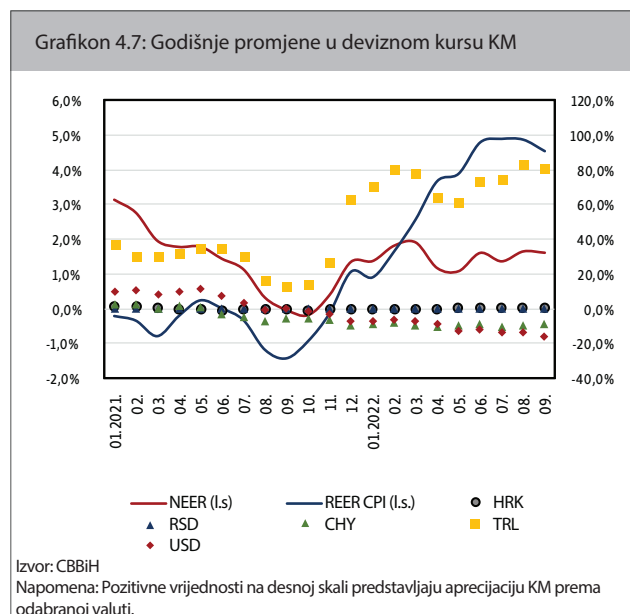
Najveću stopu rasta vrijednosti uvoza u prvih devet mjeseci tekuće godine zabilježio je uvoz proizvoda mineralnog porijekla (94,5%), od čega se najveći dio odnosi na uvoz nafte i naftnih derivata i isključivo je posljedica rasta cijena uslijed trenutne energetske krize. Uvoz baznih metala je zabilježio godišnju stopu rasta u posmatranom periodu od 59,2%, u okviru čega je uvoz aluminija i proizvoda od aluminija zabilježio i značajan količinski rast. Pored navedenih i ostale značajne grupe proizvoda su zabilježile godišnji rast vrijednosti uvoza: prehrambene prerađevine (33,8%), mašine i aparati (28,8%) i proizvodi hemijske industrije (9,1%).

Uvoz iz CEFTA zemalja je u periodu januar-septembar iznosio 2,59 milijardi KM, što je za 30,7% više nego u istom periodu prethodne godine, dok je uvoz iz EU u istom periodu iznosio 11,94 milijardi KM, što predstavlja godišnji rast od 30,9%.

4.4 Nominalni i realni efektivni kurs KM

U septembru 2022. godine, i nominalni efektivni kurs (NEER) i realni efektivni kurs (REER-CPI), gdje je indeks potrošačkih cijena korišten kao deflator, zabilježili su aprecijaciju (1,6% i 4,6%, respektivno). Aprecijacija NEER-a je, kao i u prethodnom periodu, najvećim dijelom uzrokovana značajnom nominalnom aprecijacijom EUR, naše sidrene valute, prema turskoj liri koja je u septembru, na godišnjem nivou, iznosila 80,6%. S druge strane, KM je u septembru zabilježila godišnju nominalnu deprecijaciju prema ostalim najznačajnijim svjetskim valutama: američkom dolaru (15,9%), švicarskom franku (11,1%) i kineskom juanu (8,7%).

Značajna godišnja deprecijacija KM prema američkom dolaru je posljedica deprecijacije EUR, naše sidrene valute, zbog uticaja energetske krize na evropsku ekonomiju kao i značajnog povećanja ključnih kamatnih stopa od strane Fed-a, a slabost valute dodatno pogoršavaju rekordne stope inflacije. Kurs EUR/USD je u septembru zabilježio jednu od najnižih vrijednosti u svojoj historiji.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Vladine finansije

5. VLADINE FINANSIJE

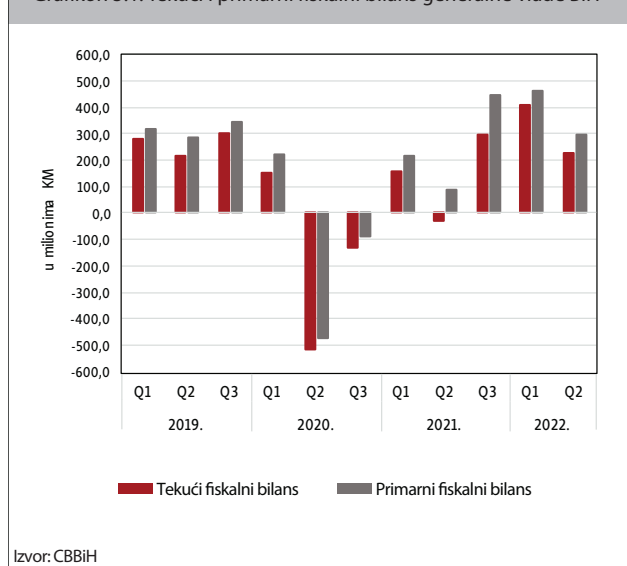
Fiskalni indikatori su stabilni u prvih devet mjeseci tekuće godine, ali snažni inflatorni pritisci i dalje predstavljaju izazov svim nivoima vlasti u BiH. Nastavak inflatornih pritisaka je doveo do većih nominalnih izdvajanja od strane entitetskih vlada za penzije i plate u javnom sektoru, kao i za jednokratne novčane pomoći ugroženim kategorijama, što predstavlja odgovor fiskalnog sektora na jačanje inflatornih šokova. Daljnje povećanje državne potrošnje, kao i javnog duga se mogu očekivati u slučaju nastavka jačanja inflatornih pritisaka.

5.1 Budžetska pozicija

Na kraju drugog kvartala primarni fiskalni bilans generalne vlade je zabilježio suficit u iznosu od 295,1 miliona KM, što je smanjenje u odnosu na značajni suficit u prvom kvartalu od 460,8 miliona KM koji je bio rezultat snažnog rasta prihoda, naročito od indirektnih poreza. Smanjenje primarnog fiskalnog suficita u drugom kvartalu je rezultat značajnog rasta izdvajanja za plate zaposlenih, korištenje roba i usluga i socijalna davanja (5,7%, 10,1% i 11,2% respektivno) na kvartalnom nivou. Tekući fiskalni bilans je bio u suficitu u iznosu od 227,0 miliona KM (grafikon 5.1), dok su izdvajanja sektora generalne vlade za servisiranje kamate u prvoj polovini godine iznosila 120,8 miliona KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine više za 4,7%. Primarni fiskalni bilans na kvartalnom nivou je tradicionalno u prvoj polovini godine u značajnijem suficitu, dok se u četvrtom kvartalu intenzivira i pojačava vladina potrošnja.

Strategije javnih investicija u oba entiteta su bile usmjerene na intenziviranje ulaganja u infrastrukturne projekte i energetski sektor. Međutim, javne investicije su u prvoj polovini tekuće godine za 49,1 milion KM manje u odnosu na isti period prethodne godine. U navedenom periodu je realizovano 104,3 miliona KM javnih investicija. Vlade entiteta su planirale značajne aktivnosti na infrastrukturnim projektima u 2022. godini. U tom smislu, vlada Federacije BiH je, između ostalog, donijela Odluku²⁵ o finansiranju Željeznica Federacije BiH u ukupnom iznosu od 35,5 miliona KM, što je u skladu sa provođenjem Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranja putničkog i kombinovanog saobraćaja. S druge strane, vlada Republike Srpske je također donijela Odluku²⁶ o finansiranju željezničke infrastrukture Željeznica Srpske u iznosu od 20,0 miliona KM u 2022. godini.

Grafikon 5.1: Tekući i primarni fiskalni bilans generalne vlade BiH

Konsolidovani prihodi generalne vlade u drugom kvartalu su nastavili snažno rasti, kako na godišnjem tako i na kvartalnom nivou. Istovremeno, zabilježen je snažan rast rashoda i na kvartalnom i na godišnjem nivou. U drugom kvartalu 2022. godine prihodi su iznosili 4,03 milijarde KM i veći su za 475,9 miliona KM (13,4%) na kvartalnom nivou, dok je na godišnjem nivou zabilježen njihov rast od čak 635,2 miliona KM (18,7%). Snažan rast prihoda je zabilježen kod svih vrsta, kako indirektnih tako i direktnih poreza, što je direktna posljedica rasta opšteg nivoa cijena, kao i rasta nominalnih plata, ali i zbog pozitivnih trendova u turizmu.

Glavni doprinos značajnom rastu prihoda je iznimna naplata PDV-a (u prvih šest mjeseci neto naplata PDV-a je veća za 19,3% na godišnjem nivou), kao najznačajnija komponenta u strukturi indirektnih poreza. Navedeni rast je rezultat značajnog rasta domaće potrošnje, kao i nastavka trenda visokih stopa uvoza. Rast domaće potrošnje je prvenstveno odraz inflatornih pritisaka.

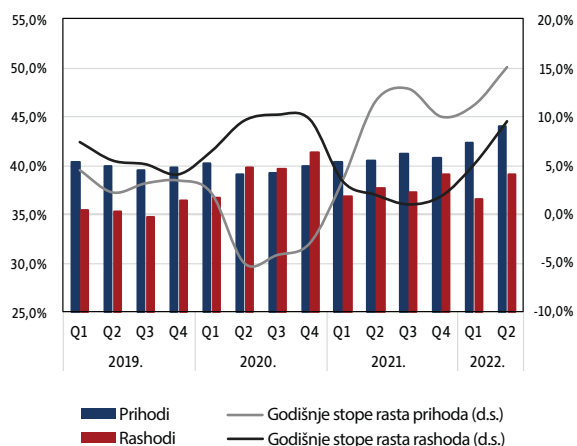
U drugom kvartalu je nastavljen značajan rast rashoda izraženih u procentima BDP-a u odnosu na isti period prethodne godine. U navedenom periodu rashodi su iznosili 3,65 milijardi KM i u nominalnom iznosu su veći za 436,9 miliona KM (13,6%) u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Posmatrano u procentima BDP-a, budžetski prihodi i rashodi opšte vlade su nastavili rasti i na kraju drugog kvartala su iznosili 44,1% i 39,1% respektivno (grafikon 5.2).

²⁵ <https://fbihvlada.gov.ba/bs/zeljeznicama-odobreno-355-miliona-km>

²⁶ <https://www.vladars.net/>

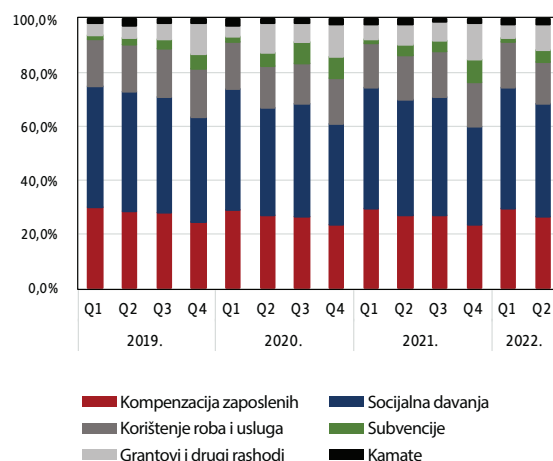

Grafikon 5.2: Budžetski prihodi i rashodi opšte vlade u % BDP-a (kumulativni podaci) i godišnje stope rasta prihoda i rashoda

Izvor: BHAS, CBBiH

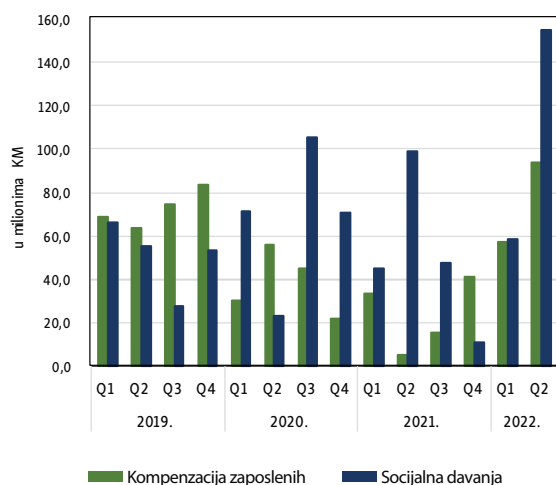
Grafikon 5.4: Udio u ukupnim rashodima

Izvor: CBBiH

U drugom kvartalu tekuće godine je nastavljen značajan rast u stavkama socijalnih davanja i kompenzacija zaposlenih na godišnjem nivou (grafikon 5.3). Kao odgovor na izrazite inflatorne pritiske, vlade oba entiteta²⁷ su donijele niz mjera za ublažavanje posljedica od istih, kroz ograničavanja marži i neposrednu kontrolu cijena goriva i prehrambenih proizvoda do jednokratne novčane podrške kategorijama penzionera, boraca, civilnih invalida i nezaposlenih osoba. U strukturi ukupnih rashoda, bilježe se uobičajene kvartalne oscilacije (grafikon 5.4).

Grafikon 5.3: Glavne stavke rashoda, godišnje promjene

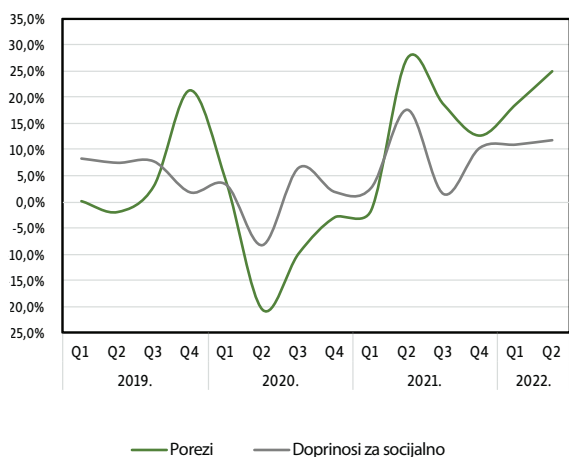
Izvor: CBBiH

Oporavak privatne potrošnje, kao i tržišta rada i sektora turizma znatno su uticali na rast prihoda, kako od indirektnih tako i od direktnih poreza. Pored toga, rast prihoda je u značajnoj mjeri posljedica i opšteg trenda rasta cijena. U strukturi prihoda, došlo je do snažnog rasta kako prihoda od poreza (24,9%) tako i prihoda od doprinosa za socijalno (11,7%) na godišnjem nivou (grafikon 5.5). Postoje planirana, kao i već izvršena povećanja penzija, plata (u Federaciji BiH penzije uvećane dva puta – prvi put za 7,3% (april 2022. godine), a drugi put 3,5% (juni 2022. godine), dok je najavljeno i treće uvećanje minimalnih penzija za 5% (novembar 2022. godine). Također, tokom septembra i oktobra 2022. godine, vlada Federacije BiH je isplatila jednokratnu novčanu podršku od 100 KM penzionerima, korisnicima boračkih naknada kao osobama s invaliditetom i civilnim žrtvama rata (ukupno za 530.000 korisnika). Vlada Federacije BiH je također najavila isplatu jednokratne pomoći od po 100 KM za 270.000 nezaposlenih osoba. Istovremeno, u Republici Srpskoj penzije su uvećane za 10% (maj 2022. godine) a Rebalansom budžeta Vlade Republike Srpske utvrđeno je povećanje bruto plata zaposlenih u javnom sektoru za 10%, također od maja 2022. godine. Uz navedeno, vlada Republike Srpske je u julu 2022. godine također isplatila jednokratnu pomoć od 100 KM boračkim kategorijama, penzionerima i mladim. Imajući u vidu navedeno, izvjesno je očekivati dalji rast vladinih obaveza u 2022. godini.

²⁷ <https://fbihvlada.gov.ba/hr/mjere-vlade-fbih-u-borbi-s-inflacijom>;
<https://www.vladars.net/sr-sp-cyrl/Pages/default.aspx>

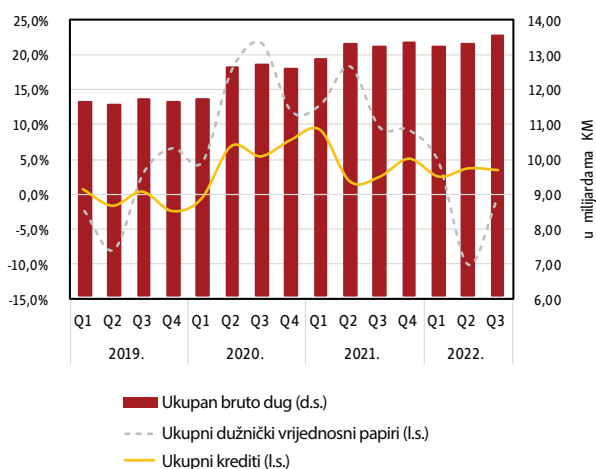
Grafikon 5.5: Porezi i doprinosi za socijalno, godišnje stope rasta

Izvor: CBBiH

Ukupan javni dug na kraju trećeg kvartala 2022. godine prema Mاستrihtskim kriterijima iznosio je 13,48 milijardi KM (grafikon 5.6) i povećan je za 234,7 miliona KM (1,8%) na kvartalnom nivou, većim dijelom po osnovu vrijednosnih papira. Istovremeno, u trećem kvartalu tekuće godine vanjska neto zaduženost je smanjena za 153,6 miliona KM. Također, na kraju trećeg kvartala je zabilježeno povećanje izloženosti bankarskog sektora prema sektoru generalne vlade na kvartalnom nivou za 5,0%, što povećava ranjivost ekonomije na eventualno dejstvo negativne sprege banke-sektor vlade (engl. Sovereign-bank nexus). Na kraju trećeg kvartala ukupne obaveze sektora generalne vlade kod komercijalnih banaka iznosile su 3,25 milijardi KM, što predstavlja godišnje smanjenje u iznosu od 0,9 miliona KM ili 0,03%. Izloženost bankarskog sektora prema sektoru generalne vlade (kredit i vrijednosni papiri) na kraju septembra je bila 8,7% ukupne aktive bankarskog sektora.

Grafikon 5.6: Ukupan bruto dug i godišnje stope rasta

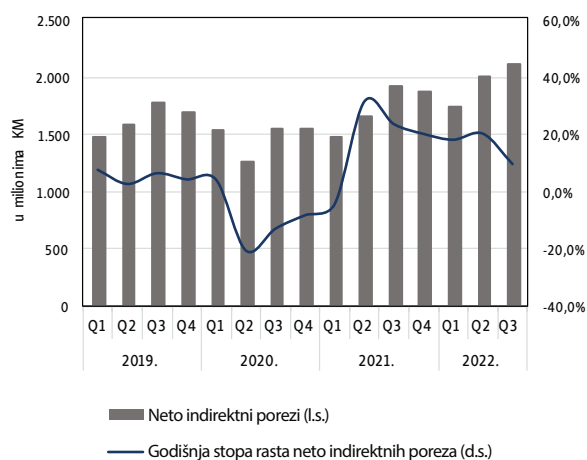

Izvor: CBBiH

5.2. Poreski prihodi od indirektnih poreza

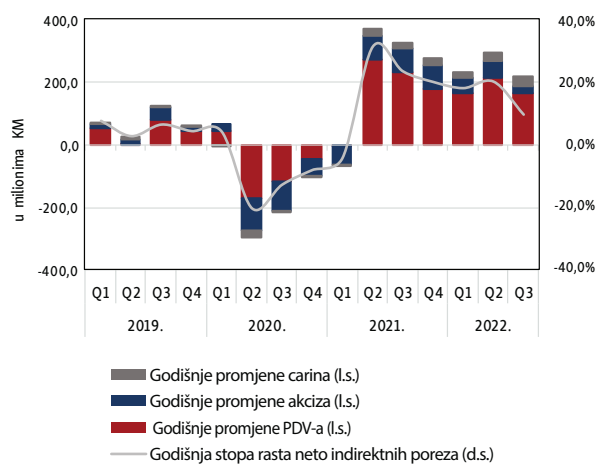
Nastavljen je trend izrazito dobre naplate prihoda od indirektnih poreza u nominalnom iznosu u trećem kvartalu 2022. godine. Povrati su zabilježili rastući trend u prvih devet mjeseci i u odnosu na prethodnu godinu su veći za čak 36,8%. Naplata prihoda je stabilna, ali se, zbog ratnih dešavanja u Ukrajini i krize u energetskom sektoru, očekuje usporavanje ekonomske aktivnosti, što može dovesti do manjeg rasta neto prihoda u budućnosti ali i većeg fiskalnog deficita. Na kvartalnom nivou sve vrste prihoda od indirektnih poreza su zabilježile rast u ukupnom iznosu od 108,1 milion KM u trećem kvartalu. U trećem kvartalu 2022. godine, prikupljeno je ukupno 2,11 milijardi KM prihoda po osnovu indirektnih poreza. Na godišnjem nivou, zabilježeno je usporavanje stopa rasta prihoda od indirektnih poreza u trećem kvartalu (185,9 miliona KM ili 9,7%) (grafikoni 5.7 i 5.8). Najizraženiji rast prihoda na godišnjem nivou je bio po osnovu PDV-a (163,8 miliona KM ili 13,5%). Najveći doprinos navedenom rastu prihoda dolazi od kontinuiranog rasta inflacije (grafikon 5.9). Naime, rast opšteg nivoa cijena doveo je do rasta cijena dobara koje predstavljaju poresku osnovicu za obračun PDV-a. Slijedom navedenog, naplaćeno je 252,0 miliona KM (18,3 %)više u nominalnom iznosu po osnovu PDV-a, kao rezultat rasta opšteg nivoa cijena.

Grafikon 5.7: Nivo i stopa rasta neto indirektnih poreza

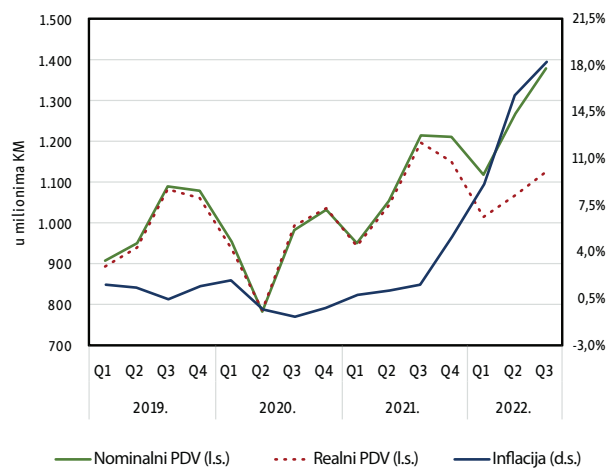
Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

Grafikon 5.8: Promjena kretanja vodećih grupa indirektnih poreza

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

Grafikon 5.9: Uticaj inflacije na rast prihoda od PDV-a

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Uprava za indirektno oporezivanje, CBBiH
 * Realni PDV se dobija kada nominalni PDV umanjimo za inflaciju.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Statističke tabele

6. STATISTIČKE TABELE

Napomene uz tabele 9, 10, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 22, 23 i 24.

Od 1. jula 2017. godine je nastupila statusna promjena pripajanja supsidijarnog društva UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo društvu UniCredit Bank d.d. Mostar. U skladu s tim UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo prestaje postojati zaključno sa 30. junom 2017. godine a podaci pripojenog društva se iskazuju u sklopu izvještaja UniCredit Bank d.d. Mostar, počevši od izvještaja za juli 2017. godine.

Revidirani podaci za period januar 2006. – novembar 2015. godine su bazirani na aktivnom podbilansu banaka s većinskim državnim kapitalom iz Federacije BiH, pri čemu je isključen pasivni podbilans. Kroz ovu dopunu statistike korisnicima se pruža veća analitička korisnost podataka i objektivni pokazatelji o trenutnom poslovanju banaka u BiH. Pasivni podbilans sadrži obaveze po inostranim kreditima i staroj deviznoj štednji građana do 31. marta 1992. godine, i ne odlikava aktuelno poslovanje banke, te će ovaj podbilans u procesu privatizacije preuzeti Ministarstvo finansija FBiH u skladu sa Zakonom o početnom bilansu banaka i Zakonom o privatizaciji, kao što je urađeno za prethodno privatizirane banke. Izvršena revizija je u najvećoj mjeri uticala na smanjenje kredita javnim preduzećima u stranoj valuti, smanjenje strane pasive, na smanjenje ostalih stavki aktive i pasive po osnovu stare devizne štednje, a u znatno manjim iznosima na stavke kredita vladi entiteta, fiksnu aktivu, depozite nerezidenata, dionice i kapital.

Podaci o „punom“ bilansu, s uključenim pasivnim podbilansom, korisnicima su još uvijek dostupni na: http://statistics.cbbh.ba:4444/Panorama/novaview/SimpleLogin_bs.aspx

U novembru 2014. godine, dvije banke su izvršile prodaju i prenos dijela kreditnog portfolija što je za efekat imalo povećanje rezervi kod monetarnih vlasti u ukupnom iznosu od 64 miliona KM i smanjenja slijedećih stavki: potraživanja od privatnih preduzeća za 260 miliona KM, strane pasive za 101 milion KM i ostalih stavki (neto) za 95 miliona KM.

Zbog primjene Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda u finansijskim izvještajima banaka Federacije BiH i prenosa novčanih tokova u decembarskim podacima za 2011, došlo je do sljedećih promjena na strani aktive: smanjenja kredita za 155 miliona KM, povećanja ostale aktive za 10 miliona KM, na strani pasive: smanjenja obaveza prema nerezidentima u

iznosu od 624 miliona KM, povećanja rezervisanja za kreditne gubitke za 472 miliona KM i povećanja ostale pasive za sedam miliona KM.

U februaru 2011. jedna banka iz Federacije BiH izvršila je reklasifikaciju depozita u iznosu od oko 80 miliona KM, s depozita javnih preduzeća na depozite vlade entiteta, u skladu s preporukama MMF-a.

Po nalogu Agencije za bankarstvo FBiH, u junu 2010. jedna banka je izvršila preknjižavanje oko 300 miliona KM potraživanja po osnovu vrijednosnih papira od domaćih institucionalnih sektora na potraživanja od nerezidenata. U decembru 2010. ista banka je izvršila retroaktivno ovu ispravku u odgovarajućim iznosima za period od augusta 2009, kada je greška nastala, do maja 2010. Navedena ispravka se odrazila na porast strane aktive i pad ostalih stavki neto.

Jedna banka iz Federacije BiH izvršila je reklasifikaciju finansijskih instrumenata u okviru strane aktive za period januar - august 2010. u iznosu od oko 40 miliona KM. Potraživanja od nerezidenata po osnovu kredita reklasifikovana su u potraživanja od nerezidenata po osnovu vrijednosnih papira, što se odrazilo na promjene unutar kratkoročne i dugoročne strane aktive.

Po nalogu Agencije za bankarstvo Republike Srpske, jedna banka je izvršila reklasifikaciju finansijskih instrumenata na strani pasive za period septembar 2008. - novembar 2010, tj. smanjenje oročenih i štednih depozita nebankarskih finansijskih institucija i sektora vlade, a povećanje kredita od navedenih sektora, respektivno, u odgovarajućim iznosima, po mjesecima, u rasponu 50 - 150 miliona KM.

U skladu s novom regulativom Agencije za bankarstvo RS-a, objavljenoj u Sl. glasniku RS br. 136/10, kojom je propisan novi način knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja klasifikovanih u kategoriju E, obračuna i knjigovodstvenog evidentiranja kamate po nekvalitetnoj aktivni, te obračuna opštih i posebnih rezervisanja, banke iz RS-a su u podacima za decembar 2010. izvršile primjenu navedene regulative prenosom navedenih pozicija iz vanbilansne evidencije u bilans. Ispravka se odrazila na strani aktive na porast kredita u iznosu od 144 miliona KM, porast dospjelih kamata u iznosu od 36 miliona KM, a na strani pasive na porast rezervisanja za kreditne gubitke u iznosu od 180 miliona KM u okviru računa kapitala.

T01: Kvartalni ekonomski indikatori

	2019.				2020.				2021.				2022.		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
Kvartalne stope rasta															
Rast industrijske proizvodnje: FBiH ¹⁾	-7,9	3,0	-2,8	3,0	-7,3	-8,0	8,3	7,3	-0,9	2,8	-0,3	5,5	-3,4	2,3	-4,4
Rast industrijske proizvodnje: RS ¹⁾	-20,7	5,5	9,7	-3,0	-13,9	-4,8	12,0	9,6	-6,2	3,1	-0,2	10,8	-9,6	7,2	-6,4
Rast potrošačkih cijena (CPI)	0,2	-0,1	-0,9	0,9	0,5	-2,1	-0,6	0,7	0,9	0,4	0,4	3,6	3,8	6,0	2,5
Rast ukupnih kredita	1,4	2,4	1,1	1,6	-1,4	-0,5	-0,1	-0,1	0,6	1,6	0,8	0,5	0,8	2,2	0,6
Rast ukupnih depozita	1,2	2,3	3,8	2,0	-0,9	0,8	2,2	2,8	1,6	4,0	2,7	2,6	-3,6	3,6	3,2
Rast novca u užem smislu (M1) ⁴⁾	-1,8	3,4	4,6	2,7	1,7	2,2	4,4	4,7	2,4	4,7	5,9	4,8	-0,6	3,2	5,5
Rast novca u širem smislu (M2)	0,8	2,3	3,3	2,2	0,8	0,5	2,7	3,1	2,0	2,8	3,5	2,8	-1,9	1,9	3,8
Kamatne stope na dugoročne kredite ²⁾⁵⁾	4,05	3,76	3,73	3,75	3,77	3,60	3,66	3,68	3,79	3,78	3,60	3,48	3,38	3,42	3,54
Kamatne stope na dugoročne depozite ²⁾	1,18	1,13	1,13	1,16	1,01	0,96	0,92	0,98	0,91	0,86	0,76	0,62	0,64	0,69	0,91
(u milionima KM)															
Saldo robne razmjene ³⁾	-1.872	-2.081	-1.986	-2.024	-1.596	-1.418	-1.654	-1.600	-1.337	-1.758	-2.003	-2.073	-1.911	-2.411	
Izvoz	2.368	2.694	2.585	2.532	2.389	2.048	2.354	2.633	2.739	3.039	3.259	3.673	3.829	4.308	
Uvoz	4.240	4.775	4.572	4.556	3.985	3.466	4.007	4.233	4.076	4.796	5.262	5.746	5.740	6.719	
Bilans tekućeg računa	-354	-213	-12	-349	-207	-269	-383	-266	-102	-406	-123	-292	-372	-632	
Devizne rezerve	-150	549	431	144	-137	562	321	524	-229	542	1.235	933	-393	-58	622
Servisiranje vanjskog duga	126	255	195	218	142	215	172	212	174	208	188	202	165	179	238
Kurs BAM/USD	1,7219	1,7409	1,7586	1,7668	1,7739	1,7784	1,6749	1,6405	1,6218	1,6244	1,6584	1,7098	1,7433	1,8341	1,9396

Napomena:

- 1) Industrijska proizvodnja izračunata je na osnovu mjesečnih stopa rasta u datom kvartalu.
- 2) Kvartalne kamatne stope predstavljaju aritmetičku sredinu mjesečnih ponderisanih kamatnih stopa iz izvještajnog kvartala na kredite privatnim preduzećima i udruženjima i oročene i štedne depozite stanovništva iskazane na godišnjem nivou.
- 3) Saldo izvoza i uvoza robe na platnobilansnoj osnovi uključuje prilagođenja obuhvata i vrijednosti koja se rade u svrhu izvještavanja o platnom bilansu, u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za platni bilans, šesto izdanje).
- 4) Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine.
- 5) Revidirani podaci o kamatnim stopama za period januar 2015-novembar 2017. godine.

T02: Bruto domaći proizvod Bosne i Hercegovine (tekuće cijene)

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Nominalni BDP (u milionima KM)	26.223	26.779	27.359	28.589	29.904	31.376	33.444	35.296	34.240	38.637
Nominalni BDP (u milionima USD)	17.221	18.173	18.566	16.220	16.914	18.079	20.177	20.201	19.946	23.361
BDP po stanovniku BiH (u KM)	7.418	7.584	7.759	8.127	8.517	8.954	9.566	10.110	9.853	11.196
BDP po stanovniku BiH (u USD)	4.872	5.147	5.265	4.611	4.818	5.160	5.772	5.787	5.740	6.769
Godišnji rast realnog BDP-a (stopa rasta u %)	-1,0	2,5	1,2	3,1	3,2	3,2	3,7	2,8	-3,1	7,5
Broj stanovnika (u hiljadama) ¹⁾	3.535	3.531	3.526	3.518	3.511	3.504	3.496	3.491	3.475	3.451
Prosječni godišnji kurs BAM/USD	1,5227	1,4736	1,4740	1,7626	1,7680	1,7355	1,6575	1,7472	1,7166	1,6539

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Bruto domaći proizvod za BiH za 2021. godinu, proizvodni pristup, prvi rezultati, juli 2022. godine. Podatak o prosječnom godišnjem kursu BAM/USD izvor je CBBiH.

1) Agencija za statistiku BiH

T03: Indeks industrijske proizvodnje

Godina	Mjesec	Mjesec / prethodni mjesec tekuće godine		Mjesec / isti mjesec prethodne godine		Period / isti period prethodne godine	
		FBiH	RS	FBiH	RS	FBiH	RS
2012.	12.	...	...	99,6	98,5	96,3	95,8
2013.	12.	...	...	107,8	104,7	105,3	104,1
2014.	12.	...	...	97,9	99,8	100,1	100,6
2015.	12.	...	...	101,7	99,5	102,2	103,0
2016.	12.	...	...	103,0	120,0	102,6	108,2
2017.	12.	...	...	101,5	97,3	103,8	101,2
2018.	12.	...	...	98,2	96,9	100,8	104,2
2019.	12.	...	...	97,4	92,4	97,3	88,1
2020.	12.	...	...	103,1	103,7	93,7	93,4
2021.	12.	...	...	108,3	107,0	110,2	112,1
2021.	07.	99,7	96,4	108,6	104,9	111,2	112,6
	08.	91,4	95,5	108,4	105,4	110,9	111,6
	09.	112,0	103,2	109,4	106,7	110,8	111,0
	10.	102,5	100,7	108,6	102,8	110,5	110,1
	11.	96,4	113,1	105,2	110,9	110,0	110,2
	12.	102,7	101,9	107,4	106,6	109,7	109,9
2022.	01.	89,8	76,0	103,2	102,7	103,2	102,7
	02.	103,8	109,0	103,4	98,1	103,3	100,2
	03.	112,6	119,0	106,3	107,9	104,4	103,0
	04.	96,7	93,2	103,5	110,0	104,1	104,8
	05.	94,7	100,2	108,1	110,3	104,9	105,9
	06.	100,8	99,9	100,5	101,6	104,1	105,1
	07.	97,4	94,5	98,2	99,5	103,3	104,3
	08.	94,6	99,7	101,6	103,7	103,1	104,2
	09.	109,5	97,7	99,4	98,4	102,6	103,6

Izvor:

Federalni zavod za statistiku FBiH i Republički zavod za statistiku RS

Napomena:

Indeks industrijske proizvodnje za period / isti period prethodne godine u decembru predstavlja godišnji indeks u odnosu na prethodnu godinu.

T04: Struktura indeksa industrijske proizvodnje

Godina	Mjesec	Ukupno		Rudarstvo		Prerađivačka industrija		Snabdijevanje električnom energijom, plinom i vodom	
		FBiH	RS	FBiH	RS	FBiH	RS	FBiH	RS
2012.		96,3	96,0	95,9	96,1	97,7	95,2	92,5	96,3
2013.		105,3	104,2	90,9	104,1	105,9	104,2	114,9	101,1
2014.		100,1	100,7	98,7	96,6	103,7	104,9	89,9	91,0
2015.		102,2	103,0	98,9	110,5	104,2	103,2	98,5	99,0
2016.		102,6	108,1	105,7	100,7	102,8	103,5	100,4	125,3
2017.		103,8	101,2	109,8	97,4	104,5	106,2	98,1	92,5
2018.		100,8	104,2	99,4	103,5	99,8	97,6	106,1	121,3
2019.		97,3	88,1	96,8	96,3	97,5	87,2	93,6	86,1
2020.		93,7	93,4	98,5	99,6	93,6	90,1	94,6	96,1
2021.		110,2	112,1	91,8	102,0	112,4	112,1	108,6	116,6
2021.	07.	108,6	104,9	96,0	119,3	112,6	102,9	100,2	102,4
	08.	108,4	105,4	93,2	109,1	112,5	106,5	100,5	103,8
	09.	109,4	106,7	101,3	103,0	111,4	108,9	111,7	93,7
	10.	108,6	102,8	95,9	102,5	109,4	106,7	117,4	89,1
	11.	105,2	110,9	78,0	111,5	110,4	115,1	101,7	102,7
	12.	107,4	106,6	91,7	92,6	112,3	102,9	100,4	120,9
2022.	01.	103,2	102,7	100,3	117,2	110,4	105,6	85,7	101,3
	02.	103,4	98,1	91,2	99,2	111,6	107,4	82,2	83,8
	03.	106,3	107,9	87,4	109,3	113,0	108,0	88,1	106,2
	04.	103,5	110,0	94,5	125,5	104,6	103,1	102,2	120,6
	05.	108,1	110,3	96,3	126,3	110,1	106,7	103,3	112,2
	06.	100,5	101,6	91,5	96,1	102,1	98,7	95,4	108,2
	07.	98,1	99,5	93,1	91,8	98,1	102,6	99,9	94,2
	08.	101,5	103,7	102,9	108,5	102,7	104,8	93,7	98,9
	09.	99,3	98,4	92,5	78,0	103,2	98,8	81,9	100,6

Izvor:

Federalni zavod za statistiku FBiH i Republički zavod za statistiku RS

Napomena:

Indeksi industrijske proizvodnje iskazani su za godinu u odnosu na prethodnu godinu a za mjesec u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iskazani su prema glavnim područjima SKD-a.

T05: Struktura indeksa industrijske proizvodnje BiH

Godina	Mjesec	Ukupno	Rudarstvo	Prerađivačka industrija	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom
2012.		96,1	96,0	96,9	93,9
2013.		105,2	95,8	105,8	109,8
2014.		100,2	97,9	103,9	90,4
2015.		103,1	102,9	104,8	98,8
2016.		104,4	103,8	103,0	109,0
2017.		103,1	105,0	105,3	95,9
2018.		101,6	100,9	98,9	111,3
2019.		94,7	96,6	96,0	90,0
2020.		93,6	98,9	92,3	95,2
2021.		110,7	95,5	112,8	111,8
2021.	07.	109,7	104,0	111,2	106,1
	08.	109,3	98,9	112,5	104,9
	09.	109,4	101,5	110,5	107,5
	10.	107,6	97,7	108,3	109,2
	11.	107,4	90,2	111,6	102,1
	12.	107,2	91,7	109,2	108,9
2022.	01.	102,7	106,0	109,2	89,5
	02.	101,3	94,6	110,4	80,9
	03.	106,4	95,6	111,7	92,8
	04.	104,9	105,3	104,1	106,4
	05.	108,2	106,4	109,3	103,7
	06.	100,4	93,6	101,4	97,8
	07.	98,1	93,0	99,3	94,2
	08.	101,6	106,0	103,1	93,0
	09.	98,4	86,9	101,8	86,7

Izvor:

Agencija za statistiku BiH

Napomena:

Indeksi industrijske proizvodnje iskazani su za godinu u odnosu na prethodnu godinu a za mjesec u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iskazani su prema glavnim područjima SKD-a.

T06: Indeks potrošačkih cijena za BiH (CPI)

Godina	Mjesec	Mjesec/prethodni mjesec tekuće godine	Mjesec/isti mjesec prethodne godine	Period/isti period prethodne godine
2012.	12.	...	101,8	102,1
2013.	12.	...	98,8	99,9
2014.	12.	...	99,6	99,1
2015.	12.	...	98,7	99,0
2016.	12.	...	99,7	98,9
2017.	12.	...	101,3	101,2
2018.	12.	...	101,6	101,4
2019.	12.	...	99,9	100,6
2020.	12.	...	98,4	99,0
2021.	12.	...	106,4	102,0
2021.	07.	99,9	101,9	100,4
	08.	100,2	102,3	100,6
	09.	100,8	103,0	100,9
	10.	102,0	104,3	101,2
	11.	101,2	105,4	101,6
	12.	100,7	106,3	102,0
2022.	01.	101,0	107,0	107,0
	02.	101,5	108,1	107,5
	03.	102,8	110,2	108,4
	04.	102,4	113,2	109,6
	05.	101,1	114,3	110,6
	06.	101,4	115,8	111,5
	07.	100,7	116,7	112,2
	08.	100,2	116,7	112,8
	09.	101,2	117,3	113,3

Izvor:

Agencija za statistiku BiH od 2006. godine, a do 2006. Federalni zavod za statistiku FBiH i Republički zavod za statistiku RS

Napomena:

Od 2006. i dalje prikazan je indeks potrošačkih cijena.

Indeks cijena za period/isti period prethodne godine u decembru predstavlja godišnji indeks u odnosu na prethodnu godinu.

T07: Struktura indeksa potrošačkih cijena za BiH (CPI)

Godina	Mjesec	Ukupno	Hrana i bezalkoholna pića	Alkoholna pića i duhan	Odjeća i obuća	Stanovanje, voda, el. energija, plin i drugi energenti	Namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće	Zdravstvo	Prevoz	Komunikacije	Rekreacija i kultura	Obrazovanje	Restorani i hoteli	Ostala dobra i usluge
2012.		102,1	101,8	109,9	93,9	102,9	101,2	99,7	104,8	101,5	100,5	100,0	101,7	101,0
2013.		99,9	100,0	106,4	91,0	100,8	100,1	98,3	98,9	100,2	101,0	101,4	100,4	100,3
2014.		99,1	97,3	106,9	94,9	99,7	99,5	100,4	99,0	102,8	100,4	100,8	100,2	100,0
2015.		99,0	99,1	107,2	92,7	101,1	100,3	101,3	93,1	100,2	100,2	102,2	101,2	99,9
2016.		98,9	98,9	107,4	91,2	100,3	98,9	100,5	94,8	99,0	99,9	101,1	101,0	99,7
2017.		101,2	100,9	105,2	92,0	101,3	98,9	100,9	105,5	100,7	101,0	100,7	100,3	99,6
2018.		101,4	100,6	106,6	89,9	102,7	99,0	101,8	108,9	98,8	101,2	100,1	100,4	99,6
2019.		101,6	100,1	106,0	89,7	103,6	99,3	102,5	110,1	99,5	101,0	100,5	100,5	99,1
2020.		99,0	101,0	104,5	90,0	99,6	98,9	101,0	91,4	100,4	100,4	100,1	102,1	100,0
2021.		102,0	103,5	101,9	91,1	101,3	100,2	100,7	105,9	99,7	100,6	100,2	101,0	100,6
2021.	07.	101,9	102,2	101,8	90,0	101,1	99,3	100,7	109,7	99,6	100,8	100,2	100,5	100,7
	08.	102,3	103,6	101,8	90,5	101,0	99,9	100,7	109,5	99,7	101,1	100,2	100,5	100,4
	09.	103,0	105,1	101,7	92,8	101,2	100,9	100,9	109,2	99,7	101,4	99,9	100,4	100,7
	10.	104,3	106,7	101,9	91,3	102,1	102,4	100,9	113,6	99,6	101,5	100,2	101,8	101,4
	11.	105,4	108,5	101,9	92,8	103,7	102,6	100,9	115,7	99,7	101,5	100,2	102,5	101,1
	12.	106,4	110,6	102,2	93,7	104,9	103,8	100,6	114,1	99,8	101,7	100,2	103,1	101,6
2022.	01.	107,0	111,9	100,4	92,4	106,1	103,5	100,9	113,7	100,2	104,1	100,2	104,5	102,3
	02.	108,1	113,3	100,5	92,9	107,0	105,1	101,0	115,4	100,3	104,6	100,3	105,0	103,2
	03.	110,2	114,8	100,7	94,5	108,3	106,3	101,0	124,5	100,3	105,2	100,5	106,8	103,7
	04.	113,2	120,6	100,6	95,1	109,9	106,8	101,1	128,8	100,8	106,0	100,5	107,8	104,5
	05.	114,3	122,7	100,5	95,0	111,2	108,1	101,3	130,3	100,7	106,3	100,7	108,5	105,2
	06.	115,8	123,4	102,0	94,0	114,1	109,1	101,4	134,5	100,9	108,2	100,7	109,8	105,6
	07.	116,7	124,7	102,5	95,5	115,4	110,4	101,5	134,2	100,9	108,7	100,8	110,8	106,4
	08.	116,7	125,6	102,3	95,9	117,4	111,0	101,6	128,4	100,8	109,4	100,9	111,7	107,4
	09.	117,3	126,2	102,5	93,7	120,0	110,9	101,7	128,2	101,4	110,6	101,6	112,4	107,6

Izvor:

Agencija za statistiku BiH

Napomena:

Indeksi potrošačkih cijena iskazani su za godinu u odnosu na prethodnu godinu a za mjesec u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

T08: Prosječne bruto i neto plate i penzije

- u KM -

Godina	Mjesec	Bruto plate				Neto plate				Penzije		
		FBiH	RS	Brčko	BiH	FBiH	RS	Brčko	BiH	FBiH	RS	Brčko
2012.		1.266	1.349	1.271	1.290	830	818	819	826	351	312	311
2013.		1.275	1.338	1.266	1.291	835	808	817	827	348	318	310
2014.		1.272	1.334	1.265	1.183	833	825	814	830	367	333	323
2015.		1.269	1.339	1.275	1.289	830	831	821	830	368	343	327
2016.		1.283	1.343	1.290	1.301	839	836	830	838	370	342	326
2017.		1.318	1.331	1.304	1.321	860	831	838	851	372	344	326
2018.		1.365	1.357	1.363	1.363	888	857	872	879	395	361	342
2019.		1.420	1.407	1.426	1.421	923	906	915	921	415	378	357
2020.		1.474	1.485	1.477	1.476	956	956	948	956	423	394	367
2021.		1.542	1.546	1.486	1.542	996	1.004	959	997	428	408	375
2021.	07.	1.541	1.559	1.508	1.546	995	1.019	970	1.002	429	406	373
	08.	1.548	1.567	1.490	1.552	1.000	1.025	965	1.007	429	406	372
	09.	1.543	1.568	1.502	1.550	998	1.026	972	1.006	428	414	377
	10.	1.546	1.568	1.503	1.552	999	1.027	973	1.007	428	414	377
	11.	1.583	1.574	1.510	1.579	1.022	1.030	972	1.023	428	414	378
	12.	1.616	1.587	1.519	1.605	1.046	1.038	983	1.042	428	414	376
2022.	01.	1.614	1.591	1.525	1.605	1.045	1.042	990	1.043	426	431	385
	02.	1.614	1.647	1.532	1.622	1.046	1.091	994	1.059	426	431	384
	03.	1.694	1.642	1.551	1.674	1.096	1.091	1.007	1.092	429	431	384
	04.	1.667	1.649	1.559	1.658	1.080	1.094	1.011	1.083	459	432	395
	05.	1.714	1.667	1.576	1.696	1.110	1.105	1.023	1.106	459	475	418
	06.	1.723	1.749	1.586	1.728	1.115	1.157	1.031	1.126	475	475	423
	07.	1.735	1.753	1.673	1.739	1.122	1.160	1.096	1.134	474	475	423
	08.	1.761	1.762	1.615	1.757	1.138	1.166	1.067	1.145	474	475	424
	09.	1.766	1.798	1.620	1.773	1.140	1.189	1.080	1.154	474	475	424

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku FBiH, Republički zavod za statistiku RS

Napomena:

Od 1.1.2006. godine bruto i neto plate za nivo BiH uključuju i Brčko distrikt.

T09: Monetarni agregati

- na kraju perioda, u milionima KM -

Godina	Mjesec	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	Rezervni novac	M1	QM	M2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
2012.	12.	2.747,5	3.040,6	13,5	2.414,3	3.728,4	2.672,7	1.052,9	5.041,4	5.801,7	6.142,7	8.767,0	14.909,7
2013.	12.	2.909,9	3.475,3	15,9	2.542,3	4.153,3	3.006,3	1.189,3	5.202,4	6.401,0	6.695,6	9.398,0	16.093,6
2014.	12.	3.210,5	3.751,1	38,3	2.814,0	4.496,4	3.377,3	1.301,2	5.280,0	6.999,9	7.310,4	9.958,5	17.268,9
2015.	12.	3.499,5	4.063,5	51,7	3.055,3	5.125,6	3.562,6	1.360,4	5.543,3	7.614,7	8.180,9	10.466,3	18.647,2
2016.	12.	4.066,8	4.269,1	52,0	3.401,2	5.899,8	3.883,0	1.535,6	5.478,0	8.387,9	9.301,0	10.896,6	20.197,6
2017.	12.	4.319,4	5.033,1	76,1	3.648,1	6.924,4	4.091,6	1.816,2	5.636,1	9.428,5	10.572,5	11.543,8	22.116,3
2018.	12.	4.750,6	5.523,3	125,5	3.978,6	8.166,4	4.302,2	1.961,4	5.782,4	10.399,4	12.145,1	12.046,0	24.191,1
2019.	12.	5.199,9	5.743,6	176,6	4.330,1	8.921,1	2.998,0	2.490,3	7.593,2	11.120,2	13.251,2	13.081,5	26.332,7
2020.	12.	6.172,5	5.901,1	231,8	5.043,4	10.011,8	3.034,7	2.902,5	7.256,6	12.305,4	15.055,2	13.193,8	28.249,0
2021.	12.	6.923,8	7.219,6	304,9	5.540,0	12.387,6	3.044,2	3.300,1	7.243,8	14.448,3	17.927,5	13.588,1	31.515,6
	07.	6.645,1	6.081,7	275,0	5.432,9	11.149,8	3.072,3	3.103,5	7.323,8	13.001,7	16.582,8	13.499,6	30.082,4
	08.	6.796,3	6.416,7	291,5	5.460,7	11.639,1	3.086,0	3.168,3	7.288,9	13.504,5	17.099,8	13.543,2	30.643,0
	09.	6.814,9	6.346,9	292,5	5.436,2	11.658,5	3.107,5	3.119,6	7.326,9	13.454,2	17.094,7	13.554,0	30.648,7
	10.	6.843,3	6.733,8	302,7	5.469,8	11.886,1	3.084,4	3.196,3	7.368,5	13.879,9	17.356,0	13.649,3	31.005,3
	11.	6.816,9	6.965,9	304,4	5.404,2	12.009,3	3.032,5	3.299,5	7.318,7	14.087,2	17.413,5	13.650,6	31.064,2
	12.	6.923,8	7.219,6	304,9	5.540,0	12.387,6	3.044,2	3.300,1	7.243,8	14.448,3	17.927,5	13.588,1	31.515,6
	01.	6.934,0	7.332,4	319,3	5.481,5	12.385,1	3.116,4	3.454,2	7.172,5	14.585,7	17.866,6	13.743,1	31.609,7
	02.	7.062,7	7.103,0	317,8	5.678,1	12.238,7	3.042,3	3.401,9	7.107,6	14.483,5	17.916,8	13.551,7	31.468,5
	03.	7.333,7	6.496,1	327,4	5.855,3	11.970,2	2.872,3	3.344,2	6.881,7	14.157,2	17.825,4	13.098,3	30.923,7
	04.	7.295,2	6.591,7	345,3	5.938,2	12.059,1	2.936,3	3.228,0	6.885,0	14.232,1	17.997,3	13.049,3	31.046,6
	05.	7.270,0	6.594,8	355,0	5.854,6	12.363,9	2.857,4	3.320,8	6.965,5	14.219,8	18.218,5	13.143,8	31.362,3
	06.	7.222,0	6.828,7	317,4	5.855,3	12.552,3	2.907,4	3.201,8	6.992,5	14.368,1	18.407,7	13.101,8	31.509,4
	07.	7.397,4	6.897,0	334,5	6.070,9	12.722,1	2.938,5	3.276,7	7.029,4	14.628,8	18.793,0	13.244,6	32.037,5
	08.	7.455,2	7.167,2	333,2	6.063,6	13.183,7	2.922,7	3.384,0	6.995,2	14.955,6	19.247,3	13.301,8	32.549,1
	09.	7.444,2	7.272,0	296,5	6.081,0	13.342,3	2.897,7	3.456,7	6.938,4	15.012,7	19.423,3	13.292,8	32.716,2

Napomena:

Gotovina izvan monetarnih vlasti je preuzeta iz Bilansa stanja CBBiH i predstavlja gotov novac izvan centralne banke (monetarnih vlasti). Depoziti komercijalnih banaka predstavljaju sredstva komercijalnih banaka na računima kod CBBiH. Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti predstavljaju depozite drugih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Centralna vlada predstavlja institucije BiH, vlade entiteta, entitetske fondove socijalne sigurnosti/zaštite i Brčko distrikta. Fondovi socijalne sigurnosti/zaštite na entitetskom nivou (iz Federacije BiH: Fond PIO, Fond zdravstva Federacije BiH, Fond za zapošljavanje Federacije BiH, a iz Republike Srpske: Fond penzijsko-invalidskog osiguranja RS, Fond zdravstva RS, Fond za zapošljavanje RS i Fond za dječiju zaštitu RS) klasifikovani su na nivo centralne vlade. Gotovina izvan banaka je preuzeta iz Bilansa stanja CBBiH (tabela 10) i predstavlja gotov novac u opticaju izvan centralne banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka. Prenosivi ili transferabilni depoziti u domaćoj valuti su preuzeti iz Monetarnog pregleda (tabela 09) i predstavljaju depozite necentralne vlade (depozite kantona i opština), depozite javnih i privatnih preduzeća, ostalih finansijskih institucija i depozite ostalih domaćih sektora (stanovništva, neprofitnih institucija i ostalih neklasifikovanih sektora). Ostali depoziti u domaćoj valuti, prenosivi i ostali depoziti u stranoj valuti su preuzeti iz Monetarnog pregleda (tabela 09) i predstavljaju depozite necentralne vlade (depozite kantona i općina), depozite javnih i privatnih preduzeća, ostalih finansijskih institucija i depozite ostalih domaćih sektora (stanovništva, neprofitnih institucija i ostalih neklasifikovanih sektora). Rezervni novac (primarni novac ili monetarna baza) je u cijelosti preuzet iz Bilansa stanja CBBiH (tabela 10), a čine ga gotov novac izvan monetarnih vlasti, depoziti komercijalnih banaka i depoziti ostalih domaćih sektora (osim centralne vlade) kod monetarnih vlasti. Prema nacionalnoj definiciji, novčanu masu čine svi prenosivi i ostali depoziti domaćih nebankarskih i nevladinih sektora, kao i sektora lokalne vlade u domaćoj i stranoj valuti. Depoziti entitetskih fondova socijalne sigurnosti/zaštite priključeni su centralnoj vladi na entitetskom nivou i time isključeni iz Novčane mase ili Monetarnih agregata. Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Monetarni agregat QM je definisan kao istoimena pozicija u Monetarnom pregledu (tabela 09) i obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 43.

T10: Monetarni pregled

- na kraju perioda, u milionima KM -

Godina	Mjesec	AKTIVA										Ukupno
		Neto strana aktiva			Potraživanja od domaćih sektora							
		Strana aktiva	Strana pasiva	5=3+4	Potraživanja od centralne vlade (neto)	Potraživanja od kantona i opština	Potraživanja od nefinansijskih javnih preduzeća	Potraživanja od nefinansijskih privatnih preduzeća	Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	12 = 6+...+11	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9	10	11	12 = 6+...+11	13 = 5+12
2012.	12.	9.044,2	-3.559,7	5.484,4	-182,6	386,3	390,9	7.473,1	73,7	6.874,4	15.015,8	20.500,2
2013.	12.	9.733,5	-3.330,9	6.402,6	-19,1	422,5	451,6	7.556,4	67,4	7.133,6	15.612,5	22.015,1
2014.	12.	10.479,7	-2.961,1	7.518,6	71,0	509,1	443,6	7.452,0	61,3	7.502,5	16.039,4	23.557,9
2015.	12.	11.107,9	-2.614,6	8.493,3	160,1	537,2	400,0	7.452,6	74,6	7.875,3	16.499,8	24.993,1
2016.	12.	12.199,0	-2.476,4	9.722,6	101,8	517,8	375,6	7.743,9	67,2	8.155,8	16.962,0	26.684,6
2017.	12.	13.372,4	-2.589,5	10.782,9	-148,7	511,5	406,2	8.354,5	96,5	8.689,3	17.909,4	28.692,2
2018.	12.	15.505,5	-3.041,1	12.464,4	-463,7	496,0	427,0	8.654,6	136,8	9.306,3	18.556,9	31.021,4
2019.	12.	17.069,9	-3.120,0	13.949,9	-679,3	506,7	509,3	9.070,9	152,2	10.024,9	19.584,7	33.534,6
2020.	12.	18.340,2	-2.326,3	16.013,9	-236,3	538,1	540,8	8.618,1	155,0	9.937,9	19.553,6	35.567,5
2021.	12.	21.065,4	-1.949,0	19.116,3	-804,4	583,5	532,3	8.812,6	164,1	10.478,3	19.766,3	38.882,7
2021.	07.	19.665,2	-1.932,9	17.732,2	-276,7	519,2	499,9	8.782,4	161,7	10.305,5	19.992,0	37.724,2
	08.	20.603,3	-1.889,9	18.713,4	-748,6	509,4	520,2	8.760,4	156,8	10.346,2	19.544,4	38.257,8
	09.	20.441,8	-1.889,3	18.552,5	-745,2	562,2	527,6	8.791,2	153,3	10.394,3	19.683,4	38.235,9
	10.	20.870,0	-1.877,9	18.992,2	-813,3	557,0	514,6	8.793,5	154,9	10.449,4	19.656,1	38.648,2
	11.	20.999,2	-1.821,8	19.177,4	-866,2	563,0	534,8	8.793,3	152,9	10.483,7	19.661,4	38.838,8
	12.	21.065,4	-1.949,0	19.116,3	-804,4	583,5	532,3	8.812,6	164,1	10.478,3	19.766,3	38.882,7
2022.	01.	21.119,7	-1.859,7	19.260,0	-770,8	571,0	528,4	8.731,5	160,2	10.439,3	19.659,8	38.919,8
	02.	20.849,0	-1.851,6	18.997,4	-763,2	566,4	535,2	8.818,1	160,0	10.481,7	19.798,3	38.795,7
	03.	20.159,7	-1.853,4	18.306,3	-766,5	552,7	526,6	8.961,7	161,4	10.564,4	20.000,1	38.306,4
	04.	20.060,9	-1.779,0	18.281,9	-759,7	545,2	528,3	9.070,9	165,3	10.636,1	20.186,0	38.467,9
	05.	20.257,9	-1.799,0	18.458,9	-977,7	540,4	526,3	9.148,5	168,3	10.726,6	20.132,4	38.591,2
	06.	20.201,4	-1.877,8	18.323,6	-914,7	538,5	508,8	9.223,4	177,1	10.810,9	20.344,0	38.667,6
	07.	20.681,6	-1.826,8	18.854,8	-878,5	538,8	526,3	9.213,8	165,6	10.880,9	20.446,9	39.301,7
	08.	21.047,7	-1.801,4	19.246,3	-867,3	583,0	551,8	9.161,1	163,9	10.903,0	20.495,5	39.741,8
	09.	21.034,8	-1.763,2	19.271,6	-781,2	585,5	558,7	9.135,9	174,2	10.948,8	20.621,9	39.893,5

Napomena:

Monetarni pregled prikazuje konsolidovane podatke Bilansa stanja CBBiH - monetarnih vlasti (tabela 10) i konsolidovanog bilansa komercijalnih banaka BiH (tabela 11). Neto strana aktiva predstavlja razliku između zbira stranih aktiva CBBiH - monetarnih vlasti i komercijalnih banaka BiH i zbira stranih pasiva

CBBiH - monetarnih vlasti i komercijalnih banaka BiH. Potraživanja od domaćih sektora predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih domaćih sektora, uz napomenu da su potraživanja od centralne vlade iskazana u neto iznosu, tj. umanjena za depozite centralne vlade kod CBBiH i kod komercijalnih banaka BiH. Centralna vlada predstavlja institucije BiH, vlade entiteta, entitetske fondove socijalne sigurnosti/zaštite i Brčko distrikta. Prema novoj metodologiji, fondovi socijalne sigurnosti/zaštite se klasifikuju na nivo centralne vlade kao entitetski vanbudžetski fondovi, što se direktno odražava na podatke o neto potraživanjima od centralne vlade u Monetarnom pregledu.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 43.

T10: Monetarni pregled

- na kraju perioda, u milionima KM -

		PASIVA												
		Novčana masa (M2)												
		Novac (M1)				Kvazi-novac (QM)								
Година	Мјесец	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti		Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti			Vrijednosni papiri	Kredit	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=6+7+8	10=5+9	11	12	13	14	15=10+...+14
2012.	12.	2.414,3	3.728,4	6.142,7	1.052,9	2.672,7	5.041,4	8.767,0	14.909,7	0,0	712,4	3.767,1	1.111,1	20.500,2
2013.	12.	2.542,3	4.153,3	6.695,6	1.189,3	3.006,3	5.202,4	9.398,0	16.093,6	0,0	707,9	3.815,2	1.398,4	22.015,1
2014.	12.	2.814,0	4.496,4	7.310,4	1.301,2	3.377,3	5.280,0	9.958,5	17.268,9	0,0	681,0	3.993,5	1.614,5	23.557,9
2015.	12.	3.055,3	5.125,6	8.180,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	10.466,3	18.647,2	8,0	599,2	4.148,0	1.590,7	24.993,1
2016.	12.	3.401,2	5.899,8	9.301,0	1.535,6	3.883,0	5.478,0	10.896,6	20.197,6	8,0	510,0	4.440,4	1.528,6	26.684,6
2017.	12.	3.648,1	6.924,4	10.572,5	1.816,2	4.091,6	5.636,1	11.543,8	22.116,3	8,0	460,0	4.659,5	1.448,4	28.692,2
2018.	12.	3.978,6	8.166,4	12.145,1	1.961,4	4.302,2	5.782,4	12.046,0	24.191,1	8,0	467,5	4.849,8	1.505,0	31.021,4
2019.	12.	4.330,1	8.921,1	13.251,2	2.490,3	2.998,0	7.593,2	13.081,5	26.332,7	8,0	532,4	5.228,3	1.433,2	33.534,6
2020.	12.	5.043,4	10.011,8	15.055,2	2.902,5	3.034,7	7.256,6	13.193,8	28.249,0	0,0	606,7	5.306,9	1.404,9	35.567,5
2021.	12.	5.540,0	12.387,6	17.927,5	3.300,1	3.044,2	7.243,8	13.588,1	31.515,6	0,0	638,5	5.287,3	1.441,4	38.882,7
	07.	5.432,9	11.149,8	16.582,8	3.103,5	3.072,3	7.323,8	13.499,6	30.082,4	0,0	626,0	5.527,9	1.487,9	37.724,2
	08.	5.460,7	11.639,1	17.099,8	3.168,3	3.086,0	7.288,9	13.543,2	30.643,0	0,0	619,9	5.547,9	1.447,0	38.257,8
	09.	5.436,2	11.658,5	17.094,7	3.119,6	3.107,5	7.326,9	13.554,0	30.648,7	0,0	618,5	5.558,6	1.410,1	38.235,9
	10.	5.469,8	11.886,1	17.356,0	3.196,3	3.084,4	7.368,5	13.649,3	31.005,3	0,0	632,0	5.576,9	1.434,0	38.648,2
	11.	5.404,2	12.009,3	17.413,5	3.299,5	3.032,5	7.318,7	13.650,6	31.064,2	0,0	624,8	5.700,4	1.449,4	38.838,8
	12.	5.540,0	12.387,6	17.927,5	3.300,1	3.044,2	7.243,8	13.588,1	31.515,6	0,0	638,5	5.287,3	1.441,4	38.882,7
	01.	5.481,5	12.385,1	17.866,6	3.454,2	3.116,4	7.172,5	13.743,1	31.609,7	0,0	625,7	5.274,0	1.410,4	38.919,8
	02.	5.678,1	12.238,7	17.916,8	3.401,9	3.042,3	7.107,6	13.551,7	31.468,5	0,0	628,9	5.278,7	1.419,6	38.795,7
	03.	5.855,3	11.970,2	17.825,4	3.344,2	2.872,3	6.881,7	13.098,3	30.923,7	0,0	623,1	5.223,3	1.536,3	38.306,4
	04.	5.938,2	12.059,1	17.997,3	3.228,0	2.936,3	6.885,0	13.049,3	31.046,6	0,0	634,1	5.192,6	1.594,6	38.467,9
	05.	5.854,6	12.363,9	18.218,5	3.320,8	2.857,4	6.965,5	13.143,8	31.362,3	0,0	628,6	5.185,9	1.414,5	38.591,2
	06.	5.855,3	12.552,3	18.407,7	3.201,8	2.907,4	6.992,5	13.101,8	31.509,4	0,0	636,1	5.172,0	1.350,1	38.667,6
	07.	6.070,9	12.722,1	18.793,0	3.276,7	2.938,5	7.029,4	13.244,6	32.037,5	0,0	636,5	5.280,7	1.347,0	39.301,7
	08.	6.063,6	13.183,7	19.247,3	3.384,0	2.922,7	6.995,2	13.301,8	32.549,1	0,0	630,7	5.247,0	1.315,0	39.741,8
	09.	6.081,0	13.342,3	19.423,3	3.456,7	2.897,7	6.938,4	13.292,8	32.716,2	0,0	627,6	5.206,2	1.343,5	39.893,5

Napomena:

Novac M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Kvazi-novac QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Ostalu pasivu čine vrijednosni papiri, krediti, dionice i drugi kapital i ostale stavke (neto).

Prema novoj metodologiji, kao posebni finansijski instrumenti na strani pasive se iskazuju krediti (uz koje se dodaje obračunata kamata), kao i dionice i drugi kapital. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive.

U ostale stavke (neto) su također uključeni i ograničeni depoziti, protivstavke fondova i vladini fondovi za kreditiranje.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 43.

T11: Bilans stanja CBBiH

- na kraju perioda, u milionima KM -

AKTIVA					PASIVA								
Godina	Mjesec	Strana aktiva	Potraživanja od domaćih sektora	Ukupno	Rezervni novac			Ukupno	Strana pasiva	Depoziti centralne vlade	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno
					Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti komercijalnih banaka kod monetarnih vlasti	Depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti						
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=6+7+8	10	11	12	13	14=9+...+13
2012.	12.	6.536,4	1,6	6.538,0	2.747,5	3.040,6	13,5	5.801,7	1,2	185,3	575,7	-25,9	6.538,0
2013.	12.	7.096,2	1,7	7.097,8	2.909,9	3.475,3	15,9	6.401,0	1,0	258,2	466,3	-28,7	7.097,8
2014.	12.	7.853,4	1,6	7.855,1	3.210,5	3.751,1	38,3	6.999,9	1,1	293,2	585,0	-24,2	7.855,1
2015.	12.	8.634,1	1,5	8.635,7	3.499,5	4.063,5	51,7	7.614,7	1,3	449,9	593,7	-24,0	8.635,7
2016.	12.	9.559,0	1,5	9.560,4	4.066,8	4.269,1	52,0	8.387,9	2,2	538,4	667,4	-35,5	9.560,4
2017.	12.	10.584,4	2,2	10.586,6	4.319,4	5.033,1	76,1	9.428,5	1,6	548,6	652,6	-44,8	10.586,6
2018.	12.	11.651,0	2,1	11.653,1	4.750,6	5.523,3	125,5	10.399,4	1,8	583,9	719,8	-51,8	11.653,1
2019.	12.	12.624,9	2,2	12.627,1	5.199,9	5.743,6	176,6	11.120,2	1,7	704,0	856,5	-55,4	12.627,1
2020.	12.	13.895,8	2,0	13.897,9	6.172,5	5.901,1	231,8	12.305,4	1,7	665,2	982,3	-56,8	13.897,9
2021.	12.	16.376,0	2,6	16.378,5	6.923,8	7.219,6	304,9	14.448,3	2,3	1.124,7	861,4	-58,3	16.378,5
2021.	07.	14.615,4	1,8	14.617,2	6.645,1	6.081,7	275,0	13.001,7	2,0	737,5	937,6	-61,7	14.617,2
	08.	15.526,6	2,1	15.528,7	6.796,3	6.416,7	291,5	13.504,5	1,8	1.168,1	914,8	-60,5	15.528,7
	09.	15.442,9	2,4	15.445,3	6.814,9	6.346,9	292,5	13.454,2	2,2	1.173,7	875,1	-59,9	15.445,3
	10.	16.075,3	1,7	16.077,0	6.843,3	6.733,8	302,7	13.879,9	1,8	1.422,3	832,9	-59,9	16.077,0
	11.	16.148,8	2,0	16.150,8	6.816,9	6.965,9	304,4	14.087,2	1,9	1.225,9	895,3	-59,5	16.150,8
	12.	16.376,0	2,6	16.378,5	6.923,8	7.219,6	304,9	14.448,3	2,3	1.124,7	861,4	-58,3	16.378,5
2022.	01.	16.470,3	1,5	16.471,8	6.934,0	7.332,4	319,3	14.585,7	2,6	1.129,5	817,2	-63,3	16.471,8
	02.	16.368,0	1,9	16.369,9	7.062,7	7.103,0	317,8	14.483,5	2,7	1.135,9	810,0	-62,1	16.369,9
	03.	15.983,2	3,2	15.986,4	7.333,7	6.496,1	327,4	14.157,2	3,0	1.149,0	738,9	-61,7	15.986,4
	04.	15.982,9	1,7	15.984,6	7.295,2	6.591,7	345,3	14.232,1	2,9	1.122,7	689,5	-62,5	15.984,6
	05.	15.997,7	2,1	15.999,8	7.270,0	6.594,8	355,0	14.219,8	2,5	1.187,5	650,8	-60,9	15.999,8
	06.	15.925,3	2,4	15.927,7	7.222,0	6.828,7	317,4	14.368,1	2,4	993,0	624,2	-59,9	15.927,7
	07.	16.293,7	1,8	16.295,5	7.397,4	6.897,0	334,5	14.628,8	2,8	1.053,9	669,9	-59,9	16.295,5
	08.	16.548,4	2,1	16.550,5	7.455,2	7.167,2	333,2	14.955,6	2,5	1.052,8	598,6	-59,1	16.550,5
	09.	16.546,9	2,4	16.549,2	7.444,2	7.272,0	296,5	15.012,7	2,5	1.055,0	538,7	-59,7	16.549,2

Napomena:

Strana aktiva CBBiH – monetarnih vlasti obuhvata zlato, devize u trezoru CBBiH, devizne depozite kod inostranih banaka, raspolaganje SDR, strane vrijednosne papire i ostalo. Potraživanja od domaćih sektora predstavljaju potraživanja od radnika CBBiH za date dugoročne kredite i potraživanja od komercijalnih banaka po osnovu računa poravnjanja.

Rezervni novac (primarni novac ili monetarna baza) čine gotov novac izvan monetarnih vlasti, depoziti komercijalnih banaka i depoziti ostalih domaćih sektora (osim centralne vlade) kod monetarnih vlasti. Gotovina izvan banaka predstavlja gotov novac u opticaju izvan centralne banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka. Strana pasiva CBBiH obuhvata kratkoročne obaveze prema nerezidentima, depozite nerezidenata i ostale kratkoročne obaveze prema nerezidentima i obaveze prema MMF-u (računi 1 i 2).

Depoziti centralne vlade kod CBBiH predstavljaju prenosive i ostale depozite institucija BiH, vlada entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta u domaćoj valuti. Dionice i drugi kapital obuhvataju dionički kapital, rezultat tekuće godine, opšte i posebne rezerve i prilagođavanje/ponovno utvrđivanje vrijednosti. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine.

T12: Konsolidovani bilans komercijalnih banaka BiH

- na kraju perioda, u milionima KM -

Godina	Mjesec	AKTIVA							Ukupno
		Rezerve	Strana aktiva	Potraživanja od generalne vlade	Potraživanja od nefinansijskih javnih preduzeća	Potraživanja od nefinansijskih privatnih preduzeća	Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 = 3+...+9
2012.	12.	3.370,4	2.507,8	1.236,2	390,9	7.473,1	73,7	6.873,3	21.925,4
2013.	12.	3.843,7	2.637,3	1.379,4	451,6	7.556,4	67,4	7.131,8	23.067,7
2014.	12.	4.115,0	2.626,3	1.854,5	443,6	7.452,0	61,3	7.501,7	24.054,3
2015.	12.	4.511,7	2.473,8	2.161,1	400,0	7.452,6	74,6	7.874,7	24.948,5
2016.	12.	4.936,6	2.640,0	2.179,1	375,6	7.743,9	67,2	8.155,4	26.097,7
2017.	12.	5.711,7	2.787,9	2.197,0	406,2	8.354,5	96,5	8.688,8	28.242,7
2018.	12.	6.296,9	3.854,5	2.281,9	427,0	8.654,6	136,8	9.305,9	30.957,6
2019.	12.	6.627,0	4.445,0	2.551,9	509,3	9.070,9	152,2	10.024,5	33.380,9
2020.	12.	7.099,6	4.444,3	3.015,4	540,8	8.618,1	155,0	9.937,6	33.810,8
2021.	12.	8.608,0	4.689,4	3.095,4	532,3	8.812,6	164,1	10.478,0	36.379,7
2021.	07.	7.297,2	5.049,7	3.287,8	499,9	8.782,4	161,7	10.305,4	35.384,1
	08.	7.756,9	5.076,7	3.209,3	520,2	8.760,4	156,8	10.345,9	35.826,3
	09.	7.729,2	4.998,8	3.252,0	527,6	8.791,2	153,3	10.393,9	35.846,2
	10.	8.110,8	4.794,7	3.211,2	514,6	8.793,5	154,9	10.449,2	36.029,0
	11.	8.382,2	4.850,4	3.162,8	534,8	8.793,3	152,9	10.483,5	36.359,8
2022.	01.	8.789,2	4.649,4	3.080,3	528,4	8.731,5	160,2	10.439,3	36.378,3
	02.	8.490,6	4.481,0	3.078,3	535,2	8.818,1	160,0	10.481,5	36.044,9
	03.	7.978,5	4.176,5	3.042,8	526,6	8.961,7	161,4	10.564,1	35.411,6
	04.	7.951,4	4.078,0	3.051,3	528,3	9.070,9	165,3	10.636,0	35.481,2
	05.	8.015,1	4.260,2	3.047,8	526,3	9.148,5	168,3	10.726,3	35.892,5
	06.	8.198,9	4.276,2	3.095,4	508,8	9.223,4	177,1	10.810,6	36.290,2
	07.	8.229,5	4.387,9	3.186,0	526,3	9.213,8	165,6	10.880,8	36.590,0
	08.	8.566,0	4.499,3	3.240,1	551,8	9.161,1	163,9	10.902,8	37.084,9
	09.	8.641,3	4.487,9	3.251,2	558,7	9.135,9	174,2	10.948,5	37.197,7

Napomena:

Konsolidovani bilans komercijalnih banaka obuhvata konsolidovane bilanse komercijalnih banaka Glavne jedinice Sarajevo, Glavne jedinice Mostar, Glavne banke Republike Srpske, Brčko distrikta (od jula 2001. do novembra 2002), NBRS (do decembra 1998) i NBBiH (do novembra 2002). Konsolidovana su međusobna potraživanja i obaveze između komercijalnih banaka. Rezerve banaka sastoje se od gotovine u trezorima banaka i depozita banaka kod CBBiH.

Strana aktiva komercijalnih banaka obuhvata: devize u trezorima, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti kod nerezidenata, kredite nerezidentima, vrijednosne papire nerezidenata u stranoj valuti i ostala potraživanja od nerezidenata. Potraživanja od generalne vlade obuhvataju potraživanja od svih nivoa vlada: centralne vlade (institucije BiH, vlade entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta) i necentralne vlade (vlada kantona i opštinskih vlada). Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvataju: potraživanja od nefinansijskih javnih preduzeća, nefinansijskih privatnih preduzeća, ostalih finansijskih institucija i ostalih domaćih sektora (stanovništva, neprofitnih institucija i ostalih neklasifikovanih sektora). Bilans stanja komercijalnih banaka Federacije BiH sadrži pored aktivnog podbilansa i podatke pasivnog podbilansa. Pasivni podbilans sadrži obaveze po stranim kreditima i staroj deviznoj štednji građana do 31. marta 1992. Ove obaveze će preuzeti Ministarstvo finansija Federacije BiH u procesu privatizacije u skladu s entitetskim Zakonom o početnom bilansu preduzeća i banaka i Zakonom o privatizaciji.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 43.

T12: Konsolidovani bilans komercijalnih banaka BiH

- na kraju perioda, u milionima KM -

		PASIVA											
Godina	Mjesec	Depoziti centralne vlade	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u stranoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u stranoj valuti	Vrijednosni papiri	Kredit	Strana pasiva	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=3+...+12	
2012.	12.	847,2	3.714,8	1.052,9	2.672,7	5.041,4	0,0	712,4	3.558,6	3.191,3	1.134,1	21.925,4	
2013.	12.	717,8	4.137,4	1.189,3	3.006,3	5.202,4	0,0	707,9	3.329,9	3.348,9	1.427,8	23.067,7	
2014.	12.	981,3	4.458,2	1.301,2	3.377,3	5.280,0	0,0	681,0	2.960,0	3.408,5	1.606,8	24.054,3	
2015.	12.	1.014,1	5.073,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	8,0	599,2	2.613,3	3.554,3	1.619,5	24.948,5	
2016.	12.	1.021,3	5.847,8	1.535,6	3.883,0	5.478,0	8,0	510,0	2.474,2	3.773,0	1.566,9	26.097,7	
2017.	12.	1.285,6	6.848,3	1.816,2	4.091,6	5.636,1	8,0	460,0	2.587,9	4.006,8	1.502,2	28.242,7	
2018.	12.	1.665,9	8.040,9	1.961,4	4.302,2	5.782,4	8,0	467,5	3.039,2	4.130,0	1.560,0	30.957,6	
2019.	12.	2.020,5	8.744,5	2.490,3	2.998,0	7.593,2	8,0	532,4	3.118,3	4.371,8	1.504,0	33.380,9	
2020.	12.	2.048,4	9.780,0	2.902,5	3.034,7	7.256,6	0,0	606,7	2.324,6	4.324,6	1.532,7	33.810,8	
2021.	12.	2.191,8	12.082,7	3.300,1	3.044,2	7.243,8	0,0	638,5	1.946,7	4.425,8	1.506,2	36.379,7	
	07.	2.307,8	10.874,8	3.103,5	3.072,3	7.323,8	0,0	626,0	1.930,9	4.590,3	1.554,6	35.384,1	
	08.	2.280,6	11.347,6	3.168,3	3.086,0	7.288,9	0,0	619,9	1.888,0	4.633,2	1.513,9	35.826,3	
	09.	2.261,6	11.366,1	3.119,6	3.107,5	7.326,9	0,0	618,5	1.887,1	4.683,5	1.475,5	35.846,2	
	10.	2.045,4	11.583,4	3.196,3	3.084,4	7.368,5	0,0	632,0	1.876,0	4.744,0	1.498,8	36.029,0	
	11.	2.240,4	11.704,9	3.299,5	3.032,5	7.318,7	0,0	624,8	1.819,9	4.805,1	1.514,0	36.359,8	
	12.	2.191,8	12.082,7	3.300,1	3.044,2	7.243,8	0,0	638,5	1.946,7	4.425,8	1.506,2	36.379,7	
	01.	2.150,7	12.065,8	3.454,2	3.116,4	7.172,5	0,0	625,7	1.857,1	4.456,8	1.479,2	36.378,3	
	02.	2.139,3	11.920,9	3.401,9	3.042,3	7.107,6	0,0	628,9	1.849,0	4.468,7	1.486,3	36.044,9	
	03.	2.107,8	11.642,8	3.344,2	2.872,3	6.881,7	0,0	623,1	1.850,4	4.484,4	1.604,8	35.411,6	
	04.	2.143,2	11.713,8	3.228,0	2.936,3	6.885,0	0,0	634,1	1.776,2	4.503,1	1.661,4	35.481,2	
	05.	2.297,7	12.008,9	3.320,8	2.857,4	6.965,5	0,0	628,6	1.796,5	4.535,1	1.482,0	35.892,5	
	06.	2.478,7	12.234,9	3.201,8	2.907,4	6.992,5	0,0	636,1	1.875,4	4.547,8	1.415,5	36.290,2	
	07.	2.471,9	12.387,6	3.276,7	2.938,5	7.029,4	0,0	636,5	1.824,1	4.610,8	1.414,6	36.590,0	
	08.	2.471,5	12.850,5	3.384,0	2.922,7	6.995,2	0,0	630,7	1.798,8	4.648,4	1.383,1	37.084,9	
	09.	2.392,0	13.045,8	3.456,7	2.897,7	6.938,4	0,0	627,6	1.760,6	4.667,5	1.411,4	37.197,7	

Napomena:

Depoziti centralne vlade uključuju prenosive i ostale depozite u domaćoj i stranoj valuti institucija BiH, vlada entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti/zaštite i Brčko distrikta. Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i stranoj valuti predstavljaju obaveze banaka prema necentralnoj vladi (kantona i opština), nefinansijskim javnim preduzećima, nefinansijskim privatnim preduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasifikovanim sektorima).

Strana pasiva komercijalnih banaka obuhvata obaveze banaka prema nerezidentima po osnovu prenosivih i ostalih depozita, kredita, vrijednosnih papira, trgovinskih kredita i avansa i ostalih računa dugovanja. Prema novoj metodologiji, krediti na strani pasive su prikazani kao poseban finansijski instrument, uz koje se dodaje obračunata kamata.

Dionice i drugi kapital obuhvataju dionički kapital, zadržani prihod, rezultat tekuće godine, opšte i posebne rezerve i prilagođavanje/ponovno utvrđivanje vrijednosti. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. Ostale stavke (neto) takođe obuhvataju i ograničene depozite.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine. Vidi napomenu na strani 43.

T13: Konsolidovani bilans komercijalnih banaka FBiH

- na kraju perioda, u milionima KM -

		AKTIVA								
Godina	Mjesec	Rezerve	Strana aktiva	Potraživanja od generalne vlade	Potraživanja od nefinansijskih javnih preduzeća	Potraživanja od nefinansijskih privatnih preduzeća	Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	Ukupno	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 = 3+...+9	
2012.	12.	2.414,7	1.988,3	412,9	663,0	5.403,4	47,6	5.134,9	16.064,8	
2013.	12.	2.944,4	1.953,7	441,0	669,3	5.409,4	43,3	5.252,0	16.713,1	
2014.	12.	3.155,0	1.836,5	734,3	685,2	5.438,2	39,5	5.493,4	17.382,0	
2015.	12.	3.592,0	1.819,5	1.050,4	230,8	5.569,8	52,2	5.781,6	18.096,3	
2016.	12.	3.950,5	1.840,7	1.176,1	223,6	5.978,8	52,6	6.059,8	19.282,3	
2017.	12.	3.592,0	1.819,5	1.050,9	675,3	5.572,1	52,2	5.782,8	18.545,0	
2018.	12.	4.775,2	3.133,4	1.046,0	251,4	6.809,0	89,7	6.951,3	23.056,2	
2019.	12.	5.165,2	3.739,2	1.155,9	297,1	7.064,9	96,4	7.486,2	25.005,0	
2020.	12.	5.598,1	3.776,0	1.424,7	336,1	6.667,6	95,5	7.347,5	25.245,5	
2021.	12.	6.523,7	3.833,3	1.506,7	333,5	6.801,9	105,4	7.673,9	26.778,4	
2021.	07.	5.556,6	4.146,3	1.607,2	312,6	6.774,3	110,7	7.563,7	26.071,3	
	08.	5.801,0	4.198,3	1.598,3	324,6	6.761,4	106,8	7.588,0	26.378,3	
	09.	5.764,5	4.155,1	1.629,4	330,2	6.786,1	104,4	7.622,6	26.392,3	
	10.	6.096,8	3.990,6	1.611,8	330,5	6.773,3	103,3	7.662,2	26.568,4	
	11.	6.441,4	4.023,1	1.569,9	341,5	6.787,3	101,6	7.683,3	26.948,2	
	12.	6.523,7	3.833,3	1.506,7	333,5	6.801,9	105,4	7.673,9	26.778,4	
2022.	01.	6.661,3	3.838,1	1.500,9	334,2	6.745,0	103,3	7.643,8	26.826,6	
	02.	6.465,3	3.759,6	1.488,0	339,9	6.830,9	104,4	7.674,4	26.662,4	
	03.	6.349,1	3.445,2	1.439,6	333,0	6.916,5	104,7	7.720,1	26.308,2	
	04.	6.241,7	3.383,2	1.453,1	336,7	7.015,8	108,4	7.765,4	26.304,4	
	05.	6.228,2	3.542,9	1.482,7	330,2	7.114,8	102,2	7.833,9	26.634,9	
	06.	6.392,7	3.532,5	1.545,4	321,0	7.203,6	108,1	7.894,6	26.997,9	
	07.	6.422,9	3.607,1	1.614,2	322,0	7.194,9	98,4	7.940,8	27.200,2	
	08.	6.696,0	3.644,0	1.644,8	349,8	7.156,1	99,9	7.964,0	27.554,6	
	09.	6.718,1	3.684,9	1.637,0	345,9	7.199,2	102,6	7.999,3	27.687,1	

Napomena:

Konsolidovani bilans komercijalnih banaka FBiH obuhvata konsolidovane bilanse komercijalnih banaka Glavne jedinice Sarajevo i Glavne jedinice Mostar.

Za sve pozicije vrijedi napomena iz tabele T11.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kreditni, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 43.

T13: Konsolidovani bilans komercijalnih banaka FBiH

- na kraju perioda, u milionima KM -

		PASIVA										
Godina	Mjesec	Depoziti centralne vlade	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u stranoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u stranoj valuti	Vrijednosni papiri	Kredit	Strana pasiva	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=3+...+12
2012.	12.	519,7	2.721,3	789,4	1.829,2	3.903,6	0,0	51,6	3.008,1	2.413,8	828,1	16.064,8
2013.	12.	379,5	2.998,1	901,7	2.044,8	3.949,5	0,0	40,7	2.846,6	2.506,3	1.045,9	16.713,1
2014.	12.	528,9	3.291,6	966,7	2.301,6	3.977,0	0,0	65,5	2.632,1	2.612,7	1.005,8	17.382,0
2015.	12.	628,6	3.798,7	1.067,1	2.515,7	4.168,2	8,0	94,4	1.936,0	2.769,5	1.110,0	18.096,3
2016.	12.	693,7	4.494,3	1.195,2	2.791,9	4.143,2	8,0	83,4	1.843,9	2.899,1	1.129,7	19.282,3
2017.	12.	628,6	3.799,6	1.067,2	2.515,8	4.169,1	8,0	94,4	2.369,6	2.844,5	1.048,2	18.545,0
2018.	12.	1.197,4	6.010,7	1.537,8	3.185,3	4.247,8	8,0	21,2	2.487,1	3.171,1	1.189,9	23.056,2
2019.	12.	1.385,9	6.784,3	1.855,5	2.599,0	5.305,6	8,0	14,9	2.616,9	3.328,1	1.106,8	25.005,0
2020.	12.	1.432,0	7.620,8	2.211,5	2.662,4	4.980,5	0,0	13,3	1.921,4	3.269,7	1.133,8	25.245,5
2021.	12.	1.271,3	9.411,0	2.416,1	2.588,4	4.945,4	0,0	23,2	1.661,3	3.307,9	1.153,7	26.778,4
2021.	07.	1.361,1	8.375,0	2.328,3	2.675,8	5.002,7	0,0	17,9	1.721,3	3.450,0	1.139,2	26.071,3
	08.	1.283,2	8.748,9	2.381,9	2.688,8	4.969,1	0,0	9,5	1.677,9	3.484,3	1.134,8	26.378,3
	09.	1.281,5	8.754,7	2.309,4	2.706,1	5.011,9	0,0	11,0	1.681,1	3.525,1	1.111,6	26.392,3
	10.	1.112,5	8.953,0	2.364,8	2.693,9	5.044,7	0,0	18,1	1.670,3	3.576,3	1.134,7	26.568,4
	11.	1.368,6	9.052,9	2.455,6	2.637,8	5.008,1	0,0	8,4	1.618,3	3.641,4	1.157,0	26.948,2
	12.	1.271,3	9.411,0	2.416,1	2.588,4	4.945,4	0,0	23,2	1.661,3	3.307,9	1.153,7	26.778,4
2022.	01.	1.268,4	9.400,3	2.535,0	2.650,6	4.877,7	0,0	14,6	1.646,9	3.327,3	1.105,8	26.826,6
	02.	1.326,9	9.344,5	2.435,8	2.571,1	4.873,4	0,0	17,0	1.605,7	3.329,4	1.158,8	26.662,4
	03.	1.221,8	9.281,1	2.444,7	2.447,8	4.736,5	0,0	12,1	1.598,6	3.332,1	1.233,4	26.308,2
	04.	1.266,0	9.329,9	2.393,1	2.429,2	4.729,5	0,0	24,1	1.513,9	3.346,0	1.272,8	26.304,4
	05.	1.445,9	9.519,9	2.464,3	2.364,8	4.828,3	0,0	21,6	1.511,7	3.367,1	1.111,4	26.634,9
	06.	1.654,6	9.693,0	2.373,2	2.415,5	4.849,0	0,0	24,7	1.537,3	3.386,0	1.064,6	26.997,9
	07.	1.677,2	9.773,1	2.423,9	2.435,1	4.839,6	0,0	25,0	1.512,0	3.434,5	1.079,8	27.200,2
	08.	1.612,8	10.185,5	2.482,5	2.427,2	4.820,0	0,0	22,6	1.480,0	3.464,8	1.059,2	27.554,6
	09.	1.567,7	10.296,6	2.553,5	2.414,9	4.790,9	0,0	23,3	1.456,7	3.484,4	1.099,1	27.687,1

Napomena:

Konsolidovani bilans komercijalnih banaka FBiH obuhvata konsolidovane bilanse komercijalnih banaka Glavne jedinice Sarajevo i Glavne jedinice Mostar.

Za sve pozicije vrijedi napomena iz tabele T11.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 43.

T14: Konsolidovani bilans komercijalnih banaka RS

- na kraju perioda, u milionima KM -

		AKTIVA								
Godina	Mjesec	Rezerve	Strana aktiva	Potraživanja od generalne vlade	Potraživanja od nefinansijskih javnih preduzeća	Potraživanja od nefinansijskih privatnih preduzeća	Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	Ukupno	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 = 3+...+9	
2012.	12.	955,7	519,5	823,9	126,6	2.069,6	26,0	1.738,5	6.259,8	
2013.	12.	899,3	683,7	939,0	160,3	2.147,0	24,1	1.879,8	6.733,2	
2014.	12.	960,0	789,8	1.120,8	172,0	2.013,8	21,8	2.008,3	7.086,5	
2015.	12.	919,6	654,3	1.110,8	169,2	1.882,9	22,3	2.093,1	6.852,2	
2016.	12.	985,9	799,3	1.003,0	152,0	1.765,1	14,6	2.095,5	6.815,4	
2017.	12.	1.215,9	562,6	1.083,8	208,4	1.859,3	27,2	2.245,6	7.202,8	
2018.	12.	1.521,6	721,0	1.235,9	175,6	1.845,6	47,1	2.354,6	7.901,4	
2019.	12.	1.461,9	705,8	1.396,0	212,2	2.006,0	55,8	2.538,2	8.375,9	
2020.	12.	1.501,4	668,4	1.590,6	204,6	1.950,5	59,5	2.590,1	8.565,3	
2021.	12.	2.084,3	856,1	1.588,7	198,8	2.010,7	58,7	2.804,1	9.601,4	
2021.	07.	1.740,6	903,5	1.680,6	187,3	2.008,1	51,0	2.741,7	9.312,8	
	08.	1.955,9	878,4	1.611,1	195,7	1.999,0	50,0	2.757,9	9.448,0	
	09.	1.964,7	843,8	1.622,6	197,4	2.005,2	48,9	2.771,3	9.453,9	
	10.	2.013,9	804,1	1.599,4	184,2	2.020,2	51,7	2.787,0	9.460,6	
	11.	1.940,8	827,3	1.592,9	193,3	2.005,9	51,2	2.800,2	9.411,7	
	12.	2.084,3	856,1	1.588,7	198,8	2.010,7	58,7	2.804,1	9.601,4	
2022.	01.	2.127,9	811,3	1.579,4	194,3	1.986,5	56,9	2.795,5	9.551,8	
	02.	2.025,3	721,4	1.590,4	195,4	1.987,2	55,6	2.807,2	9.382,5	
	03.	1.629,5	731,3	1.603,3	193,6	2.045,2	56,7	2.844,0	9.103,4	
	04.	1.709,7	694,8	1.598,2	191,6	2.055,1	56,9	2.870,5	9.176,8	
	05.	1.787,0	717,3	1.565,1	196,2	2.033,7	66,0	2.892,5	9.257,6	
	06.	1.806,2	743,6	1.550,0	187,8	2.019,8	69,0	2.916,0	9.292,3	
	07.	1.806,7	780,9	1.571,8	204,3	2.018,9	67,2	2.940,0	9.389,8	
	08.	1.870,0	855,3	1.595,3	202,0	2.005,0	63,9	2.938,8	9.530,2	
	09.	1.923,3	803,0	1.614,2	212,8	1.936,6	71,7	2.949,1	9.510,7	

Napomena:

Konsolidovani bilans komercijalnih banaka RS obuhvata konsolidovane bilanse komercijalnih banaka Glavne banke Republike Srpske CBBiH.

Za sve pozicije vrijedi napomena iz tabele T11.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 43.

T14: Konsolidovani bilans komercijalnih banaka RS

- na kraju perioda, u milionima KM -

		PASIVA										
Godina	Mjesec	Depoziti centralne vlade	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u stranoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u stranoj valuti	Vrijednosni papiri	Kredit	Strana pasiva	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=3+...+12
2012.	12.	327,5	993,5	263,5	843,4	1.138,5	0,0	660,8	938,9	791,0	302,6	6.259,8
2013.	12.	338,4	1.139,3	287,7	961,4	1.253,6	0,0	667,2	851,2	856,1	378,2	6.733,2
2014.	12.	452,4	1.166,5	334,5	1.075,7	1.303,8	0,0	615,5	731,0	809,9	597,2	7.086,5
2015.	12.	385,5	1.275,2	293,3	1.046,9	1.375,0	0,0	504,9	677,3	784,8	509,5	6.852,2
2016.	12.	327,6	1.353,6	340,4	1.091,1	1.334,9	0,0	426,6	630,3	873,9	437,1	6.815,4
2017.	12.	385,9	1.567,2	411,3	1.125,4	1.432,5	0,0	415,7	524,5	944,1	396,2	7.202,8
2018.	12.	468,5	2.030,2	423,6	1.116,8	1.534,6	0,0	446,4	552,1	958,9	370,2	7.901,4
2019.	12.	634,7	1.960,2	634,8	399,0	2.287,6	0,0	517,5	501,4	1.043,6	397,2	8.375,9
2020.	12.	616,4	2.159,2	691,0	372,4	2.276,1	0,0	593,5	403,2	1.054,8	398,9	8.565,3
2021.	12.	920,5	2.671,6	883,9	455,8	2.298,4	0,0	615,3	285,4	1.117,9	352,5	9.601,4
2021.	07.	946,8	2.499,8	775,2	396,5	2.321,1	0,0	608,1	209,6	1.140,3	415,3	9.312,8
	08.	997,4	2.598,7	786,4	397,2	2.319,7	0,0	610,4	210,1	1.148,9	379,1	9.448,0
	09.	980,1	2.611,4	810,1	401,4	2.315,0	0,0	607,5	206,0	1.158,3	364,0	9.453,9
	10.	932,9	2.630,4	831,5	390,5	2.323,8	0,0	613,9	205,7	1.167,7	364,1	9.460,6
	11.	871,8	2.652,0	843,9	394,6	2.310,6	0,0	616,4	201,7	1.163,7	357,0	9.411,7
	12.	920,5	2.671,6	883,9	455,8	2.298,4	0,0	615,3	285,4	1.117,9	352,5	9.601,4
2022.	01.	882,2	2.665,5	919,2	465,8	2.294,8	0,0	611,1	210,2	1.129,5	373,4	9.551,8
	02.	812,5	2.576,4	966,1	471,2	2.234,2	0,0	611,9	243,3	1.139,3	327,6	9.382,5
	03.	886,0	2.361,7	899,6	424,5	2.145,3	0,0	611,0	251,8	1.152,3	371,4	9.103,4
	04.	877,2	2.384,0	834,9	507,1	2.155,5	0,0	610,0	262,3	1.157,1	388,5	9.176,8
	05.	851,8	2.489,0	856,6	492,6	2.137,2	0,0	606,9	284,8	1.168,0	370,6	9.257,6
	06.	824,1	2.541,9	828,6	491,9	2.143,5	0,0	611,4	338,2	1.161,8	350,9	9.292,3
	07.	794,7	2.614,5	852,8	503,3	2.189,8	0,0	611,5	312,1	1.176,3	334,8	9.389,8
	08.	858,7	2.665,0	901,5	495,5	2.175,1	0,0	608,2	318,8	1.183,6	323,9	9.530,2
	09.	824,3	2.749,2	903,2	482,8	2.147,6	0,0	604,4	303,9	1.183,1	312,3	9.510,7

Napomena:

Konsolidovani bilans komercijalnih banaka RS-aobuhvata konsolidovane bilanse komercijalnih banaka Glavne banke Republike Srpske CBBiH. Za sve pozicije vrijedi napomena iz tabele T11.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine. Vidi napomenu na strani 43.

T15: Kamatne stope na kredite stanovništvu

- u procentima, na godišnjem nivou -

Godina	Period	Kamatne stope na kredite u KM						Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom						Kamatne stope na kredite u KM* Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom			
		Stambeni krediti			Ostali krediti			Stambeni krediti			Ostali krediti			Revolving krediti, prekoračenja i kreditne kartice*			
		Promjenjljiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Preko 10 godina IPFKS	Promjenjljiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Promjenjljiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Promjenjljiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Prekoračenja	Kreditna kartica s produženim kreditom	Prekoračenja	
2016.	12.	4,921	5,708	4,456	5,397	6,986	6,214	5,156	5,981	5,330	5,277	7,584	6,714	6,450	12,346	14,688	11,680
2017.	12.	3,844	3,319	...	...	5,944	6,261	4,327	4,240	4,617	4,705	6,384	5,992	6,364	12,253	14,668	11,191
2018.	12.	3,454	...	...	...	5,479	5,262	3,637	3,166	3,820	4,022	6,632	5,616	5,469	12,202	14,619	10,880
2019.	12.	3,877	4,168	3,395	5,279	5,863	5,580	3,502	3,353	3,826	3,875	6,152	5,637	5,668	12,042	14,674	10,467
2020.	12.	3,643	...	...	3,676	5,885	5,845	3,671	4,582	3,902	3,835	5,864	5,678	6,380	11,936	13,606	9,815
2021.	12.	3,095	2,861	3,244	4,054	5,377	5,164	3,338	4,570	3,868	3,743	5,375	4,822	5,415	11,773	13,965	9,157
	07.	3,043	2,974	2,996	3,858	5,349	5,217	3,527	...	4,749	3,584	5,404	5,132	5,325	11,839	13,695	9,268
	08.	3,083	...	3,045	3,950	5,244	5,469	3,323	4,072	4,413	3,904	5,684	5,252	5,583	11,767	13,659	9,147
	09.	2,826	...	2,862	3,913	5,068	5,329	3,349	...	4,239	3,760	5,639	5,238	5,462	11,908	13,747	8,982
	10.	3,069	3,341	2,849	3,103	5,001	5,217	3,372	...	4,208	3,851	5,592	5,075	5,387	11,858	13,776	8,931
	11.	3,043	3,000	3,227	4,185	5,164	5,180	3,455	...	3,972	3,933	5,489	4,817	5,316	11,878	13,783	8,881
	12.	3,095	2,861	3,244	4,054	5,377	5,164	3,338	4,570	3,868	3,743	5,375	4,822	5,415	11,773	13,965	9,157
	01.	3,133	...	3,198	3,320	5,077	5,257	3,124	...	3,960	3,819	5,471	5,113	5,602	11,840	13,933	9,088
	02.	2,958	...	3,087	3,670	5,287	5,164	3,206	...	3,837	3,445	5,332	5,192	5,566	11,815	13,947	8,822
	03.	2,924	3,112	3,018	3,066	5,124	5,120	3,519	...	3,891	3,523	5,125	4,987	5,415	11,857	13,989	8,959
	04.	3,001	2,841	3,078	2,956	5,201	5,177	3,275	...	3,816	3,453	5,101	5,202	5,205	11,850	13,987	8,932
	05.	2,935	3,204	3,111	3,607	5,254	5,026	3,515	...	3,542	3,794	5,112	4,560	5,093	11,855	13,957	8,913
	06.	3,090	3,676	3,150	3,658	5,812	5,094	3,686	...	3,404	3,518	5,004	4,203	5,031	11,873	13,978	8,817
	07.	3,306	3,981	3,252	3,548	5,500	5,109	3,541	...	3,548	3,777	4,911	4,420	5,248	11,864	13,952	8,736
	08.	3,221	3,863	3,208	3,777	5,674	5,333	3,845	...	3,693	3,599	4,868	4,722	5,292	11,842	13,945	8,672
	09.	3,429	3,414	3,339	3,535	5,229	5,499	4,188	...	4,033	3,621	5,113	4,927	5,171	12,692	13,992	8,548
Iznosi kredita (novi poslovi) - u hiljadama KM-																	
2016.	12.	2.046	424	1.118	1.825	55.519	23.435	10.141	961	1.275	5.159	70.540	23.133	18.529	521.185	48.896	93.033
2017.	12.	1.416	445	...	...	49.832	14.785	17.187	395	3.826	8.180	74.945	23.401	36.446	522.643	52.859	89.901
2018.	12.	2.597	...	...	...	66.009	27.336	17.610	155	3.340	9.211	47.731	10.078	27.896	526.750	54.795	85.550
2019.	12.	1.242	386	1.042	463	53.829	26.426	21.834	288	4.641	13.531	66.117	8.097	27.474	521.600	58.916	79.533
2020.	12.	3.468	...	...	532	39.970	19.333	16.057	265	3.729	5.229	38.688	7.916	19.056	547.793	61.370	112.952
2021.	12.	9.615	380	5.576	2.194	47.483	36.773	17.697	412	2.471	4.695	53.132	1.717	9.332	547.070	67.171	102.693
	07.	8.569	1200	3.861	1.535	88.314	38.097	21.382	...	4.761	7.296	50.869	9.968	11.223	556.597	62.640	107.946
	08.	6.307	...	4.407	1.306	33.015	29.865	19.823	486	2.063	8.078	58.690	8.243	7.696	559.981	62.238	113.930
	09.	8.296	...	5.273	1.647	35.938	33.693	18.740	...	2.083	6.080	62.591	9.594	10.539	560.716	63.422	112.129
	10.	9.445	336	3.776	1.217	45.750	35.173	19.253	...	1.967	5.893	56.376	8.680	7.841	562.394	64.935	111.628
	11.	9.390	690	8.079	4.075	44.788	37.003	21.032	...	2.611	8.541	46.066	2.668	7.548	564.767	65.192	111.939
	12.	9.615	380	5.576	2.194	47.483	36.773	17.697	412	2.471	4.695	53.132	1.717	9.332	547.070	67.171	102.693
	01.	5.382	...	4.247	968	34.615	24.012	14.323	...	1.525	4.067	39.197	1.796	5.338	546.185	64.660	101.205
	02.	7.833	...	4.028	1.652	54.559	40.705	14.997	...	2.929	4.519	60.143	2.817	9.394	541.897	62.439	100.158
	03.	9.543	623	6.917	2.346	76.398	43.913	17.363	...	2.711	6.499	50.201	8.607	11.049	548.317	65.043	97.910
	04.	7.486	1.805	8.121	3.739	79.785	43.770	17.036	...	3.897	6.435	32.847	3.003	7.362	537.065	63.287	98.692
	05.	6.479	697	10.586	4.669	80.708	43.100	14.572	...	3.297	5.930	31.308	2.440	7.013	554.003	65.239	100.484
	06.	6.815	1.998	9.442	5.002	67.525	50.101	15.203	...	2.811	8.569	43.107	2.265	2.274	535.406	50.890	108.554
	07.	4.400	1.577	6.396	5.630	35.827	43.127	11.042	...	4.370	11.248	31.397	5.923	10.916	536.375	51.751	107.554
	08.	3.070	1.819	7.502	4.488	36.089	47.793	11.415	...	4.647	7.795	34.210	1.920	8.581	540.514	51.665	107.898
	09.	3.795	759	6.148	10.058	32.222	49.497	13.941	...	4.166	10.768	28.034	1.834	10.607	690.121	53.280	107.022

Napomena:

*Kamatne stope u tabeli za revolving kredite i kreditne kartice i iznosi tih kredita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

U sklopu kamatnih stopa na revolving kredite i kreditne kartice prikupljaju se i podaci o kreditnim karticama s kreditnom pogodnosti. S obzirom da kreditne kartice s kreditnom pogodnosti podrazumjevaju beskamatnu odgodu plaćanja (0% ks), iste se i ne publikuju

Nema podataka za kamatne stope na kredite u stranoj valuti po kreditnim karticama i prekoračenjima stanovništvu.

T16: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima

- u procentima, na godišnjem nivou -

Godina	Period	Kamatne stope na kredite u KM					Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom					Revolving krediti i prekoračenja*		
		Do iznosa od 0,25 mil EUR		Preko 0,25 mil EUR do 1 mil EUR		Preko iznosa 1 mil EUR		Do iznosa od 0,25 mil EUR		Preko 0,25 mil EUR do 1 mil EUR				Preko iznosa 1 mil EUR
		Promjenljiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Promjenljiva stopa i do 1 godine IPFKS	Promjenljiva stopa i do 1 godine IPFKS	Promjenljiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Promjenljiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS			Promjenljiva stopa i do 1 godine IPFKS
Ponderisani mjesečni prosjeci														
2016.	12.	5,977	5,420	4,623	4,315	5,845	4,882	5,008	5,628	4,448	4,854	4,463	4,707	4,868
2017.	12.	4,881	4,823	3,507	3,249	4,647	4,348	5,302	4,388	3,772	4,601	3,518	4,011	4,131
2018.	12.	4,247	4,069	3,100	3,253	4,204	3,910	3,672	3,800	3,321	3,571	4,480	3,497	3,594
2019.	12.	3,753	4,095	2,881	2,470	4,127	4,166	4,757	3,944	3,161	3,248	4,133	3,167	3,168
2020.	12.	3,901	3,990	2,871	2,871	4,402	4,013	3,707	4,090	3,566	3,702	3,193	2,940	2,962
2021.	12.	3,708	4,040	3,058	2,297	4,115	3,358	3,382	3,613	3,018	3,228	3,292	2,852	3,139
2021.	07.	3,776	3,833	3,122	2,866	4,076	4,361	4,171	3,942	3,044	...	3,686	2,903	3,043
	08.	3,754	3,980	3,034	3,533	4,192	4,032	3,604	3,778	3,145	...	3,382	2,852	3,001
	09.	3,673	4,055	3,251	2,881	4,119	3,598	3,583	3,777	3,010	4,304	3,091	2,885	2,978
	10.	3,763	3,950	3,375	2,961	4,389	3,451	...	3,878	...	3,444	...	2,866	3,158
	11.	3,587	4,049	3,113	2,441	4,191	3,752	4,255	3,257	2,679	...	3,787	2,855	3,180
2022.	01.	3,708	4,040	3,058	2,297	4,115	3,358	3,382	3,613	3,018	3,228	3,292	2,852	3,139
2022.	01.	3,648	4,074	2,939	2,627	4,084	3,619	3,002	3,760	3,167	...	3,873	2,844	3,166
	02.	3,630	4,056	2,936	3,145	4,177	3,434	...	3,408	2,730	3,512	...	2,808	3,223
	03.	3,419	4,073	2,892	2,925	4,444	3,586	3,337	3,747	...	3,317	3,984	2,811	3,140
	04.	3,624	3,969	2,773	2,431	4,135	3,608	3,479	3,991	2,826	...	...	2,775	3,187
	05.	3,683	4,072	2,871	2,542	4,129	3,861	3,392	3,462	...	4,079	3,101	2,768	3,177
	06.	3,632	4,192	2,999	3,167	4,344	3,371	4,063	3,684	2,573	3,451	...	2,786	3,051
	07.	3,764	4,029	2,864	3,417	4,114	3,277	...	3,689	...	4,168	3,019	2,755	3,130
	08.	3,952	3,900	3,330	3,057	4,000	3,652	3,418	3,613	...	...	3,917	2,810	2,986
	09.	3,698	3,850	3,475	3,558	4,944	3,850	...	3,955	...	...	...	2,854	3,163
Iznosi kredita (novi poslovi) - u hiljadama KM-														
2016.	12.	48.482	19.022	68.596	35.951	18.266	15.794	5.580	10.638	6.238	18.458	45.779	1.865.259	461.392
2017.	12.	61.618	15.167	78.915	70.622	16.356	12.180	4.747	18.699	19.145	20.480	164.874	2.127.013	418.315
2018.	12.	51.404	26.718	62.726	79.085	8.815	14.021	3.637	23.544	11.311	9.906	25.588	2.367.482	686.874
2019.	12.	64.463	19.573	71.859	51.384	9.787	11.485	2.785	22.801	6.636	7.045	69.916	2.655.796	687.510
2020.	12.	53.146	15.109	52.781	78.165	13.827	8.360	3.090	20.556	8.376	13.742	83.128	2.649.665	341.675
2021.	12.	63.293	24.688	79.908	74.493	7.495	9.168	1.528	19.152	5.892	5.801	15.900	2.778.808	198.275
2021.	07.	36.568	11.076	37.683	38.725	14.807	4.373	1.850	20.499	5.128	...	28.149	2.812.486	254.552
	08.	37.704	14.304	46.110	32.461	10.998	4.718	1.696	15.680	4.552	...	17.861	2.790.088	252.194
	09.	41.715	18.846	48.727	56.474	10.393	6.194	1.575	7.252	6.300	3.820	9.989	2.793.433	252.458
	10.	48.969	19.564	48.750	65.318	6.143	7.212	...	10.485	...	4.395	...	2.810.294	217.023
	11.	51.810	20.850	65.950	50.035	8.371	10.121	1.373	25.212	10.111	...	18.278	2.813.908	208.498
2022.	01.	63.293	24.688	79.908	74.493	7.495	9.168	1.528	19.152	5.892	5.801	15.900	2.778.808	198.275
2022.	01.	34.801	12.810	48.525	35.615	6.968	2.607	813	17.532	4.560	...	17.200	2.760.507	192.552
	02.	40.299	17.582	53.592	38.088	9.681	10.056	...	10.199	3.602	3.084	...	2.860.842	184.099
	03.	76.102	26.606	73.577	35.179	6.682	8.031	2.300	17.488	...	2.426	12.494	2.928.390	191.319
	04.	64.682	25.916	66.300	50.298	9.241	6.919	2.200	19.080	9.696	...	...	2.966.638	183.092
	05.	61.992	22.702	50.358	50.180	5.740	4.216	1.404	14.052	...	4.741	31.190	2.986.833	177.777
	06.	46.291	15.642	49.016	20.372	6.303	3.669	6.577	15.201	7.974	4.683	...	2.757.801	118.804
	07.	31.162	19.448	47.516	23.900	5.883	3.759	...	13.163	...	4.807	43.000	2.760.526	121.059
	08.	27.618	16.247	36.006	37.930	10.392	2.570	306	10.053	...	...	37.000	2.783.590	125.967
	09.	40.414	13.352	39.359	38.351	4.256	3.420	...	6.159	...	...	...	2.626.745	110.472

Napomena:

* Kamatne stope u tabeli za revolving kredite i kreditne kartice i iznosi tih kredita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

U sklopu kamatnih stopa na revolving kredite i kreditne kartice prikupljaju se i podaci o kreditnim karticama s kreditnom pogodnosti. S obzirom da kreditne kartice s kreditnom pogodnosti podrazumijevaju beskamatnu odgodu plaćanja (0% ks), iste se i ne publikuju

Nema podataka za kamatne stope na kredite u stranoj valuti po kreditnim karticama i prekoračenjima nefinansijskim preduzećima.

T17: Kamatne stope na depozite stanovništva

- u procentima, na godišnjem nivou -

Godina	Period	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		S dogovorenim dospijecem				S dogovorenim dospijecem				S dogovorenim dospijecem	Depoziti po viđenju (prekonočni)*
		Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonočni)*	Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonočni)*		
2016.	12.	0,548	1,698	2,102	0,093	0,545	1,525	2,211	0,106	0,423	0,057
2017.	12.	0,234	1,346	1,458	0,065	0,309	1,265	1,533	0,062	0,572	0,046
2018.	12.	0,344	1,262	1,448	0,053	0,252	1,368	1,658	0,055	1,036	0,042
2019.	12.	0,299	1,137	1,232	0,061	0,378	1,158	1,570	0,051	0,944	0,040
2020.	12.	0,178	1,027	1,139	0,070	0,176	1,155	1,273	0,049	0,525	0,035
2021.	12.	0,098	0,466	0,619	0,045	0,231	0,945	0,930	0,055	0,208	0,031
2021.	07.	0,264	0,846	0,872	0,042	0,284	1,049	1,179	0,043	0,313	0,032
	08.	0,231	0,608	0,864	0,042	0,229	1,082	1,008	0,042	0,250	0,031
	09.	0,204	0,527	0,735	0,041	0,237	0,920	0,929	0,042	0,231	0,031
	10.	0,155	0,543	0,673	0,041	0,203	0,803	1,049	0,042	0,216	0,030
	11.	0,133	0,560	0,585	0,041	0,159	0,733	0,794	0,054	0,140	0,030
	12.	0,098	0,466	0,619	0,045	0,231	0,945	0,930	0,055	0,208	0,031
2022.	01.	0,149	0,415	0,650	0,045	0,154	0,916	0,933	0,054	0,127	0,031
	02.	0,161	0,343	0,661	0,035	0,215	0,906	1,054	0,053	0,190	0,031
	03.	0,160	0,375	0,729	0,045	0,196	0,796	1,370	0,052	0,203	0,031
	04.	0,222	0,455	0,670	0,046	0,175	0,859	1,000	0,052	0,172	0,031
	05.	0,137	0,628	0,765	0,046	0,184	0,941	1,135	0,052	0,279	0,031
	06.	0,197	0,552	0,835	0,046	0,214	0,737	1,204	0,055	0,133	0,031
	07.	0,252	0,826	0,785	0,035	0,406	0,954	1,263	0,053	0,172	0,031
	08.	0,200	0,901	0,986	0,047	0,292	1,032	1,470	0,046	0,281	0,024
	09.	0,441	0,867	1,129	0,047	0,433	1,171	1,524	0,045	0,292	0,023
Iznos depozita (novi poslovi) u hiljadama KM											
2016.	12.	12.326	33.407	37.407	3.052.215	15.650	50.354	53.399	1.046.384	3.090	261.142
2017.	12.	11.394	24.378	19.272	3.375.019	11.119	50.394	38.014	1.248.762	3.981	287.026
2018.	12.	13.211	26.379	34.047	3.938.041	9.431	50.050	73.670	1.482.740	4.001	319.831
2019.	12.	16.084	22.228	28.581	4.537.961	10.740	44.538	70.124	1.658.352	4.723	345.752
2020.	12.	7.866	35.574	21.887	5.176.206	6.995	40.426	37.131	1.952.225	4.433	368.081
2021.	12.	8.431	17.683	15.228	6.218.427	9.432	33.280	38.855	2.151.732	1.896	444.055
2021.	07.	9.428	11.038	13.216	5.787.252	6.171	33.168	19.936	2.069.591	882	423.455
	08.	6.461	10.362	15.842	5.833.268	9.594	42.023	31.551	2.087.059	2.555	427.605
	09.	16.718	13.071	17.198	5.905.359	8.996	38.013	42.756	2.106.492	3.995	432.682
	10.	5.251	12.415	15.869	5.942.168	12.290	32.056	28.543	2.136.501	3.016	440.811
	11.	7.974	8.343	12.012	5.979.774	7.826	43.279	42.730	2.129.522	1.260	449.822
	12.	8.431	17.683	15.228	6.218.427	9.432	33.280	38.855	2.151.732	1.896	444.055
2022.	01.	4.688	11.448	15.192	6.296.600	11.062	34.106	25.062	2.167.145	3.963	447.844
	02.	4.522	9.455	8.937	6.176.989	9.542	28.190	25.893	2.149.503	2.824	432.624
	03.	9.612	6.974	12.805	5.850.702	25.653	33.125	32.502	2.062.502	3.832	411.826
	04.	10.970	8.043	14.407	5.929.910	23.158	25.791	20.642	2.092.672	857	417.447
	05.	8.445	6.679	11.122	5.991.487	13.573	27.185	22.235	2.105.434	1.432	406.944
	06.	12.860	4.004	14.675	6.108.476	20.002	26.777	34.802	2.111.892	938	416.500
	07.	9.886	8.991	10.097	6.338.007	17.467	26.960	26.176	2.245.059	1.776	431.907
	08.	12.484	8.222	11.381	6.586.937	22.664	30.516	30.318	2.566.482	1.308	562.877
	09.	10.218	8.029	14.310	6.706.861	23.216	33.402	41.766	2.627.652	1.802	567.888

Napomena:

* Kamatne stope na depozite po viđenju i iznosi tih depozita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

Kamatne stope na depozite s dogovorenim dospijecem i iznosi tih depozita se odnose na nove poslove.

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

T18: Kamatne stope na depozite nefinansijskih preduzeća

- u procentima, na godišnjem nivou -

Godina	Period	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti
		S dogovorenim dospijećem				S dogovorenim dospijećem				
		Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*	Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*
Ponderisani mjesečni prosjeci										
2016.	12.	0,456	1,393	1,822	0,085	0,915	...	2,124	0,083	0,048
2017.	12.	0,708	1,588	...	0,045	0,588	...	...	0,019	0,033
2018.	12.	0,706	1,136	1,958	0,082	1,003	0,973	...	0,027	0,043
2019.	12.	0,445	1,229	1,491	0,031	0,864	1,012	1,305	0,029	0,028
2020.	12.	0,922	1,358	1,474	0,028	0,372	1,267	1,218	0,010	0,025
2021.	12.	0,234	0,244	...	0,018	0,434	0,305	0,953	0,006	0,043
2021.	07.	0,470	0,813	1,244	0,021	0,610	1,055	...	0,006	0,044
	08.	0,323	0,622	1,227	0,021	0,286	0,569	1,442	0,006	0,039
	09.	0,474	0,401	0,811	0,022	...	0,229	1,009	0,006	0,045
	10.	0,361	0,337	...	0,040	0,112	0,818	...	0,005	0,039
	11.	0,337	0,397	0,691	0,023	0,243	0,533	1,362	0,005	0,039
	12.	0,234	0,244	...	0,018	0,434	0,305	0,953	0,006	0,043
2022.	01.	0,367	0,200	...	0,018	0,148	0,875	1,092	0,006	0,049
	02.	0,207	0,208	0,696	0,014	...	0,375	...	0,017	0,049
	03.	0,166	0,257	0,593	0,014	0,027	0,953	1,288	0,006	0,034
	04.	0,137	0,236	0,519	0,016	0,384	0,370	0,935	0,007	0,034
	05.	0,169	0,332	0,523	0,015	0,095	0,559	...	0,006	0,028
	06.	0,102	0,247	1,032	0,016	0,130	0,612	0,876	0,007	0,026
	07.	0,437	0,357	0,534	0,017	0,370	0,567	0,856	0,006	0,034
	08.	0,225	0,176	0,734	0,021	0,309	...	...	0,006	0,029
	09.	0,528	0,541	0,824	0,026	0,322	...	1,682	0,006	0,057
Iznos depozita (novi poslovi) u hiljadama KM										
2016.	12.	19.822	14.794	8.874	2.168.102	1.663	...	17.116	523.643	75.169
2017.	12.	9.762	16.772	...	2.653.618	1.663	...	...	677.882	89.421
2018.	12.	54.947	9.111	39.381	3.229.644	10.788	3.815	...	741.850	64.148
2019.	12.	36.636	31.437	16.943	3.552.249	7.182	23959.000	2.265	709.023	86.536
2020.	12.	22.325	20.927	14.571	3.753.355	7.259	117.688	8.458	919.880	130.453
2021.	12.	13.950	9.133	...	4.768.468	24.403	25.153	25.554	1.158.011	89.918
2021.	07.	9.325	26.517	17.246	4.393.847	9.088	630	...	1.103.570	113.950
	08.	4.792	10.123	7.086	4.692.935	2.394	9.155	2.103	1.125.053	119.855
	09.	13.068	1.742	2.387	4.510.782	...	16.798	10.524	1.095.031	102.869
	10.	3.037	16.401	...	4.509.561	5.876	9.403	...	1.108.115	121.685
	11.	21.742	5.667	798	4.687.605	12.403	4.398	7.161	1.190.419	114.724
	12.	13.950	9.133	...	4.768.468	24.403	25.153	25.554	1.158.011	89.918
2022.	01.	38.869	852	...	4.734.148	18.203	18.960	5.171	1.287.822	102.118
	02.	33.982	4.312	4.050	4.617.554	...	49.934	...	1.221.880	95.687
	03.	40.220	6.160	41.303	4.570.131	1.089	35.244	9.478	1.256.150	130.871
	04.	14.217	1.349	28.915	4.600.766	26.024	58.211	27.474	1.142.376	103.910
	05.	19.811	3.857	2.287	4.607.404	10.333	21.524	...	1.223.734	128.051
	06.	34.718	12.675	14.300	4.679.023	6.366	61.924	3.847	1.197.575	141.562
	07.	22.668	10.401	12.854	4.562.515	10.609	21.551	28.875	1.271.081	116.285
	08.	14.904	1.809	1.940	4.955.012	15.553	...	...	1.318.728	144.293
	09.	10.398	8.297	17.112	5.032.372	8.746	...	3.577	1.360.109	159.247

Napomena:

*Kamatne stope na depozite po viđenju i iznosi tih depozita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

Kamatne stope na depozite s dogovorenim dospijećem i iznosi tih depozita se odnose na nove poslove.

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

T19: Ukupni depoziti i krediti komercijalnih banaka

- na kraju perioda, u milionima KM -

Godina	Mjesec	Depoziti			Krediti		
		Prenosivi depoziti	Ostali depoziti	Ukupni depoziti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Ukupni krediti
1	2	3	4	5(3+4)	6	7	8(6+7)
2012.	12.	5.306,9	8.018,8	13.325,8	4.271,2	11.271,3	15.542,5
2013.	12.	5.771,9	8.477,3	14.249,2	4.318,6	11.707,7	16.026,4
2014.	12.	6.292,8	9.082,5	15.375,2	4.170,2	12.303,3	16.473,5
2015.	12.	7.038,7	9.492,1	16.530,8	4.164,9	12.701,9	16.866,8
2016.	12.	8.056,6	9.695,5	17.752,1	4.152,6	13.048,5	17.201,1
2017.	12.	9.558,1	10.111,0	19.669,1	4.261,5	14.160,9	18.422,4
2018.	12.	11.318,5	10.431,3	21.749,8	4.289,8	15.196,1	19.485,8
2019.	12.	12.566,6	11.253,8	23.820,4	4.651,2	16.121,5	20.772,8
2020.	12.	13.851,5	11.130,7	24.982,2	4.295,1	16.052,3	20.347,4
2021.	12.	16.762,9	11.069,7	27.832,6	4.396,9	16.680,4	21.077,3
2021.	07.	15.550,4	11.091,9	26.642,3	4.453,5	16.365,7	20.819,2
	08.	16.074,9	11.056,5	27.131,4	4.430,0	16.403,4	20.833,4
	09.	16.034,9	11.091,7	27.126,6	4.469,2	16.498,1	20.967,2
	10.	16.138,5	11.109,7	27.248,1	4.468,8	16.532,6	21.001,4
	11.	16.544,6	11.021,3	27.565,9	4.465,1	16.590,1	21.055,1
	12.	16.762,9	11.069,7	27.832,6	4.396,9	16.680,4	21.077,3
2022.	01.	16.862,0	11.067,5	27.929,6	4.336,9	16.597,7	20.934,6
	02.	16.686,6	10.895,4	27.582,0	4.412,8	16.641,0	21.053,7
	03.	16.334,6	10.484,3	26.818,9	4.539,6	16.709,8	21.249,3
	04.	16.365,7	10.510,7	26.876,4	4.579,9	16.833,8	21.413,7
	05.	16.907,9	10.512,5	27.420,4	4.600,9	16.970,4	21.571,3
	06.	17.149,2	10.636,2	27.785,4	4.641,4	17.074,3	21.715,6
	07.	17.408,3	10.650,7	28.059,0	4.623,7	17.139,7	21.763,4
	08.	17.930,3	10.648,5	28.578,8	4.562,7	17.244,7	21.807,3
	09.	18.100,4	10.585,2	28.685,6	4.578,6	17.269,6	21.848,2

Napomena:

Ukupni depoziti predstavljaju obaveze komercijalnih banaka BiH prema svim domaćim institucionalnim sektorima u domaćoj i stranoj valuti. Ukupni krediti predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka BiH od svih institucionalnih sektora, u domaćoj i stranoj valuti.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 43.

T20: Sektorska struktura depozita kod komercijalnih banaka

- na kraju perioda, u milionima KM -

DEPOZITI DOMAĆIH INSTITUCIONALNIH SEKTORA														
Godina	Mjesec	Depoziti institucija BiH	Depoziti Vlada entiteta	Depoziti Vlada kantona	Depoziti Vlada opština	Depoziti fondova socijalne zaštite	Depoziti ostalih finansijskih institucija	Depoziti nefinansijskih javnih preduzeća	Depoziti nefinansijskih privatnih preduzeća	Depoziti neprofitnih organizacija	Depoziti domaćinstva	Ostali depoziti	Ukupno	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13	
2012.	12.	125,8	581,2	252,5	222,9	136,9	759,8	1.296,5	1.981,2	273,7	7.655,2	40,1	13.325,8	
2013.	12.	128,0	471,7	249,1	199,0	114,0	861,1	1.339,2	2.198,5	294,7	8.363,9	30,0	14.249,2	
2014.	12.	187,1	678,1	298,2	212,9	93,4	845,5	1.140,4	2.483,8	363,5	9.042,0	30,4	15.375,2	
2015.	12.	231,8	693,0	337,0	245,5	65,8	891,7	1.187,6	2.606,7	365,7	9.864,8	41,2	16.530,8	
2016.	12.	168,3	746,6	426,0	277,9	92,8	961,5	1.219,9	2.787,8	374,5	10.661,1	35,6	17.752,1	
2017.	12.	267,3	856,7	599,5	340,2	152,9	1.047,0	1.384,8	3.329,9	384,1	11.271,1	35,4	19.669,1	
2018.	12.	185,4	1.199,7	733,7	403,1	277,7	1.147,5	1.482,4	3.723,1	398,8	12.146,5	51,8	21.749,8	
2019.	12.	173,8	1.467,9	914,6	446,3	352,7	1.155,4	1.510,7	4.052,6	447,5	13.240,9	58,0	23.820,4	
2020.	12.	219,1	1.631,1	832,1	423,5	158,2	1.131,2	1.556,0	4.706,9	500,1	13.760,7	63,4	24.982,2	
2021.	12.	136,1	1.838,7	1.245,2	612,1	187,0	1.159,6	1.804,1	5.535,4	543,1	14.695,5	75,7	27.832,6	
2021.	07.	170,7	1.906,5	890,6	514,8	190,6	1.049,4	1.728,7	5.175,5	532,3	14.409,6	73,5	26.642,3	
	08.	136,9	1.915,4	931,9	529,4	188,2	1.094,0	1.804,8	5.477,3	533,9	14.442,8	76,8	27.131,4	
	09.	121,5	1.893,0	1.075,8	556,3	192,0	1.120,5	1.725,8	5.339,1	543,6	14.490,3	68,6	27.126,6	
	10.	125,4	1.715,7	1.253,2	595,6	174,4	1.124,2	1.719,3	5.388,5	551,5	14.540,5	59,9	27.248,1	
	11.	137,6	1.881,7	1.271,7	608,4	191,1	1.103,9	1.762,8	5.460,4	540,3	14.540,4	67,6	27.565,9	
	12.	136,1	1.838,7	1.245,2	612,1	187,0	1.159,6	1.804,1	5.535,4	543,1	14.695,5	75,7	27.832,6	
2022.	01.	189,2	1.769,4	1.128,4	642,4	162,0	1.146,8	1.849,3	5.670,3	546,8	14.751,1	73,8	27.929,6	
	02.	198,2	1.753,6	1.165,1	664,7	157,5	1.160,4	1.898,3	5.455,3	544,9	14.512,9	71,2	27.582,0	
	03.	180,2	1.734,2	1.235,2	670,7	163,4	1.120,3	2.010,8	5.303,0	527,9	13.787,6	85,6	26.818,9	
	04.	204,8	1.739,3	1.306,1	661,2	169,1	1.175,8	2.047,4	5.146,0	547,7	13.789,2	89,7	26.876,4	
	05.	123,0	1.980,1	1.363,5	696,5	164,6	1.182,0	2.070,1	5.428,5	567,7	13.770,7	73,8	27.420,4	
	06.	183,3	2.082,8	1.533,6	697,5	182,6	1.167,4	2.022,9	5.400,6	570,6	13.871,1	72,9	27.785,4	
	07.	169,6	2.099,5	1.551,1	702,1	157,8	1.183,0	2.015,7	5.559,1	578,5	13.976,5	66,2	28.059,0	
	08.	152,6	2.117,1	1.592,3	744,5	156,9	1.178,7	2.027,5	5.832,5	592,7	14.108,7	75,4	28.578,8	
	09.	182,2	2.020,7	1.601,8	773,5	144,1	1.211,5	1.981,6	5.878,0	602,9	14.218,6	70,8	28.685,6	

Napomena:

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine. Depoziti domaćih institucionalnih sektora predstavljaju obaveze komercijalnih banaka prema svim institucionalnim sektorima. Depoziti na nivou BiH predstavljaju depozite kod banaka koje pokriva Glavna jedinica Sarajevo, Glavna jedinica Mostar i Glavna banka Republike Srpske CBBiH Banja Luka. Vidi napomenu na strani 43.

T21: Sektorska struktura kredita kod komercijalnih banaka

- na kraju perioda, u milionima KM -

KREDITI DOMAĆIM INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA

Godina	Mjesec	Krediti institucijama BiH	Krediti Vladama entiteta	Krediti Vladama kantona	Krediti Vladama opština	Krediti fondovima socijalne zaštite	Krediti ostalim finansijskim institucijama	Krediti nefinansijskim javnim preduzećima	Krediti nefinansijskim privatnim preduzećima	Krediti neprofitnim organizacijama	Krediti stanovništvu	Ostali krediti	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13
2012.	12.	0,0	406,9	69,4	311,8	38,3	60,4	386,7	7.437,2	22,9	6.794,7	14,1	15.542,5
2013.	12.	0,0	431,5	78,5	339,5	52,8	51,8	450,7	7.521,2	20,5	7.065,2	14,6	16.026,4
2014.	12.	0,0	492,0	165,2	340,5	103,1	47,4	442,1	7.419,3	14,5	7.428,2	21,3	16.473,5
2015.	12.	0,0	490,2	230,3	303,7	138,4	60,1	396,7	7.418,2	16,7	7.784,2	28,2	16.866,8
2016.	12.	0,0	343,5	233,2	281,8	104,2	52,4	371,9	7.703,3	19,1	8.076,3	15,4	17.201,1
2017.	12.	0,0	378,0	209,3	292,0	87,3	83,4	401,6	8.319,8	21,8	8.613,7	15,6	18.422,4
2018.	12.	0,0	388,7	186,8	292,1	174,2	125,7	421,3	8.623,0	20,3	9.241,3	12,5	19.485,8
2019.	12.	0,0	416,5	168,7	313,5	199,5	144,7	497,6	9.034,0	20,6	9.975,5	2,2	20.772,8
2020.	12.	11,6	422,1	142,2	374,1	211,2	144,8	535,7	8.588,4	20,5	9.894,8	2,0	20.347,4
2021.	12.	16,1	407,0	187,2	375,8	194,2	152,7	510,7	8.776,8	20,3	10.435,5	1,1	21.077,3
2021.	07.	15,7	417,1	122,4	361,7	224,1	148,7	494,9	8.750,6	19,4	10.263,0	1,6	20.819,2
	08.	13,6	417,1	130,5	359,6	217,3	143,0	498,8	8.728,4	20,0	10.303,5	1,6	20.833,4
	09.	14,7	413,5	175,6	367,3	213,9	144,0	506,1	8.757,7	22,0	10.351,1	1,3	20.967,2
	10.	15,4	411,8	172,4	365,8	206,0	145,8	493,5	8.761,8	21,1	10.406,1	1,6	21.001,4
	11.	16,8	414,6	181,7	362,5	200,4	142,1	512,2	8.761,7	21,1	10.441,2	1,0	21.055,1
	12.	16,1	407,0	187,2	375,8	194,2	152,7	510,7	8.776,8	20,3	10.435,5	1,1	21.077,3
2022.	01.	14,3	406,7	182,7	370,2	191,6	147,9	506,5	8.695,4	19,5	10.399,0	0,9	20.934,6
	02.	13,6	400,3	182,1	365,8	189,0	146,8	513,9	8.781,5	19,1	10.440,6	1,0	21.053,7
	03.	13,2	384,4	179,0	361,6	186,4	146,6	505,3	8.926,5	19,1	10.526,4	0,8	21.249,3
	04.	12,7	380,6	175,9	358,1	183,5	144,9	506,1	9.035,1	20,5	10.595,3	1,1	21.413,7
	05.	12,2	379,0	175,1	354,1	180,7	146,0	504,4	9.113,2	21,5	10.684,3	0,8	21.571,3
	06.	11,7	375,4	171,1	356,2	177,8	156,1	487,0	9.188,4	21,5	10.769,6	0,8	21.715,6
	07.	11,3	373,0	168,9	358,7	175,2	143,2	504,3	9.174,6	23,6	10.829,4	1,2	21.763,4
	08.	10,8	376,1	202,2	369,5	172,0	142,6	530,7	9.120,5	24,2	10.857,8	1,0	21.807,3
	09.	10,3	378,9	211,1	365,4	169,1	154,1	532,7	9.098,0	23,8	10.903,7	1,0	21.848,2

Napomena:

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine.

Kreditni domaćim institucionalnim sektorima predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih institucionalnih sektora. Krediti na nivou BiH uključuju kredite plasirane preko komercijalnih banaka koje pokriva Glavna jedinica Sarajevo, Glavna jedinica Mostar i Glavna banka Republike Srpske CBBiH Banja Luka.

Vidi napomenu na strani 43.

T22: Valutna struktura depozita i kredita komercijalnih banaka

- na kraju perioda, u milionima KM -

Godina	Mjesec	DEPOZITI				KREDITI			
		KM	EUR	Ostala strana valuta	Ukupno u KM	KM	EUR	Ostala strana valuta	Ukupno u KM
1	2	3	4	5	6 = 3+4+5	7	8	9	10 = 7+8+9
2012.	12.	7.141,4	5.579,0	605,3	13.325,8	15.290,0	227,4	25,1	15.542,5
2013.	12.	7.762,2	5.898,0	589,0	14.249,2	15.770,1	246,0	10,4	16.026,4
2014.	12.	8.696,0	6.062,5	616,8	15.375,2	16.246,1	218,6	8,7	16.473,5
2015.	12.	9.513,6	6.347,0	670,2	16.530,8	16.642,8	217,5	6,5	16.866,8
2016.	12.	10.607,5	6.458,1	686,4	17.752,0	16.990,4	205,6	5,1	17.201,1
2017.	12.	12.022,8	6.949,5	696,7	19.669,1	18.285,4	132,6	4,4	18.422,4
2018.	12.	13.807,3	7.222,2	720,3	21.749,8	19.386,2	98,2	1,4	19.485,8
2019.	12.	13.306,9	9.547,3	984,0	23.838,2	9.896,0	10.833,1	29,0	20.758,1
2020.	12.	14.374,7	9.776,7	830,8	24.982,2	9.855,4	10.471,5	20,5	20.347,4
2021.	12.	16.732,4	10.257,3	842,9	27.832,6	11.174,0	9.893,6	9,7	21.077,3
2021.	07.	15.609,1	10.159,6	873,6	26.642,3	10.605,6	10.200,6	13,0	20.819,2
	08.	16.092,4	10.156,7	882,3	27.131,4	10.651,1	10.170,4	12,0	20.833,4
	09.	16.114,8	10.156,8	854,9	27.126,6	10.847,9	10.108,1	11,2	20.967,2
	10.	16.129,6	10.240,6	877,9	27.248,1	10.967,4	10.024,3	9,7	21.001,4
	11.	16.382,0	10.315,0	868,9	27.565,9	11.075,8	9.969,7	9,7	21.055,1
	12.	16.732,4	10.257,3	842,9	27.832,6	11.174,0	9.893,6	9,7	21.077,3
2022.	01.	16.766,6	10.301,3	861,7	27.929,6	11.108,9	9.816,0	9,8	20.934,6
	02.	16.561,2	10.167,3	853,5	27.582,0	11.311,6	9.736,8	5,3	21.053,7
	03.	16.098,3	9.883,9	836,7	26.818,9	11.595,4	9.650,0	3,9	21.249,3
	04.	16.327,0	9.727,6	821,8	26.876,4	11.834,2	9.575,9	3,6	21.413,7
	05.	16.704,0	9.887,3	829,2	27.420,4	12.069,2	9.498,6	3,5	21.571,3
	06.	17.099,7	9.834,3	851,4	27.785,4	12.302,4	9.409,7	3,5	21.715,6
	07.	17.312,8	9.901,9	844,3	28.059,0	12.383,5	9.376,4	3,6	21.763,4
	08.	17.735,0	9.965,8	878,0	28.578,8	12.486,4	9.317,2	3,7	21.807,3
	09.	17.836,1	9.948,8	900,7	28.685,6	12.632,7	9.212,0	3,5	21.848,2

Napomena:

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kreditni depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006.

Vidi napomenu na strani 43.

T23: Kupovina i prodaja konvertibilne marke

- u hiljadama KM -

Godina	Mjesec	Prodaja	Kupovina	Saldo	Kumulativ salda
1	2	3	4	5(3-4)	6
2012.		5.511.162	5.491.846	19.316	5.471.998
2013.		4.588.615	3.918.598	670.017	6.142.015
2014.		5.065.358	4.379.047	686.312	6.828.327
2015.		5.470.552	4.699.060	771.492	7.599.818
2016.		7.485.849	6.622.039	863.811	8.463.629
2017.		8.476.378	7.421.186	1.055.192	9.518.821
2018.		10.792.432	9.780.514	1.011.918	10.530.740
2019.		11.385.556	10.533.525	852.031	11.223.633
2020.		11.344.462	10.184.558	1.159.904	12.542.676
2021.		9.872.890	7.399.673	2.473.217	15.015.893
2021.	07.	527.398	179.125	348.272	13.316.560
	08.	807.920	274.613	533.308	13.849.867
	09.	556.607	595.809	-39.202	13.810.665
	10.	880.230	203.631	676.599	14.487.264
	11.	624.500	378.318	246.182	14.733.446
	12.	615.569	333.121	282.447	15.015.893
2022.	01.	382.250	239.410	142.840	15.158.733
	02.	438.525	536.952	-98.427	15.060.306
	03.	521.538	823.701	-302.163	14.758.143
	04.	488.502	440.565	47.937	14.806.080
	05.	464.757	405.895	58.862	14.864.942
	06.	489.905	381.593	108.312	14.973.255
	07.	663.166	344.861	318.305	15.291.560
	08.	653.051	328.609	324.441	15.616.001
	09.	569.116	500.353	68.763	15.684.764

T24: Prosječne obvezne rezerve

- u hiljadama KM -

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obavezne rezerve*	Prosječne obvezne rezerve	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Razlika
1	2	3	4	5	6=5-4
2012.		14.755.574	1.257.850	2.711.013	1.453.163
2013.		15.162.241	1.290.758	3.103.865	1.813.107
2014.		15.999.278	1.370.137	3.577.824	2.207.688
2015.		16.664.525	1.432.593	3.770.500	2.337.907
2016.		18.494.243	1.734.081	4.057.613	2.323.532
2017.		21.224.853	2.122.485	4.303.340	2.180.855
2018.		23.537.084	2.353.708	5.205.234	2.851.526
2019.		25.752.968	2.575.297	5.589.021	3.013.724
2020.		26.950.173	2.695.017	5.409.751	2.714.733
2021.		28.677.192	2.867.719	6.302.482	3.434.762
	07.	28.818.942	2.881.894	6.082.809	3.200.914
	08.	29.075.074	2.907.507	6.205.038	3.297.531
2021.	09.	29.396.044	2.939.604	6.547.961	3.608.357
	10.	29.435.893	2.943.589	6.679.032	3.735.443
	11.	29.631.656	2.963.166	7.040.915	4.077.749
	12.	29.834.458	2.983.446	7.165.866	4.182.420
	01.	30.100.075	3.010.007	7.060.649	4.050.642
	02.	30.143.954	3.014.395	6.940.641	3.926.246
	03.	29.609.812	2.960.981	6.366.329	3.405.348
	04.	29.109.559	2.910.956	6.257.008	3.346.052
2022.	05.	29.322.360	2.932.236	6.422.203	3.489.967
	06.	29.692.583	2.969.258	6.501.710	3.532.452
	07.	30.087.173	3.008.717	6.640.989	3.632.272
	08.	30.427.192	3.042.719	6.814.061	3.771.342
	09.	30.766.124	3.076.612	6.994.783	3.918.171

Napomena:

Od 1. jula 2016. godine stopa obavezne rezerve koju primjenjuje CBBiH na osnovicu za obračun obavezne rezerve iznosi 10%.

Od 1. jula 2016. godine CBBiH primjenjuje nove stope za obračun naknade na sredstva na računu rezervi banaka: Centralna banka BiH na računu rezervi komercijalne banke u obračunskom periodu ne obračunava naknadu na iznos sredstava obavezne rezerve, a na iznos sredstava iznad obavezne rezerve obračunava naknadu po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate).
Od 1. maja 2015. godine Centralna banka obračunava naknadu banci na iznos sredstava te banke na računu rezervi kod Centralne banke u obračunskom periodu, kako slijedi:

- na iznos obavezne rezerve – prosjek EONIA-e koji je u istom periodu zabilježen na tržištu umanjen za 10 baznih poena, ili minimum nula,
- na iznos sredstava iznad obavezne rezerve – nulta stopa naknade.

Nulta stopa naknade na obaveznu rezervu primjenjuje se u slučaju da je prosječna EONIA umanjena za 10 baznih poena imala negativnu vrijednost.

Od 1. septembra 2014. godine stopa naknade se utvrđuje na osnovu ponderisanog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana, s tim da se na iznos obavezne rezerve obračunava 70% ili minimum nula, a na iznos sredstava iznad obavezne rezerve 90% od navedene stope ili minimum nula.

Od 1. avgusta 2011. godine stopa naknade se utvrđuje na osnovu ponderisanog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana, s tim da se na iznos obavezne rezerve obračunava 70%, a na iznos sredstava iznad obavezne rezerve 90% od navedene stope.

Od 1. februara 2011. godine stopa obavezne rezerve na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospjeća do jedne godine je smanjena sa 14% na 10%, dok je stopa obavezne rezerve na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospjeća preko jedne godine ostala nepromjenjena.

Od 1. jula 2010. godine stopa naknade na iznos obavezne rezerve je promjenjena i obračunava se na osnovu prosjeka kamatne stope koju je u istom periodu ostvarila Centralna banka na "overnight" depozite, dok je stopa naknade na iznos sredstava iznad obavezne rezerve ostala nepromjenjena.

Od 1. maja 2009. godine stopa obavezne rezerve na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospjeća preko jedne godine iznosi 7%.

Od 1. aprila 2009. godine stopa naknade se utvrđuje:- na iznos sredstava koji je banka dužna da drži kao obavezne rezerve po stopi 0.50%,- na iznos sredstava iznad obavezne rezerve po stopi koja se utvrđuje na osnovu prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana.

Od 1. januara 2009. godine stopa obavezne rezerve je 14% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospjeća do jedne godine, a 10% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospjeća preko jedne godine.

Od 11. oktobra 2008. godine stopa obavezne rezerve je smanjena sa 18% na 14%.

Od 1. januara 2008. godine stopa obavezne rezerve je povećana sa 15% na 18%.

*Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva u domaćoj i drugim valutama izraženi u KM.

T25: Obavezne rezerve po obračunskim periodima

- u hiljadama KM -

Osnovica za obračun obavezne rezerve*										
Mjesec	Obračunski period	KM	KM sa valutnom klauzulom	Strana valuta	Ukupno	Prosječna obavezna rezerva	Prosječna salda na računu obaveznih rezervi	Razlika	Obračunata naknada	Kaznena kamata
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)	7=(6*OR)	8	9=(8-7)	10	11
07.2021.	19	15.327.216	3.184.990	10.302.401	28.814.608	2.881.461	6.055.996	3.174.535	-665,7	0,0
	20	15.379.257	3.206.323	10.228.347	28.813.927	2.881.393	6.096.154	3.214.761	-670,4	0,0
	21	15.398.563	3.167.149	10.262.580	28.828.292	2.882.829	6.096.276	3.213.447	-737,2	0,0
08.	22	15.520.586	3.194.172	10.303.555	29.018.313	2.901.831	6.160.269	3.258.437	-677,5	0,0
	23	15.645.641	3.205.696	10.230.666	29.082.003	2.908.200	6.148.351	3.240.151	-674,0	0,0
	24	15.693.013	3.181.273	10.250.619	29.124.905	2.912.491	6.306.495	3.394.004	-764,8	0,0
09.	25	15.863.807	3.183.197	10.245.859	29.292.863	2.929.286	6.570.175	3.640.889	-729,5	0,0
	26	16.058.521	3.195.497	10.207.088	29.461.107	2.946.111	6.566.559	3.620.449	-726,2	0,0
	27	16.098.738	3.135.388	10.200.038	29.434.163	2.943.416	6.507.148	3.563.732	-717,2	0,0
10.	28	16.054.974	3.209.761	10.203.735	29.468.470	2.946.847	6.610.849	3.664.002	-732,4	0,0
	29	16.063.079	3.253.733	10.118.021	29.434.833	2.943.483	6.702.327	3.758.844	-744,9	0,0
	30	16.045.463	3.236.756	10.122.158	29.404.376	2.940.438	6.723.920	3.783.483	-822,9	0,0
11.	31	16.082.960	3.290.878	10.163.962	29.537.800	2.953.780	6.961.073	4.007.293	-780,8	0,0
	32	16.213.173	3.324.627	10.169.564	29.707.364	2.970.736	7.069.669	4.098.932	-794,2	0,0
	33	16.219.704	3.295.181	10.134.918	29.649.804	2.964.980	7.092.002	4.127.021	-797,0	0,0
12.	34	16.285.010	3.299.041	10.183.891	29.767.943	2.976.794	7.178.676	4.201.882	-808,3	0,0
	35	16.292.542	3.342.362	10.201.799	29.836.704	2.983.670	7.231.937	4.248.267	-815,8	0,0
	36	16.364.409	3.328.270	10.206.048	29.898.727	2.989.873	7.086.985	4.097.112	-874,1	0,0
01.2022.	1	16.571.931	3.320.700	10.196.540	30.089.172	3.008.917	7.126.210	4.117.293	-1.083,1	0,0
	2	16.669.277	3.304.194	10.151.317	30.124.787	3.012.479	7.009.029	3.996.550	-1.056,9	0,0
	3	16.612.846	3.327.841	10.145.578	30.076.165	3.008.627	7.046.709	4.038.083	-1.172,4	0,0
02.	4	16.680.509	3.316.354	10.198.085	30.194.949	3.019.495	7.003.466	3.983.971	-1.055,2	0,0
	5	16.679.448	3.297.132	10.184.170	30.160.750	3.016.075	6.876.514	3.860.439	-1.028,9	0,0
	6	16.623.765	3.256.655	10.195.745	30.076.165	3.007.616	6.941.944	3.934.327	-835,1	0,0
03.	7	16.625.099	3.266.156	10.177.848	30.069.103	3.006.910	6.553.357	3.546.447	-962,9	0,0
	8	16.311.538	3.273.795	9.978.460	29.563.793	2.956.379	6.261.649	3.305.270	-909,5	0,0
	9	16.032.838	3.303.075	9.860.626	29.196.539	2.919.654	6.283.983	3.364.329	-1.012,3	0,0
04.	10	16.037.513	3.289.098	9.830.323	29.156.934	2.915.693	6.304.606	3.388.912	-924,7	0,0
	11	16.056.593	3.271.427	9.797.251	29.125.271	2.912.527	6.183.041	3.270.514	-899,2	0,0
	12	16.104.069	3.210.646	9.731.756	29.046.471	2.904.647	6.283.377	3.378.730	-919,6	0,0
05.	13	16.278.809	3.247.237	9.727.837	29.253.883	2.925.388	6.482.331	3.556.942	-957,3	0,0
	14	16.377.011	3.257.947	9.667.669	29.302.628	2.930.263	6.358.966	3.428.704	-929,7	0,0
	15	16.427.274	3.296.553	9.686.741	29.410.568	2.941.057	6.425.310	3.484.253	-1.036,5	0,0
06.	16	16.615.370	3.290.858	9.742.683	29.648.912	2.964.891	6.498.091	3.533.200	-953,3	0,0
	17	16.644.811	3.267.793	9.807.944	29.720.547	2.972.055	6.413.316	3.441.261	-934,9	0,0
	18	16.656.752	3.260.037	9.791.501	29.708.290	2.970.829	6.593.723	3.622.894	-972,3	0,0
07.	19	16.921.016	3.254.039	9.791.491	29.966.546	2.996.655	6.705.879	3.709.225	-990,2	0,0
	20	17.058.820	3.236.489	9.821.181	30.116.490	3.011.649	6.569.267	3.557.618	-958,8	0,0
	21	17.143.960	3.211.595	9.822.929	30.178.484	3.017.848	6.647.822	3.629.974	-1.070,8	0,0
08.	22	17.275.025	3.238.755	9.860.268	30.374.048	3.037.405	6.773.955	3.736.551	-295,9	0,0
	23	17.357.070	3.280.916	9.769.496	30.407.482	3.040.748	6.739.402	3.698.654	-293,1	0,0
	24	17.443.544	3.262.525	9.793.977	30.500.046	3.050.005	6.928.825	3.878.820	-336,2	0,0
09.	25	17.650.900	3.274.466	9.840.153	30.765.519	3.076.552	7.039.283	3.962.731	-311,6	0,0
	26	17.678.166	3.305.694	9.789.836	30.773.696	3.077.370	6.950.106	3.872.736	-305,3	0,0
	27	17.685.863	3.241.292	9.832.002	30.759.157	3.075.916	6.994.960	3.919.045	-308,5	0,0

Napomena:

Vidi napomenu uz tabelu T26.

T26: Promet vrijednosnih papira na berzama BiH

Godina	Mjesec	Banjalučka berza			Sarajevska berza		
		Vlasnički vrijednosni papiri	Dužnički vrijednosni papiri	Ukupno vrijednosni papiri	Vlasnički vrijednosni papiri	Dužnički vrijedni papiri	Ukupno vrijednosni papiri
Promet (u KM)							
1	2	3	4	5(3+4)	6	7	8(6+7)
2012.		64.765.960	196.165.980	260.931.941	107.216.183	266.361.305	373.577.488
2013.		93.836.762	282.019.751	375.856.513	97.439.701	147.791.151	245.230.851
2014.		113.921.678	472.685.884	586.607.561	212.351.234	406.592.289	618.943.523
2015.		84.755.363	475.851.240	560.606.603	583.555.637	636.027.944	1.219.583.581
2016.		50.060.378	575.098.271	625.158.649	229.052.543	526.159.208	755.211.751
2017.		49.731.565	437.142.705	486.874.270	200.324.425	332.282.930	532.607.355
2018.		102.148.845	326.022.020	428.170.864	166.388.975	121.807.256	288.196.231
2019.		76.553.140	395.580.201	472.133.341	195.685.121	235.239.354	430.924.475
2020.		112.624.363	621.394.835	734.019.198	157.601.307	383.430.414	541.031.721
2021.		100.519.856	277.277.214	377.797.070	131.073.731	190.020.920	321.094.651
2021.	07.	4.865.566	30.256.333	35.121.899	3.178.675	5.216	3.183.890
	08.	3.575.039	17.700.500	21.275.540	2.413.414	105.073	2.518.487
	09.	1.361.316	1.317.448	2.678.764	8.063.051	3.190	8.066.241
	10.	2.243.960	8.760.726	11.004.686	9.328.454	0	9.328.454
	11.	1.891.088	8.094.728	9.985.816	4.660.533	6.536	4.667.069
	12.	47.021.934	12.017.077	59.039.011	16.686.464	17.509	16.703.973
2022.	01.	3.264.422	6.105.636	9.370.057	5.070.028	0	5.070.028
	02.	6.452.123	5.915.893	12.368.017	2.401.676	99.570	2.501.246
	03.	5.197.404	106.550.223	111.747.627	32.434.776	65.660.212	98.094.987
	04.	1.988.155	68.917.392	70.905.547	6.867.760	858	6.868.618
	05.	1.600.700	62.543.571	64.144.270	8.666.027	45.294	8.711.321
	06.	3.413.323	22.515.524	25.928.847	13.921.273	109.917.926	123.839.199
	07.	3.986.169	42.373.586	46.359.755	7.804.893	69.963.862	77.768.755
	08.	1.268.516	36.909.651	38.178.166	8.067.938	110.638	8.178.576
	09.	3.905.970	98.471.275	102.377.245	3.924.829	0	3.924.829

Izvor:

Berze u Sarajevu i Banjoj Luci.

T27: Transakcije u platnom prometu

- u milionima KM -

Godina	Mjesec	RTGS		ŽIROKLIRING		UKUPNO	
		Br. transakcija	Iznos	Br. transakcija	Iznos	Br. transakcija	Iznos
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6
2012.		763.522	68.310	33.073.839	13.223	33.837.361	81.533
2013.		773.099	63.232	35.026.526	13.373	35.799.626	76.605
2014.		821.897	73.897	37.108.440	13.961	37.930.337	87.858
2015.		874.575	70.655	38.212.073	14.451	39.086.648	85.106
2016.		935.319	72.876	39.068.883	15.509	40.004.202	88.380
2017.		996.043	79.855	40.111.318	16.388	41.107.361	96.243
2018.		1.067.256	85.393	41.266.770	17.277	42.334.026	102.670
2019.		1.105.320	104.826	42.496.286	18.221	43.601.606	123.056
2020.		1.072.023	87.108	42.702.383	18.024	43.774.406	105.132
2021.		1.236.315	102.287	46.735.411	20.116	47.971.726	122.403
2021.	07.	106.473	8.826	4.092.078	1.745	4.198.551	10.571
	08.	103.545	8.952	3.922.282	1.719	4.025.827	10.671
	09.	106.499	9.073	3.985.322	1.742	4.091.821	10.815
	10.	106.782	8.795	3.945.543	1.723	4.052.325	10.518
	11.	109.697	9.348	3.967.098	1.767	4.076.795	11.115
	12.	127.573	10.803	4.347.520	2.029	4.475.093	12.833
2022.	01.	105.442	7.826	3.477.059	1.497	3.582.501	9.323
	02.	103.247	8.347	3.783.940	1.637	3.887.187	9.984
	03.	123.389	11.005	4.200.734	1.895	4.324.123	12.900
	04.	117.636	10.067	4.001.217	1.844	4.118.853	11.911
	05.	115.633	9.702	4.028.949	1.822	4.144.582	11.524
	06.	120.602	11.390	4.169.267	1.920	4.289.869	13.309
	07.	117.997	10.138	4.030.150	1.864	4.148.147	12.002
	08.	122.447	10.701	4.103.403	1.955	4.225.850	12.656
	09.	123.831	10.914	4.080.703	1.972	4.204.534	12.887

T28: Platni bilans BiH

- u milionima KM -

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
TEKUĆI RAČUN	-2.266	-1.425	-1.983	-1.458	-1.424	-1.520	-1.094	-927	-1.125	-923
Roba - saldo	-7.779	-7.099	-7.874	-7.176	-7.089	-7.417	-7.521	-7.963	-6.268	-7.170
Izvoz robe	6.067	6.645	6.847	7.196	7.700	9.341	10.418	10.180	9.423	12.710
Uvoz robe	13.846	13.743	14.721	14.372	14.789	16.758	17.940	18.143	15.691	19.880
Usluge - saldo	1.631	1.624	1.698	1.951	2.118	2.329	2.612	2.797	1.493	2.571
Izvoz usluga	2.416	2.391	2.452	2.962	3.168	3.484	3.832	4.149	2.447	3.775
Uvoz usluga	785	768	754	1.012	1.051	1.154	1.220	1.352	954	1.204
Primarni dohodak - saldo	205	357	224	195	41	-263	-195	-60	-194	-565
Potražuje	874	864	955	929	929	969	1.026	1.197	882	1.016
Duguje	669	507	731	734	889	1.233	1.221	1.258	1.076	1.581
Sekundarni dohodak - saldo	3.676	3.694	3.969	3.573	3.507	3.831	4.010	4.299	3.844	4.240
Potražuje	3.954	3.973	4.267	3.909	3.852	4.192	4.404	4.711	4.277	4.697
Duguje	277	279	298	336	345	362	394	412	433	456
KAPITALNI RAČUN	334	337	442	364	300	342	305	384	361	353
Potražuje	334	337	442	364	300	342	311	386	369	353
Duguje	0	0	0	0	0	0	6	2	8	0
FINANSIJSKI RAČUN	-1.806	-909	-1.428	-885	-817	-898	-801	-590	-864	-93
Direktne investicije	-506	-342	-784	-509	-550	-717	-960	-739	-630	-899
Neto finansijska aktiva	91	126	15	167	5	173	32	38	121	135
Neto finansijska pasiva	597	468	799	675	555	890	992	777	751	1.034
Portfolio investicije	19	144	107	110	167	157	256	214	10	80
Neto finansijska aktiva	-43	80	36	51	99	92	254	179	-20	347
Neto finansijska pasiva	-62	-64	-71	-58	-68	-64	-2	-35	-30	267
Financijski derivativi	0	0	0	0	1	1	-5	-1	0	1
Neto finansijska aktiva	0	0	0	0	0	-4	-7	-12	-7	-3
Neto finansijska pasiva	0	0	0	0	-1	-5	-2	-11	-7	-4
Ostale investicije	-1.391	-1.420	-1.463	-1.366	-1.365	-1.473	-1.205	-999	-1.490	-1.970
Neto finansijska aktiva	-387	-238	-584	-417	-294	-690	286	-12	-217	-103
Valuta i depoziti	-483	-339	-598	-366	-316	-547	-59	-28	-265	-212
Zajmovi	-18	5	-23	-80	-74	-289	223	-90	-14	-32
Osiguranje i mirovine	18	15	9	-75	20	20	30	22	25	37
Trgovinski krediti i avansi	89	89	86	92	81	100	98	73	60	117
Ostala finansijska aktiva	8	-8	-59	12	-4	26	-6	10	-24	-12
Neto finansijska pasiva	1.004	1.182	878	950	1.070	783	1.491	987	1.273	1.867
Valuta i depoziti	-83	-119	-281	-58	-107	69	393	75	-811	-286
Zajmovi	546	768	645	522	698	127	463	318	1.490	750
Osiguranje i mirovine	7	12	17	-8	-4	-5	-10	-10	-5	-5
Trgovinski krediti i avansi	514	510	526	523	487	582	618	619	582	795
Ostala finansijska pasiva (uključujući i SDR)	21	10	-29	-28	-3	10	27	-15	16	613
Rezervna aktiva	73	709	712	881	930	1.136	1.114	935	1.246	2.695
Monetarno zlato	1	77	0	0	0	0	0	0	0	0
Valuta i depoziti	-2.051	-117	-36	-1.121	2.033	-230	253	238	549	441
Vrijednosnice	2.079	792	766	2.004	-1.102	1.367	860	699	696	2.254
Ostala rezervna aktiva	43	-43	-17	-1	-1	-1	1	-2	1	0
NETO GREŠKE I PROPUSTI	127	179	113	209	306	281	-12	-46	-101	477

Napomena:

Platni bilans BiH urađen je u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za platni bilans i međunarodnu investicijsku poziciju, šesto izdanje – BPM6) Detaljnija metodološka objašnjenja se nalaze na web stranici, www.cbbh.ba/ pod statistika.

T28: Platni bilans BiH

- u milionima KM -

	Q1 2019.	Q2 2019.	Q3 2019.	Q4 2019.	Q1 2020.	Q2 2020.	Q3 2020.	Q4 2020.	Q1 2021.	Q2 2021.	Q3 2021.	Q4 2021.	Q1 2022.	Q2 2022.
TEKUĆI RAČUN	-354	-213	-12	-349	-207	-269	-383	-266	-102	-406	-123	-292	-372	-632
Roba - saldo	-1.872	-2.081	-1.986	-2.024	-1.596	-1.418	-1.654	-1.600	-1.337	-1.758	-2.003	-2.073	-1.911	-2.411
Izvoz robe	2.368	2.694	2.585	2.532	2.389	2.048	2.354	2.633	2.739	3.039	3.259	3.673	3.829	4.308
Uvoz robe	4.240	4.775	4.572	4.556	3.985	3.466	4.007	4.233	4.076	4.796	5.262	5.746	5.740	6.719
Usluge - saldo	516	827	879	575	427	344	339	383	371	537	896	767	592	713
Izvoz usluga	768	1.147	1.369	864	685	512	629	621	588	800	1.306	1.080	905	1.090
Uvoz usluga	252	320	491	289	258	168	290	238	217	263	411	313	313	377
Primarni dohodak - saldo	60	-91	-36	7	35	-113	-68	-49	-60	-268	-142	-95	-52	-87
Potražuje	330	305	262	301	272	215	185	211	234	250	267	265	232	289
Duguje	270	396	297	294	237	327	253	259	294	518	409	359	284	376
Sekundarni dohodak - saldo	942	1.132	1.131	1.093	927	917	1.000	1.000	924	1.082	1.126	1.108	999	1.152
Potražuje	1.034	1.231	1.238	1.209	1.027	1.013	1.118	1.118	1.033	1.195	1.230	1.238	1.122	1.289
Duguje	91	99	106	116	100	96	118	119	110	113	103	130	123	137
KAPITALNI RAČUN	94	97	98	95	77	75	98	111	71	81	104	96	76	69
Potražuje	94	98	98	96	79	77	100	113	71	81	104	96	76	69
Duguje	1	1	1	1	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0
FINANSIJSKI RAČUN	-432	-239	148	-66	-332	-331	-141	-61	-213	-189	148	161	-273	-416
Direktne investicije	-277	-408	-88	34	-243	-221	-167	1	-355	-445	-290	190	-202	-290
Neto finansijska aktiva	-1	26	-19	33	16	0	10	94	49	33	45	7	10	-3
Neto finansijska pasiva	275	433	70	-1	258	222	177	94	405	478	335	-183	212	288
Portfolio investicije	64	111	14	25	-55	30	-3	39	67	-293	223	84	85	-105
Neto finansijska aktiva	65	94	15	5	-48	13	-1	16	66	42	183	56	86	-105
Neto finansijska pasiva	1	-17	1	-20	7	-16	2	-22	-1	335	-40	-27	1	0
Financijski derivativi	0	0	-1	0	0	0	-1	1	0	1	0	0	0	1
Neto finansijska aktiva	-1	-1	-10	-1	-4	-1	-2	0	-1	-1	0	-1	0	0
Neto finansijska pasiva	0	-1	-9	0	-4	-1	-1	-1	-1	-1	0	-1	0	-1
Ostale investicije	6	-435	-159	-411	111	-655	-295	-651	198	-39	-1.043	-1.086	94	-107
Neto finansijska aktiva	92	-125	49	-28	139	-65	-101	-190	347	178	-170	-458	82	303
Valuta i depoziti	76	-113	110	-101	130	-85	-106	-205	336	142	-187	-502	9	204
Zajmovi	-6	-42	-93	51	16	4	-22	-11	-4	-8	-23	3	33	36
Osiguranje i mirovine	1	10	7	3	4	10	10	2	7	10	11	10	10	11
Trgovinski krediti i avansi	20	18	16	19	16	14	14	16	26	28	29	34	35	39
Ostala finansijska aktiva	0	1	10	-1	-26	-9	2	9	-17	7	0	-1	-4	13
Neto finansijska pasiva	86	310	208	382	28	590	193	461	149	217	873	628	-12	410
Valuta i depoziti	-238	182	-46	177	-243	-365	-209	6	-207	-104	-74	99	-89	-9
Zajmovi	175	-113	167	89	117	823	271	279	187	127	137	299	-171	115
Osiguranje i mirovine	-4	-2	-1	-2	-2	-2	-1	-1	0	-1	-2	-2	-2	-1
Trgovinski krediti i avansi	146	163	156	154	145	130	147	160	163	191	208	232	233	272
Ostala finansijska pasiva (uključujući i SDR)	8	80	-68	-35	11	4	-16	17	7	3	603	0	18	33
Rezervna aktiva	-225	492	382	286	-145	516	325	550	-123	588	1.258	972	-250	85
Monetarno zlato	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-28	0
Valuta i depoziti	-229	283	44	140	75	-95	256	312	-668	54	701	354	-31	535
Vrijednosnice	6	209	338	145	-223	611	71	237	545	530	557	621	-191	-449
Ostala rezervna aktiva	-2	0	0	0	3	0	-3	0	0	3	0	-3	0	-1
NETO GREŠKE I PROPUSTI	-172	-124	63	187	-202	-136	144	94	-182	137	167	356	23	147

T29: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)

- u milionima KM -

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
NETO POZICIJA	-15.178	-15.101	-15.509	-15.692	-15.282	-14.545	-14.100	-13.172	-12.098	-11.918
AKTIVA	12.321	13.466	13.983	14.597	15.816	17.045	19.326	21.021	22.309	25.094
Direktne investicije	560	695	708	878	933	1.157	1.268	1.245	1.365	1.477
Vlasnički vrijednosni papiri i dionice u investicionim fondovima	297	291	299	362	370	427	468	622	736	789
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	263	404	410	516	562	730	799	623	629	688
Portfolio investicije	466	532	569	582	674	764	1.018	1.203	1.180	1.519
Vlasnički vrijednosni papiri i dionice u investicionim fondovima	23	23	31	33	39	44	41	39	38	82
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	444	509	538	550	635	720	977	1.164	1.141	1.437
Finansijski derivativi	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0
Ostale investicije	4.786	5.171	4.880	4.530	4.677	4.509	5.415	5.975	5.896	5.749
Ostali vlasnički kapital	29	47	48	52	48	52	54	53	61	54
Valuta i Depoziti	2.985	3.288	2.982	2.870	3.127	3.191	3.952	4.350	4.297	4.214
Zajmovi	329	334	311	232	158	176	249	210	196	207
Osiguranje, penzije i ostali standardizovani sistemi osiguranja	61	58	110	88	87	92	89	94	105	108
Trgovinski krediti i avansi	1.177	1.181	1.201	1.026	990	943	1.021	1.199	1.195	1.129
Ostala potraživanja/obaveze	205	263	228	262	267	55	49	69	40	36
Rezervna aktiva	6.509	7.068	7.826	8.606	9.531	10.614	11.626	12.598	13.869	16.349
Valuta i depoziti	2.335	2.218	2.182	1.132	3.165	2.935	3.188	3.426	3.975	4.416
Vrijednosni papiri	3.877	4.592	5.384	7.288	6.158	7.474	8.225	8.917	9.601	11.630
Ostala rezervna aktiva	297	258	260	186	208	205	212	254	292	304
PASIVA	27.499	28.567	29.492	30.290	31.098	31.590	33.426	34.193	34.407	37.012
Direktne investicije	11.324	12.231	12.253	13.063	13.382	14.166	14.957	15.535	15.609	16.546
Vlasnički vrijednosni papiri i dionice u investicionim fondovima	8.006	8.872	8.449	9.516	9.698	10.517	11.364	11.663	12.070	14.032
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	3.318	3.360	3.803	3.547	3.684	3.649	3.592	3.872	3.539	2.513
Portfolio investicije	703	544	474	349	299	240	246	207	178	417
Vlasnički vrijednosni papiri i dionice u investicionim fondovima	123	127	118	56	79	93	98	99	110	108
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	580	417	355	293	220	147	148	107	69	308
Finansijski derivativi	0	0	0	0	2	0	0	1	2	0
Ostale investicije	15.472	15.792	16.766	16.878	17.416	17.184	18.223	18.451	18.617	20.050
Ostali vlasnički kapital	66	42	50	47	26	29	36	47	48	78
Valuta i Depoziti	2.053	1.934	1.653	1.595	1.489	1.554	2.751	2.825	2.015	1.730
Zajmovi	10.758	11.113	12.310	12.632	13.074	12.890	12.494	12.527	13.369	14.192
Osiguranje, penzije i ostali standardizovani sistemi osiguranja	17	16	17	18	19	22	23	24	27	30
Trgovinski krediti i avansi	2.179	2.231	2.284	2.119	2.341	2.243	2.435	2.550	2.684	2.911
Ostale obaveze	32	105	76	68	65	73	102	88	101	104
Specijalna prava vučenje (Neto stvorene finansijske obaveze)	367	352	375	401	401	374	382	389	373	1.005

Napomena:

Međunarodna investiciona pozicija (MIP) za BiH kompilirana je u skladu sa najnovijom metodologijom Međunarodnog monetarnog fonda za kompilaciju statistike platnog bilansa (BOP) i međunarodne investicione pozicije, šesto izdanje (BPM6). Kompilacija međunarodne investicione pozicije uključuje i redovnu godišnju reviziju prethodno objavljenih podataka za tri godine unazad, u skladu sa najnovijim dostupnim izvornim podacima. Skraćena verzija primijenjene metodologije za kompilaciju IIP za BiH dostupna je na web stranici CBBiH.

T29: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)

- u milionima KM -

	Q1 2019.	Q2 2019.	Q3 2019.	Q4 2019.	Q1 2020.	Q2 2020.	Q3 2020.	Q4 2020.	Q1 2021.	Q2 2021.	Q3 2021.	Q4 2021.	Q1 2022.	Q2 2022.
NETO POZICIJA	-14.119	-14.191	-13.421	-13.172	-13.108	-13.413	-12.732	-12.098	-12.349	-12.508	-12.142	-11.918	-12.042	-12.195
AKTIVA	19.568	19.981	20.845	21.021	20.780	21.088	21.495	22.309	22.550	23.198	24.439	25.094	24.890	25.157
Direktne investicije	1.310	1.336	1.314	1.245	1.260	1.261	1.271	1.365	1.414	1.447	1.492	1.477	1.489	1.486
Vlasnički vrijednosni papiri i dionice u investicionim fondovima	495	545	564	622	625	629	650	736	758	773	785	789	806	822
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	815	792	751	623	636	632	621	629	657	674	707	688	683	664
Portfolio investicije	1.083	1.178	1.193	1.203	1.154	1.164	1.163	1.180	1.246	1.288	1.471	1.519	1.604	1.496
Vlasnički vrijednosni papiri i dionice u investicionim fondovima	40	41	44	39	34	36	34	38	41	34	74	82	82	85
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	1.043	1.137	1.149	1.164	1.120	1.128	1.129	1.141	1.205	1.255	1.398	1.437	1.522	1.411
Finansijski derivativi	1	1	1	1	1	0	0	0	2	0	1	0	1	0
Ostale investicije	5.700	5.444	5.884	5.975	5.904	5.640	5.716	5.896	6.248	6.283	6.058	5.749	5.840	6.275
Ostali vlasnički kapital	54	54	54	53	54	54	54	61	62	54	54	54	53	53
Valuta i Depoziti	4.185	3.937	4.404	4.350	4.283	4.026	4.123	4.297	4.642	4.720	4.539	4.214	4.214	4.545
Zajmovi	237	188	115	210	226	230	208	196	194	189	169	207	235	271
Osiguranje, penzije i ostali standardizovani sistemi osiguranja	93	89	89	94	102	99	102	105	112	100	99	108	111	112
Trgovinski krediti i avansi	1.070	1.113	1.150	1.199	1.199	1.199	1.197	1.195	1.210	1.185	1.159	1.129	1.187	1.250
Ostala potraživanja/obaveze	62	63	71	69	39	31	32	40	28	34	37	36	39	43
Rezervna aktiva	11.474	12.022	12.453	12.598	12.461	13.023	13.345	13.869	13.640	14.180	15.416	16.349	15.957	15.899
Valuta i depoziti	2.959	3.242	3.286	3.426	3.501	3.407	3.663	3.975	3.307	3.361	4.061	4.416	4.384	4.919
Vrijednosni papiri	8.298	8.547	8.914	8.917	8.689	9.316	9.380	9.601	10.059	10.534	11.065	11.630	11.269	10.682
Ostala rezervna aktiva	216	233	254	254	270	301	303	292	274	284	289	304	303	298
PASIVA	33.688	34.172	34.267	34.193	33.888	34.501	34.227	34.407	34.900	35.707	36.581	37.012	36.932	37.352
Direktne investicije	15.310	15.641	15.683	15.535	15.354	15.685	15.591	15.609	15.982	16.360	16.611	16.546	16.546	16.664
Vlasnički vrijednosni papiri i dionice u investicionim fondovima	11.455	11.756	11.774	11.663	11.708	11.850	11.946	12.070	12.781	13.824	14.046	14.032	13.912	14.003
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	3.855	3.885	3.909	3.872	3.646	3.834	3.645	3.539	3.200	2.536	2.565	2.513	2.634	2.661
Portfolio investicije	243	240	228	207	220	198	196	178	172	501	452	417	388	415
Vlasnički vrijednosni papiri i dionice u investicionim fondovima	102	98	100	99	107	109	112	110	106	101	98	108	109	109
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	140	141	128	107	113	89	84	69	66	401	353	308	279	306
Finansijski derivativi	0	1	0	1	1	1	1	2	0	0	0	0	0	2
Ostale investicije	18.135	18.291	18.355	18.451	18.313	18.617	18.439	18.617	18.747	18.846	19.518	20.050	19.998	20.270
Ostali vlasnički kapital	43	41	37	47	49	48	47	48	58	62	65	78	78	78
Valuta i Depoziti	2.513	2.695	2.650	2.825	2.583	2.218	2.008	2.015	1.808	1.699	1.631	1.730	1.642	1.633
Zajmovi	12.593	12.466	12.607	12.527	12.585	13.224	13.249	13.369	13.558	13.732	13.830	14.192	14.137	14.259
Osiguranje, penzije i ostali standardizovani sistemi osiguranja	23	23	23	24	26	25	26	27	28	29	29	30	31	32
Trgovinski krediti i avansi	2.465	2.493	2.523	2.550	2.585	2.614	2.647	2.684	2.815	2.843	2.874	2.911	2.982	3.088
Ostale obaveze	108	188	122	88	95	101	84	101	100	103	105	104	118	154
Specijalna prava vučenje (Neto stvorene finansijske obaveze)	389	384	394	389	392	387	378	373	379	377	984	1.005	1.009	1.027

Napomena:

Međunarodna investiciona pozicija (MIP) za BiH kompilirana je u skladu sa najnovijom metodologijom Međunarodnog monetarnog fonda za kompilaciju statistike platnog bilansa (BOP) i međunarodne investicione pozicije, šesto izdanje (BPM6). Kompilacija međunarodne investicione pozicije uključuje i redovnu godišnju reviziju prethodno objavljenih podataka za tri godine unazad, u skladu sa najnovijim dostupnim izvornim podacima. Skraćena verzija primijenjene metodologije za kompilaciju IIP za BiH dostupna je na web stranici CBBiH.

T30: Servisiranje vanjskog duga

- u hiljadama KM -

Kreditor	Plan otplate u 2022. godini			Izvršeno u 2022. godini (kamata + glavnica)		
	Glavnica	Kamata	Ukupno	Zaključno sa septembrom		
				Glavnica	Kamata	Ukupno
Javni kreditori	672.687	107.493	780.180	493.480	89.289	582.770
Međunarodne i regionalne organizacije	524.822	85.804	610.626	397.566	69.821	467.388
Evropska investiciona banka	100.992	23.346	124.338	83.906	17.759	101.666
Evropska banka za obnovu i razvoj	116.283	9.260	125.543	86.913	9.646	96.560
Svjetska banka - IDA	178.560	15.275	193.835	110.495	11.929	122.425
Svjetska banka - IBRD ¹	59.132	18.375	77.507	45.339	12.718	58.057
Razvojna banka Vijeća Evrope ¹	6.883	1.399	8.282	5.958	973	6.931
Međunarodni fond za razvoj poljoprivrede	4.935	743	5.678	5.489	580	6.069
MMF	38.478	9.783	48.261	39.907	12.876	52.783
Evropska komisija	19.558	7.624	27.183	19.558	3.339	22.897
Vlada i vladine agencije	147.865	21.688	169.554	95.914	19.468	115.382
Pariski klub ¹	30.113	3.777	33.890	14.899	2.560	17.459
Saudijski fond za razvoj	6.202	2.029	8.231	6.468	1.768	8.236
Ostala bilateralna	111.551	15.883	127.433	74.547	15.140	89.687
Privatni kreditori	0	0	0	0	0	0
Londonski klub ¹	0	0	0	0	0	0
Ukupno	672.687	107.493	780.180	493.480	89.289	582.770

Izvor:

Ministarstvo finansija i trezora BiH

1) Dug nastao prije 1992. godine.

T31: Vanjski dug opšte vlade BiH po kreditorima*

- u hiljadama KM -

Kreditor	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	30.06.2021.	30.09.2021.	31.12.2021.	31.03.2022.	30.06.2022.*	30.09.2022.*
Javni kreditori											
Međunarodne i regionalne organizacije											
Evropska investiciona banka	1.762.048	1.801.241	1.882.509	2.001.813	1.971.179	2.034.902	2.066.565	2.101.668	2.084.540	2.133.385	2.098.097
Evropska banka za obnovu i razvoj	947.254	832.260	831.436	818.206	813.329	990.722	1.013.367	1.036.246	1.051.737	1.067.299	1.063.780
Svjetska banka - IDA	1.964.619	1.909.596	1.793.233	1.763.617	1.770.635	1.559.529	1.547.903	1.544.281	1.523.234	1.516.389	1.549.205
Svjetska banka - IBRD ²⁾	845.019	763.521	957.864	1.004.803	1.030.239	1.112.718	1.102.508	1.115.536	1.097.510	1.110.397	1.126.306
Evropska razvojna banka	80.361	95.558	116.149	126.974	126.349	144.071	142.306	171.584	176.442	172.733	173.859
Međunarodni fond za razvoj poljoprivrede	78.609	75.926	82.930	87.493	88.458	91.112	91.531	93.319	92.204	94.877	97.319
Međunarodni monetarni fond	1.028.123	591.554	414.136	306.558	308.996	948.178	964.893	1.005.487	1.025.917	1.032.754	1.047.491
Evropska komisija	226.876	219.053	211.230	183.848	179.936	156.466	136.908	381.387	381.387	381.387	361.829
Ostalo ²⁾	92.046	122.309	145.195	164.552	165.025	224.338	236.021	246.752	245.691	251.642	258.214
Vlada i vladine agencije											
Saudijski razvojni fond	103.815	137.404	95.966	100.748	99.648	77.214	76.965	68.579	68.331	65.430	69.127
Pariski klub ¹⁾	747.450	668.172	638.607	601.114	603.697	522.680	524.915	502.118	503.917	495.183	504.578
Japan	68.319	94.318	162.931	200.178	211.196	203.769	206.514	200.325	193.050	177.094	180.964
Kuvajt ³⁾	24.854	36.578	55.423	60.063	58.701	51.655	52.049	53.893	52.850	59.945	59.696
Ostalo ^{3,4)}	534.958	522.650	547.955	513.626	510.734	528.715	540.636	538.500	526.892	523.861	519.268
Privatni kreditori											
Londonski klub ¹⁾	218.554	145.508	109.131	72.754	72.754	18.188	18.189	0	0	0	0
Ostalo	149.563	131.365	153.433	133.778	135.975	457.025	403.494	375.278	341.657	364.976	368.343
Ukupno	8.872.467	8.147.012	8.198.128	8.140.125	8.146.851	9.121.281	9.124.763	9.434.952	9.365.359	9.447.351	9.478.075

Izvor:

Ministarstvo finansija i trezora

Napomena:

Stanje duga je dobijeno preračunom valute u kojoj je kredit ugovoren u KM po kursnoj listi CBBiH važećoj za posmatrani datum.

1) Dug nastao prije 1992. godine

2) Uključuje fond OPEC.

3) Uključuje i direktno zaduženje entitetskih vlada.

4) Ova kategorija uključuje: BAWAG, Izvozno-uvoznu banku Koreje, KFW, Vlade Belgije i Španije.

5) Uključuje stari i novi dug.

* Preliminarni podaci, revidirani u skladu s primljenim izvještajem od Ministarstva finansija i trezora BiH od 08.11.2022. godine i uključuju kredit JP Putevi RS i direktan dug Brčko Distrikta.

T32: Devizne rezerve CBBiH

- na kraju perioda, u milionima KM -

Bruto devizne rezerve											
Godina	Mjesec	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	9=3+...+8	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto strana aktiva CBBiH
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...+8	10	11	12=10-11
2012.	12.	159,0	4,5	133,2	2.334,5	0,0	3.877,4	6.508,6	6.507,4	5.987,0	520,4
2013.	12.	164,1	2,7	91,6	2.217,6	0,0	4.592,3	7.068,3	7.067,3	6.659,2	408,1
2014.	12.	182,7	5,2	71,8	2.181,7	0,0	5.384,1	7.825,6	7.824,5	7.293,1	531,4
2015.	12.	182,3	3,8	128,5	1.003,6	0,0	7.288,1	8.606,3	8.605,0	8.064,6	540,4
2016.	12.	205,1	2,6	194,8	2.970,4	0,0	6.158,2	9.531,1	9.529,0	8.926,3	602,6
2017.	12.	203,9	1,5	236,4	2.698,6	0,0	7.416,1	10.556,6	10.555,0	9.977,1	577,8
2018.	12.	210,0	2,2	274,1	2.911,4	0,0	8.225,4	11.623,2	11.621,4	10.983,3	638,1
2019.	12.	254,1	0,2	322,6	3.102,8	0,0	8.917,4	12.597,1	12.595,4	11.824,2	771,2
2020.	12.	291,6	0,9	142,2	3.832,1	0,0	9.601,3	13.868,0	13.866,3	12.970,6	895,7
2021.	12.	302,0	1,9	469,6	3.945,1	0,0	11.629,6	16.348,1	16.345,8	15.573,0	772,8
2021.	07.	286,9	6,8	437,7	3.611,3	0,0	10.245,0	14.587,6	14.585,6	13.739,3	846,3
	08.	288,4	4,3	442,5	3.768,3	0,0	10.995,3	15.498,7	15.496,9	14.672,6	824,3
	09.	284,8	4,4	443,6	3.617,1	0,0	11.065,2	15.415,1	15.412,9	14.627,9	785,0
	10.	289,5	4,4	443,5	4.016,9	0,0	11.293,1	16.047,5	16.045,7	15.302,2	743,5
	11.	293,8	1,9	443,5	4.006,7	0,0	11.375,0	16.121,0	16.119,1	15.313,1	806,0
	12.	302,0	1,9	469,6	3.945,1	0,0	11.629,6	16.348,1	16.345,8	15.573,0	772,8
2022.	01.	300,3	4,8	471,4	4.198,6	0,0	11.467,4	16.442,5	16.439,9	15.715,2	724,7
	02.	319,3	2,2	440,6	4.025,1	0,0	11.553,1	16.340,1	16.337,5	15.619,3	718,2
	03.	301,3	2,1	457,0	3.926,1	0,0	11.268,7	15.955,3	15.952,3	15.306,2	646,2
	04.	309,6	5,2	453,0	4.254,5	0,0	10.932,7	15.955,1	15.952,2	15.354,8	597,4
	05.	294,6	1,6	452,6	4.647,1	0,0	10.574,1	15.969,9	15.967,3	15.407,3	560,0
	06.	296,7	1,6	452,6	4.465,2	0,0	10.681,4	15.897,5	15.895,1	15.361,1	534,0
	07.	297,3	8,0	455,7	5.452,4	0,0	10.052,5	16.265,9	16.263,1	15.682,8	580,4
	08.	292,8	1,3	475,7	5.243,8	0,0	10.507,0	16.520,6	16.518,0	16.008,4	509,6
	09.	291,5	1,4	476,1	6.019,9	0,0	9.730,2	16.519,1	16.516,5	16.067,7	448,8

Napomena:

Bruto devizne rezerve čine stanja bilansnih pozicija kratkoročne strane aktive CBBiH (zlato, raspolaganje CBBiH SDR, devize u trezoru CBBiH, prenosivi depoziti u stranoj valuti kod nerezidentnih banaka i ostalo) i investiranja u vrijednosne papire od jula 2006. godine po odluci Investicionog komiteta CBBiH. Neto devizne rezerve predstavljaju razliku između bruto deviznih rezervi i obaveza prema nerezidentima. Monetarnu pasivu CBBiH čine novac izvan monetarnih vlasti i depoziti rezidenata kod monetarnih vlasti. Neto strana aktiva CBBiH predstavlja razliku između neto deviznih rezervi i monetarne pasive CBBiH.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od januara 2006. godine.

T33: Vanjskotrgovinska razmjena BiH

- u milionima KM -

Godina	Mjesec	Izvoz robe	Uvoz robe	Saldo izvoza i uvoza robe	Pokrivenost uvoza izvozom u %
1	2	3	4	5=(3-4)	6=(3/4)x100
2012.		7.858	15.253	-7.395	51,5
2013.		8.380	15.170	-6.790	55,2
2014.		8.682	16.199	-7.518	53,6
2015.		8.987	15.852	-6.865	56,7
2016.		9.418	16.161	-6.743	58,3
2017.		11.055	18.186	-7.130	60,8
2018.		11.900	19.274	-7.374	61,7
2019.		11.493	19.499	-8.006	58,9
2020.		10.521	16.886	-6.365	62,3
2021.		14.274	21.597	-7.323	66,1
2021.	07.	1.177	1.921	-744	61,3
	08.	1.083	1.757	-674	61,6
	09.	1.334	2.019	-685	66,1
	10.	1.353	2.026	-673	66,8
	11.	1.454	2.105	-651	69,1
	12.	1.378	2.155	-777	63,9
2022.	01.	1.322	1.712	-389	77,2
	02.	1.376	2.073	-697	66,4
	03.	1.596	2.515	-919	63,5
	04.	1.610	2.371	-761	67,9
	05.	1.608	2.427	-819	66,3
	06.	1.577	2.603	-1.026	60,6
	07.	1.460	2.475	-1.014	59,0
	08.	1.342	2.350	-1.008	57,1
	09.	1.636	2.649	-1.014	61,7

Napomena:

Korišteni su najnoviji podaci Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine o vrijednosti izvoza i uvoza robe po specijalnom sistemu trgovine i nisu uključena prilagođenja obuhvata i vrijednosti koja se rade u svrhu izvještavanja o platnom bilansu.

T34: BiH - Izvoz prema zemlji destinacije

- u hiljadama KM -

Godina	Mjesec	Njemačka	Hrvatska	Italija	Srbija	Slovenija	Austrija	Turska	Crna Gora	Ostale zemlje	Ukupno
2012.		1.210.103	1.165.019	939.241	710.002	653.304	654.764	182.874	249.230	2.093.426	7.857.962
2013.		1.310.844	1.194.637	1.003.294	766.745	686.503	687.565	174.625	270.745	2.285.317	8.380.275
2014.		1.317.490	955.047	1.195.438	800.690	697.785	755.827	234.392	293.818	2.431.255	8.681.742
2015.		1.412.906	925.166	1.214.930	770.695	748.870	743.062	354.630	262.844	2.554.212	8.987.315
2016.		1.479.411	985.360	1.131.096	822.846	807.200	730.590	401.047	240.751	2.819.806	9.418.109
2017.		1.595.704	1.284.200	1.209.035	1.093.685	973.397	899.235	431.094	352.507	3.216.524	11.055.383
2018.		1.741.537	1.464.002	1.352.791	1.251.474	1.057.052	1.020.991	323.223	402.113	3.287.069	11.900.251
2019.		1.675.709	1.399.922	1.300.534	1.308.885	1.006.226	1.089.881	292.554	407.303	3.011.551	11.492.564
2020.		1.630.844	1.362.907	1.015.184	1.152.068	954.078	1.005.509	314.249	293.645	2.792.675	10.521.159
2021.		2.137.576	1.864.306	1.608.291	1.722.477	1.219.184	1.284.935	358.064	394.449	3.684.248	14.273.529
2021.	07.	178.431	155.257	153.938	134.807	103.758	103.739	22.612	31.966	292.467	1.176.977
	08.	174.848	141.638	104.545	142.054	85.884	109.272	26.094	30.821	267.852	1.083.008
	09.	200.287	159.917	157.651	156.017	104.978	121.471	30.195	31.779	371.999	1.334.295
	10.	205.442	151.776	168.390	187.445	106.620	121.207	40.100	34.205	337.752	1.352.938
	11.	227.414	174.715	183.476	195.138	116.168	129.598	36.838	35.220	355.566	1.454.134
	12.	182.442	172.136	160.244	211.170	114.398	95.634	41.141	39.872	360.638	1.377.675
2022.	01.	202.932	204.111	156.137	185.346	95.755	109.061	24.633	51.629	292.570	1.322.174
	02.	221.388	194.430	158.922	189.138	105.310	118.545	24.865	41.938	321.084	1.375.620
	03.	237.971	224.334	178.014	215.198	128.618	146.106	31.897	50.597	383.265	1.596.000
	04.	233.318	244.220	185.495	213.482	128.528	140.357	31.306	53.202	379.655	1.609.563
	05.	221.049	254.621	196.510	222.586	126.119	147.829	26.004	57.628	355.317	1.607.663
	06.	222.860	219.813	196.954	222.178	124.215	158.929	23.940	40.284	367.646	1.576.820
	07.	221.309	214.002	203.043	176.352	112.167	142.417	19.657	33.855	337.382	1.460.185
	08.	203.982	218.864	100.539	180.427	104.280	145.104	20.829	58.122	309.457	1.341.602
	09.	226.222	273.834	163.817	191.886	124.224	162.654	27.350	46.723	418.801	1.635.511

Napomena:

Kriterij za prikazivanje pojedinačnih zemalja je učestalije izvoza iz te zemlje u ukupnom izvozu BiH u trogodišnjem periodu (2016, 2017, 2018.g).

U skladu s navedenim, sve zemlje sa učestalijem većim od 3,0% iskazane su pojedinačno, dok su ostale zemlje uključene u kategoriju "Ostale zemlje".

T35: BiH - Uvoz prema zemljama porijekla

- u hiljadama KM -

Godina	Mjesec	Njemačka	Italija	Srbija	Hrvatska	Kina	Slovenija	Ruska Federacija	Turska	Austrija	Ostale zemlje	Ukupno
2012.		1.725.796	1.429.362	1.431.534	2.202.545	816.377	803.360	1.493.885	449.381	504.094	4.396.607	15.252.942
2013.		1.734.842	1.482.256	1.485.608	1.956.353	914.082	754.344	1.505.995	493.202	521.188	4.321.922	15.169.792
2014.		1.869.564	1.653.565	1.629.521	1.851.693	1.359.548	763.235	1.292.467	582.203	532.109	4.665.372	16.199.278
2015.		1.914.123	1.758.287	1.728.431	1.673.068	1.091.670	773.503	910.072	644.698	560.859	4.797.152	15.851.863
2016.		1.998.877	1.899.582	1.828.142	1.617.713	1.091.966	831.403	729.427	687.349	556.399	4.920.158	16.161.014
2017.		2.103.758	2.062.127	2.029.997	1.828.432	1.186.073	912.704	907.315	766.728	618.743	5.769.765	18.185.642
2018.		2.297.072	2.170.785	2.070.768	1.915.158	1.339.232	917.011	892.371	874.490	672.990	6.124.091	19.273.968
2019.		2.337.802	2.333.081	2.150.219	2.020.597	1.449.423	906.606	451.193	964.624	721.547	6.163.492	19.498.584
2020.		2.074.858	1.949.017	1.895.718	1.523.371	1.355.872	840.875	359.084	896.725	682.570	5.308.196	16.886.285
2021.		2.566.643	2.600.538	2.427.344	1.922.537	1.702.427	984.015	629.494	1.269.716	823.775	6.670.410	21.596.900
	07.	225.415	258.248	217.601	190.704	178.666	86.318	67.097	101.607	68.520	526.824	1.920.999
	08.	207.720	172.275	220.158	177.976	147.861	70.094	62.929	121.037	58.263	518.794	1.757.107
	09.	223.252	240.767	242.672	201.914	152.088	97.450	71.710	119.392	75.616	594.633	2.019.493
	10.	240.091	254.969	228.883	182.866	157.355	86.327	30.493	120.546	74.281	650.020	2.025.831
	11.	228.090	254.037	218.177	169.112	164.277	85.584	45.677	124.861	81.211	734.148	2.105.174
	12.	236.443	243.009	237.201	177.789	183.433	88.938	63.652	133.805	78.668	711.666	2.154.605
	01.	172.884	187.974	160.979	145.444	154.529	71.109	57.203	100.135	60.878	600.511	1.711.646
	02.	231.853	224.556	228.770	179.214	166.255	85.423	62.580	128.277	79.394	686.785	2.073.108
	03.	265.597	290.343	302.350	235.261	188.069	106.368	53.284	148.915	93.167	831.391	2.514.746
	04.	249.976	283.032	260.778	214.958	164.583	97.317	48.875	165.625	91.913	793.825	2.370.882
	05.	243.291	312.576	266.893	234.998	186.041	93.514	54.833	141.287	87.557	805.655	2.426.646
	06.	250.729	318.877	280.839	261.033	196.371	103.467	56.611	160.894	91.361	882.409	2.602.591
	07.	255.437	353.235	237.413	269.692	197.554	98.391	60.809	118.631	85.906	797.449	2.474.516
	08.	236.740	254.900	267.878	280.877	203.959	77.730	52.667	138.696	70.641	765.416	2.349.505
	09.	270.293	333.289	284.121	303.992	240.733	103.272	69.104	141.229	93.977	809.479	2.649.490

Napomena:

Kriterij za prikazivanje pojedinačnih zemalja je učešće uvoza iz te zemlje u ukupnom uvozu BiH u trogodišnjem periodu (2016, 2017, 2018 .godine). U skladu s navedenim, sve zemlje sa učešćem većim od 3,0% iskazane su pojedinačno, dok su ostale zemlje uključene u kategoriju "Ostale zemlje"

T36: Struktura izvoza robe

Period Grupa proizvoda	januar - septembar 2021.	januar - septembar 2022.		Procenat promjene u odnosu na isti period prethodne godine
	Iznos u hiljadama KM	Iznos u hiljadama KM	Procenat učešća	
Životinje i proizvodi životinjskog porijekla	116.637	145.295	1,1	24,6
Proizvodi biljnog porijekla	191.833	174.447	1,3	-9,1
Masti i ulja životinjskog porijekla i biljnog porijekla	60.653	104.407	0,8	72,1
Prehrambene preradevine	281.985	345.487	2,6	22,5
Proizvodi mineralnog porijekla	916.144	1.592.353	11,8	73,8
Proizvodi hemijske industrije ili srodnih industrija	683.151	947.130	7,0	38,6
Plastične mase, guma i kaučuk	482.830	619.627	4,6	28,3
Koža i krzno	82.978	91.943	0,7	10,8
Drvo i proizvodi od drveta	699.967	878.371	6,5	25,5
Celuloza, papir i karton i njihovi proizvodi	282.435	405.520	3,0	43,6
Tekstil i tekstilni proizvodi	480.593	572.248	4,2	19,1
Obuća, šeširi, kape i slični proizvodi	529.991	654.356	4,8	23,5
Proizvodi od kamena, gipsa, cementa i sličnih materijala, keramički proizvodi, staklo i stakleni proizvodi	111.120	163.311	1,2	47,0
Biseri, plemeniti metali i njihovi proizvodi, drago i poludrago kamenje	41.497	38.564	0,3	-7,1
Bazni metali i proizvodi od baznih metala	2.113.809	3.176.857	23,5	50,3
Mašine, aparati, mehanički i električni uređaji	1.514.516	1.840.315	13,6	21,5
Transportna sredstva i njihovi dijelovi i pribor	289.961	378.603	2,8	30,6
Satovi, mjerni, muzički i medicinski instrumenti	38.734	56.336	0,4	45,4
Oružje i municija; njihovi dijelovi i pribor	160.966	182.466	1,3	13,4
Razni proizvodi	1.008.418	1.157.174	8,6	14,8
Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	252	92	0,0	-63,7
Nerazvrstano	314	237	0,0	-24,5
Ukupno	10.088.782	13.525.139	100,0	34,1

Napomena:

Izvor ovih podataka je Agencija za statistiku BiH i zbog toga se ukupan izvoz i uvoz robe razlikuju od vrijednosti iskazanih u statistici platnog bilansa koja uključuje razna prilagođenja.

Podaci su klasifikovani prema Harmonizovanom sistemu kodova Svjetske trgovinske organizacije.

T37: Struktura uvoza robe

Period Grupa proizvoda	januar - septembar 2021.	januar - septembar 2022.		Procenat promjene u odnosu na isti period prethodne godine
	Iznos u hiljadama KM	Iznos u hiljadama KM	Procenat učešća	
Životinje i proizvodi životinjskog porijekla	447.780	568.196	2,7	26,9
Proizvodi biljnog porijekla	591.865	828.710	3,9	40,0
Masti i ulja životinjskog porijekla i biljnog porijekla	121.372	186.747	0,9	53,9
Prehrambene preradevine	1.288.698	1.608.473	7,6	24,8
Proizvodi mineralnog porijekla	1.862.213	3.621.968	17,1	94,5
Proizvodi hemijske industrije ili srodnih industrija	1.412.910	1.678.209	7,9	18,8
Plastične mase, guma i kaučuk	1.169.162	1.462.433	6,9	25,1
Koža i krzno	218.886	267.221	1,3	22,1
Drvo i proizvodi od drveta	270.041	378.425	1,8	40,1
Celuloza, papir i karton i njihovi proizvodi	339.956	478.933	2,3	40,9
Tekstil i tekstilni proizvodi	974.939	1.174.799	5,5	20,5
Obuća, šeširi, kape i slični proizvodi	243.349	318.503	1,5	30,9
Proizvodi od kamena, gipsa, cementa i sličnih materijala, keramički proizvodi, staklo i stakleni proizvodi	314.251	421.547	2,0	34,1
Biseri, plemeniti metali i njihovi proizvodi, drago i poludrago kamenje	39.848	49.460	0,2	24,1
Bazni metali i proizvodi od baznih metala	2.268.739	3.611.106	17,1	59,2
Mašine, aparati, mehanički i električni uređaji	2.104.277	2.640.286	12,5	25,5
Transportna sredstva i njihovi dijelovi i pribor	1.028.983	1.136.253	5,4	10,4
Satovi, mjerni, muzički i medicinski instrumenti	221.107	270.211	1,3	22,2
Oružje i municija; njihovi dijelovi i pribor	9.367	16.409	0,1	75,2
Razni proizvodi	378.080	447.830	2,1	18,4
Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	409	5.963	0,0	1.359,2
Nerazvrstano	5.058	1.447	0,0	-71,4
Ukupno	15.311.290	21.173.130	100,0	38,3

Napomena:

Izvor ovih podataka je Agencija za statistiku BiH i zbog toga se ukupan izvoz i uvoz robe razlikuju od vrijednosti iskazanih u statistici platnog bilansa koja uključuje razna prilagođenja.

Podaci su klasifikovani prema Harmonizovanom sistemu kodova Svjetske trgovinske organizacije.

T38: Pregled prosječnih srednjih kurseva konvertibilne marke

Godina	Mjesec	EMU	Hrvatska	Češka R.	Mađarska	Japan	Švicarska	Turska	V. Britanija	SAD	Kina	Srbija
		EUR	HRK	CZK	HUF	JPY	CHF	TRY	GBP	USD	CNY	RSD
		1	100	1	100	100	1	1	1	1	1	100
2012.		1,955830	26,003868	0,077784	0,676389	1,909803	1,622699	0,845478	2,412276	1,522668	...	1,732491
2013.		1,955830	25,806786	0,075328	0,658705	1,512911	1,589326	0,775940	2,304432	1,473557	0,239647	1,729721
2014.		1,955830	25,619449	0,071033	0,633710	1,393940	1,610337	0,673375	2,426325	1,474019	0,239264	1,668863
2015.		1,955830	25,688577	0,071687	0,631327	1,456462	1,832914	0,650180	2,694477	1,762605	0,280568	1,619915
2016.		1,955830	25,960428	0,072346	0,627987	1,628845	1,794449	0,586378	2,396405	1,768011	0,266189	1,588875
2017.		1,955830	26,205454	0,074317	0,632480	1,546889	1,761597	0,476205	2,232882	1,735482	0,256628	1,611317
2018.		1,955830	26,365492	0,076267	0,613697	1,500585	1,693763	0,351884	2,210985	1,657498	0,250633	1,653621
2019.		1,955830	26,365089	0,076197	0,601572	1,603053	1,758109	0,307940	2,230125	1,747204	0,252963	1,659447
2020.		1,955830	25,946780	0,074002	0,557563	1,607387	1,827419	0,247515	2,201320	1,716607	0,248658	1,663431
2021.		1,955830	25,977234	0,076253	0,545671	1,506596	1,808910	0,191301	2,274685	1,653851	0,256382	1,663495
2021.	07.	1,955830	26,069053	0,076299	0,548068	1,499408	1,800314	0,192412	2,284118	1,654497	0,255549	1,663646
	08.	1,955830	26,090051	0,076781	0,555186	1,512495	1,817375	0,195738	2,293624	1,661455	0,256506	1,663582
	09.	1,955830	26,099791	0,077054	0,555832	1,507593	1,801041	0,194573	2,283824	1,659285	0,257009	1,663582
	10.	1,955830	26,032323	0,076731	0,542308	1,491938	1,825402	0,183565	2,307456	1,685804	0,262408	1,663592
	11.	1,955830	26,011782	0,077009	0,536519	1,503071	1,858347	0,162759	2,306693	1,713630	0,268153	1,663390
	12.	1,955830	26,005238	0,077396	0,532589	1,520377	1,878689	0,127688	2,302557	1,730111	0,271599	1,663393
2022.	01.	1,955830	25,996011	0,079827	0,543995	1,504506	1,882231	0,127251	2,341072	1,728160	0,271877	1,663345
	02.	1,955830	25,962189	0,080109	0,548653	1,495972	1,867587	0,126492	2,333614	1,723864	0,271704	1,663296
	03.	1,955830	25,836210	0,078092	0,518531	1,501361	1,910814	0,121573	2,341104	1,776058	0,279958	1,662095
	04.	1,955830	25,875006	0,080084	0,522686	1,433318	1,914754	0,122507	2,339109	1,802198	0,280796	1,661349
	05.	1,955830	25,951530	0,079107	0,509405	1,436617	1,891062	0,119065	2,302850	1,850825	0,276553	1,663469
	06.	1,955830	25,991757	0,079122	0,492441	1,384156	1,908744	0,108736	2,283569	1,848738	0,276240	1,665462
	07.	1,955830	26,008840	0,079496	0,485134	1,404683	1,979336	0,110157	2,299766	1,918855	0,285061	1,666040
	08.	1,955830	26,028995	0,079613	0,486818	1,429335	2,019274	0,106979	2,315582	1,929271	0,283948	1,666605
	09.	1,955830	26,000744	0,079611	0,485704	1,382979	2,026399	0,107735	2,240012	1,971803	0,281512	1,666985

T39: Vladine finansije BiH - jedinice sektora vlade

- u milionima KM -

Godina	Period	Institucije BiH	FBiH	RS	Brčko	Konsolidovani prihodi	Institucije BiH	FBiH	RS	Brčko	Konsolidovani rashodi	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	Neto suficit/deficit
2012.		1.045,6	6.642,8	3.652,6	246,1	11.459,5	952,9	6.595,9	3.534,1	215,5	11.170,8	815,7	-526,9
2013.		1.069,8	6.608,6	3.604,4	232,6	11.406,5	939,0	6.474,5	3.415,1	219,2	10.938,8	1.046,8	-579,2
2014.		1.109,8	6.972,1	3.769,8	223,7	11.961,7	940,3	6.652,2	3.652,3	219,0	11.350,1	1.166,8	-555,3
2015.		1.088,4	7.196,5	3.931,3	232,0	12.335,1	935,9	6.843,5	3.700,6	220,1	11.587,0	559,1	188,9
2016.		1.062,9	7.645,4	3.937,0	248,5	12.767,3	949,3	7.013,5	3.636,9	198,6	11.672,0	724,5	370,8
2017.		1.049,4	8.150,9	4.141,8	263,7	13.479,2	967,0	7.164,3	3.696,0	212,8	11.913,4	759,7	806,0
2018.		1.045,0	8.833,6	4.364,6	280,9	14.402,3	995,9	7.660,0	3.983,4	233,7	12.738,5	889,2	774,5
2019.		1.051,4	9.217,5	4.584,0	288,8	15.018,1	985,5	8.120,3	4.097,6	254,6	13.334,3	1.006,6	677,2
2020.		1.070,6	8.614,0	4.652,1	268,3	14.430,7	1.028,6	8.583,1	4.749,6	287,9	14.474,8	1.765,1	-1.809,2
2021.		1.093,0	9.616,7	5.147,2	305,9	16.055,3	982,3	8.792,8	4.861,0	268,5	14.797,0	1.368,9	-110,6
2016.	Q1	242,5	1.498,3	706,4	54,9	2.478,4	226,3	1.430,0	687,6	43,1	2.363,4	24,0	91,0
	Q2	288,3	1.622,2	813,1	57,9	2.745,9	230,2	1.521,8	747,5	43,6	2.507,4	51,7	186,7
	Q3	256,6	1.761,1	812,0	62,4	2.867,4	227,9	1.494,9	776,2	41,0	2.515,2	105,3	246,9
	Q4	275,6	1.791,9	897,5	65,6	2.990,8	265,0	1.818,6	882,6	67,9	2.994,2	166,0	-169,4
2017.	Q1	251,8	1.621,7	742,5	51,7	2.642,3	223,9	1.457,0	689,4	31,9	2.376,8	30,2	235,4
	Q2	273,3	1.792,9	827,2	61,1	2.920,7	231,1	1.556,0	747,9	44,0	2.545,1	70,1	305,4
	Q3	252,0	1.931,1	940,7	64,5	3.162,1	238,7	1.587,4	767,1	56,3	2.623,1	31,6	507,3
	Q4	272,3	1.851,2	887,8	76,2	3.050,0	273,3	1.863,6	906,1	77,0	3.082,6	204,3	-236,8
2018.	Q1	277,7	1.762,1	816,9	57,0	2.882,0	231,4	1.499,4	728,4	34,3	2.462,0	30,9	389,0
	Q2	242,8	1.914,5	884,1	61,4	3.075,2	231,7	1.683,3	784,4	51,8	2.723,4	66,5	285,3
	Q3	400,3	1.951,9	861,7	69,0	3.250,5	243,9	1.651,7	835,0	56,0	2.754,4	91,2	404,9
	Q4	124,1	2.138,2	960,8	75,4	3.259,2	289,0	2.104,9	983,4	78,9	3.416,8	237,9	-395,5
2019.	Q1	238,9	1.899,1	845,3	60,2	3.013,8	225,9	1.600,5	806,8	42,5	2.646,0	26,0	341,9
	Q2	261,7	1.990,1	902,3	67,3	3.187,1	239,2	1.770,8	789,9	63,1	2.828,7	71,9	286,5
	Q3	270,0	2.079,8	924,2	71,6	3.309,8	253,8	1.800,7	823,5	54,3	2.896,5	78,9	334,4
	Q4	280,8	2.080,5	1.015,2	72,2	3.412,9	266,6	2.177,5	972,4	81,1	3.461,9	210,4	-259,4
2020.	Q1	286,0	1.906,0	862,8	59,7	3.081,9	235,6	1.695,3	877,3	42,7	2.818,4	40,6	222,9
	Q2	235,6	1.674,2	887,0	53,6	2.815,4	232,8	1.834,2	1.090,5	62,6	3.185,2	102,1	-471,9
	Q3	266,9	1.963,7	970,8	67,0	3.236,3	231,7	2.024,8	933,7	69,8	3.227,7	96,5	-88,0
	Q4	282,1	2.027,8	1.067,1	71,3	3.418,9	328,5	2.249,0	1.117,7	93,8	3.759,7	231,1	-571,9
2021.	Q1	277,6	1.906,5	976,0	61,7	3.191,6	240,3	1.727,9	929,8	47,9	2.915,8	60,1	215,7
	Q2	275,1	2.094,2	976,5	69,9	3.390,8	235,1	1.919,4	1.022,4	59,7	3.211,7	93,3	85,8
	Q3	262,8	2.146,5	1.273,1	74,1	3.728,3	256,3	1.953,5	963,4	58,9	3.204,0	78,9	445,4
	Q4	277,5	2.272,0	894,9	82,3	3.501,4	250,5	2.430,2	1.170,4	85,6	3.911,4	288,6	-698,7
2022.	Q1	256,1	2.181,7	1.070,1	72,9	3.550,1	243,1	1.818,4	979,0	57,4	3.067,3	22,0	460,8
	Q2	278,1	2.498,0	1.193,2	81,2	4.026,0	236,4	2.227,9	1.146,3	62,6	3.648,6	82,3	295,1

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava finansija svih nivoa vlasti, fondova socijalnog osiguranja svih nivoa vlasti, entitetskih javnih preduzeća za ceste i entitetskih javnih preduzeća za autoceste. Podaci na godišnjem nivou za konsolidovane prihode/rashode uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradove), JP Ceste svih nivoa vlasti FBiH, JP Putevi RS, JP Autoceste FBiH i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za kvartale zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T40: Vladine finansije BiH - struktura konsolidovanih prihoda i rashoda

- u milionima KM -

Godina	Period	Prihodi						Rashodi				Neto nabavka nefinansijskih sredstava	
		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi	Kompenzacije zaposlenih	Korištenje roba i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi			
2012.		6.037,9	4.046,6	1.375,0	11.459,5	3.323,8	2.156,4	200,6	416,1	4.394,4	679,5	11.170,8	815,7
2013.		5.917,2	4.105,2	1.384,1	11.406,5	3.278,1	2.122,7	201,1	383,9	4.423,7	529,3	10.938,8	1.046,8
2014.		6.078,6	4.234,8	1.648,3	11.961,7	3.265,5	2.127,2	238,9	364,9	4.658,0	695,6	11.350,1	1.166,8
2015.		6.439,7	4.329,6	1.565,8	12.335,1	3.294,3	2.138,8	264,3	384,8	4.729,5	775,4	11.587,0	559,1
2016.		6.760,4	4.473,6	1.533,4	12.767,3	3.295,5	2.187,5	252,0	382,8	4.755,0	799,3	11.672,0	724,5
2017.		7.151,1	4.734,2	1.594,0	13.479,2	3.312,6	2.340,6	223,0	444,0	4.758,5	834,7	11.913,4	759,7
2018.		7.688,4	5.041,8	1.672,0	14.402,3	3.422,1	2.534,0	242,5	476,0	5.013,2	1.050,8	12.738,5	889,2
2019.		8.014,1	5.345,7	1.658,4	15.018,1	3.738,1	2.688,3	241,1	507,3	5.223,4	936,1	13.334,3	1.006,6
2020.		7.363,3	5.383,9	1.683,5	14.430,7	3.921,8	2.702,8	255,9	870,1	5.508,0	1.216,3	14.474,8	1.765,1
2021.		8.485,4	5.798,0	1.771,9	16.055,3	4.039,2	2.847,7	240,2	742,9	5.718,3	1.208,7	14.797,0	1.368,9
2016.	Q1	1.290,0	998,7	189,6	2.478,4	711,1	400,5	44,3	30,4	1.097,8	79,3	2.363,4	24,0
	Q2	1.412,5	1.095,5	237,8	2.745,9	706,1	418,8	71,8	66,5	1.135,6	108,6	2.507,4	51,7
	Q3	1.468,4	1.136,0	262,9	2.867,4	702,8	409,8	42,8	65,3	1.163,2	131,3	2.515,2	105,3
	Q4	1.612,0	1.243,2	135,5	2.990,8	732,8	552,0	56,9	160,9	1.220,8	270,8	2.994,2	166,0
2017.	Q1	1.349,6	1.076,7	220,7	2.646,9	707,8	403,5	45,6	35,4	1.114,3	69,5	2.376,1	30,0
	Q2	1.530,4	1.192,4	197,9	2.920,7	703,6	438,4	74,0	85,8	1.133,6	109,6	2.545,1	70,1
	Q3	1.692,0	1.196,0	274,0	3.162,1	720,4	440,3	46,8	109,6	1.134,6	171,4	2.623,1	31,6
	Q4	1.568,6	1.269,1	212,3	3.050,0	726,8	538,0	54,2	146,5	1.224,5	392,7	3.082,6	204,3
2018.	Q1	1.526,1	1.153,2	202,7	2.882,0	719,0	432,2	47,4	42,4	1.136,3	84,9	2.462,0	30,9
	Q2	1.597,5	1.243,8	234,0	3.075,2	742,6	464,6	65,0	108,2	1.198,7	144,2	2.723,4	66,5
	Q3	1.787,5	1.241,5	221,6	3.250,5	730,6	470,6	46,4	103,1	1.224,5	179,2	2.754,4	91,2
	Q4	1.570,5	1.403,3	285,4	3.259,2	766,9	587,9	56,2	148,4	1.295,6	561,8	3.416,8	237,9
2019.	Q1	1.528,5	1.247,2	238,1	3.013,8	787,8	462,1	41,8	40,5	1.202,7	111,1	2.646,0	26,0
	Q2	1.669,1	1.335,2	182,8	3.187,1	806,1	494,9	68,5	81,8	1.254,2	123,2	2.828,7	71,9
	Q3	1.734,1	1.336,0	239,6	3.309,8	805,4	517,7	43,3	112,2	1.252,3	165,5	2.896,5	78,9
	Q4	1.904,0	1.427,3	81,6	3.412,9	850,7	617,2	52,5	189,6	1.349,2	402,7	3.461,9	210,4
2020.	Q1	1.556,2	1.286,5	239,2	3.081,9	817,7	482,1	69,8	60,4	1.274,3	114,1	2.818,4	40,6
	Q2	1.327,2	1.223,4	264,8	2.815,4	861,7	495,5	43,3	157,1	1.277,1	350,5	3.185,2	102,1
	Q3	1.564,3	1.418,6	253,4	3.236,3	850,4	486,3	42,4	262,8	1.357,6	228,3	3.227,7	96,5
	Q4	1.848,8	1.455,5	114,7	3.418,9	872,7	638,3	71,6	299,2	1.419,6	458,2	3.759,7	231,1
2021.	Q1	1.560,9	1.319,3	311,4	3.191,6	851,1	486,3	55,0	47,5	1.318,9	156,9	2.915,8	60,1
	Q2	1.690,2	1.437,0	263,5	3.390,8	866,7	529,2	60,3	142,9	1.376,4	236,2	3.211,7	93,3
	Q3	1.854,4	1.441,1	232,0	3.527,5	865,8	547,5	31,9	123,2	1.405,4	230,2	3.204,0	78,9
	Q4	2.082,2	1.600,5	19,6	3.702,2	913,6	651,8	60,8	336,5	1.430,2	518,6	3.911,4	288,6
2022.	Q1	1.851,2	1.462,0	236,9	3.550,1	908,3	517,6	52,7	55,2	1.377,3	156,2	3.067,3	22,0
	Q2	2.110,4	1.604,5	311,1	4.026,0	960,2	570,0	68,1	160,9	1.531,3	358,0	3.648,6	82,3

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava finansija svih nivoa vlasti, fondova socijalnog osiguranja svih nivoa vlasti, entitetskih javnih preduzeća za ceste i entitetskih javnih preduzeća za autoceste. Podaci na godišnjem nivou za konsolidovane prihode/rashode uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradove), JP Ceste svih nivoa vlasti FBiH, JP Putevi RS, JP Autoceste FBiH i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za kvartale zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T41: Vladine finansije FBiH - jedinice sektora vlade

- u milionima KM -

Godina	Period	Budžet Federacije BiH	Fondovi socijalnog osiguranja	Kantoni	Konsolidovani prihodi	Budžet Federacije BiH	Fondovi socijalnog osiguranja	Kantoni	Konsolidovani rashodi	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	Neto suficit/deficit
2012.		1.416,5	2.986,2	1.830,7	6.642,8	1.378,5	3.031,6	1.936,2	6.595,9	442,5	-395,5
2013.		1.457,5	2.988,2	1.709,7	6.608,6	1.344,2	3.034,8	1.826,9	6.474,5	645,6	-511,5
2014.		1.581,3	3.117,2	1.812,1	6.972,1	1.361,0	3.164,5	1.846,5	6.652,2	685,7	-365,8
2015.		1.510,0	3.175,8	1.919,5	7.196,5	1.354,1	3.224,3	1.869,1	6.843,5	221,4	131,6
2016.		1.652,8	3.323,4	2.012,1	7.645,4	1.380,2	3.314,2	1.885,5	7.013,5	248,1	383,7
2017.		1.876,9	3.538,4	2.108,4	8.150,9	1.394,8	3.423,3	1.970,4	7.164,3	353,6	633,1
2018.		2.008,2	3.815,7	2.292,5	8.833,6	1.552,7	3.660,1	2.075,7	7.660,0	426,4	747,2
2019.		1.878,3	4.069,5	2.473,2	9.217,5	1.493,6	3.953,0	2.274,3	8.120,3	564,8	532,5
2020.		3.718,6	1.733,5	2.417,9	8.614,0	4.008,2	1.757,6	2.331,0	8.583,1	821,3	-790,4
2021.		4.141,4	1.848,2	2.730,4	9.616,7	3.998,3	1.809,7	2.521,5	8.792,8	804,3	19,5
2016.	Q1	336,4	763,3	465,1	1.498,3	274,9	811,7	409,9	1.430,0	4,0	64,3
	Q2	392,2	809,2	493,1	1.622,2	337,3	821,0	435,8	1.521,8	10,1	90,3
	Q3	474,2	829,7	531,7	1.761,1	305,9	817,1	446,4	1.494,9	14,4	251,8
	Q4	450,1	907,2	522,2	1.791,9	462,1	850,6	593,5	1.818,6	44,3	-71,1
2017.	Q1	331,3	821,8	501,9	1.621,7	273,6	834,9	412,6	1.457,0	6,2	158,5
	Q2	407,4	891,5	541,7	1.792,9	345,2	841,5	445,9	1.556,0	12,6	224,4
	Q3	439,1	869,8	589,8	1.931,1	341,8	841,6	479,6	1.587,4	11,9	331,9
	Q4	699,1	933,5	475,1	1.851,2	434,1	885,8	632,2	1.863,6	57,3	-69,7
2018.	Q1	414,4	884,7	531,6	1.762,1	273,2	866,2	428,7	1.499,4	6,4	256,2
	Q2	465,1	947,8	589,1	1.914,6	366,7	910,3	493,8	1.683,3	15,8	215,4
	Q3	478,4	933,5	629,2	1.951,8	341,4	902,7	496,9	1.651,7	32,1	268,0
	Q4	650,3	1.029,9	542,6	2.138,2	571,3	961,8	656,3	2.104,9	82,4	-49,1
2019.	Q1	412,7	947,2	612,9	1.899,1	267,8	937,0	469,4	1.600,5	-4,7	303,3
	Q2	459,2	1.017,7	605,2	1.990,1	351,5	986,1	525,1	1.770,8	35,9	183,5
	Q3	491,1	1.010,4	678,4	2.079,8	379,3	987,6	533,9	1.800,7	21,0	258,1
	Q4	515,3	1.072,8	576,8	2.080,5	495,1	1.020,8	745,9	2.177,5	79,4	-176,4
2020.	Q1	895,0	408,3	614,8	1.906,0	809,3	427,7	470,4	1.695,3	7,3	203,4
	Q2	823,9	388,3	482,2	1.674,2	882,4	426,8	545,2	1.834,2	28,6	-188,6
	Q3	971,5	444,0	757,0	1.963,7	1.233,7	431,2	568,7	2.024,8	29,7	-90,8
	Q4	1.028,2	470,7	563,9	2.027,8	1.082,8	454,6	746,6	2.249,0	53,4	-274,6
2021.	Q1	903,2	407,4	604,0	1.906,5	810,6	432,3	493,1	1.727,9	9,9	168,7
	Q2	997,0	458,8	666,8	2.094,2	930,2	436,6	581,0	1.919,4	17,8	157,1
	Q3	1.068,4	442,7	748,8	2.146,5	1.063,0	440,8	563,2	1.953,5	21,2	171,8
	Q4	1.172,8	514,8	710,9	2.272,0	1.194,5	477,7	884,3	2.430,2	70,6	-228,7
2022.	Q1	1.020,4	454,8	713,2	2.181,7	800,3	445,8	579,0	1.818,4	-12,6	375,9
	Q2	1.165,2	504,8	953,8	2.498,0	1.202,3	456,9	694,6	2.227,9	20,1	250,0

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava finansija, fondova socijalnog osiguranja svih nivoa vlasti u FBiH, JP Ceste svih nivoa vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH. Podaci na godišnjem nivou za konsolidovane prihode/rashode uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradovi), JP Ceste svih nivoa vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH, dok ih podaci za kvartale zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T42: Vladine finansije FBiH - struktura konsolidovanih prihoda i rashoda

- u milionima KM -

Godina	Period	Prihodi				Rashodi							Neto nabavka nefinansijskih sredstava
		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi		Kompenzacije zaposlenih	Korištenje roba i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi		
2012.		3.172,8	2.668,8	801,1	6.642,8	1.681,9	1.573,3	99,4	258,5	2.539,0	443,6	6.595,9	442,5
2013.		3.121,9	2.706,9	779,8	6.608,6	1.700,2	1.580,7	93,8	239,9	2.520,2	339,9	6.474,5	645,6
2014.		3.299,8	2.819,9	852,5	6.972,1	1.655,5	1.569,0	103,0	233,5	2.636,5	454,7	6.652,2	685,7
2015.		3.500,3	2.875,6	820,6	7.196,5	1.660,1	1.607,1	120,1	256,8	2.672,9	526,5	6.843,5	221,4
2016.		3.779,4	3.005,6	860,4	7.645,4	1.656,8	1.664,0	129,0	253,6	2.723,9	586,2	7.013,5	248,1
2017.		4.058,5	3.203,9	888,4	8.150,9	1.685,2	1.739,2	119,2	284,4	2.787,5	548,8	7.164,3	353,6
2018.		4.416,3	3.456,5	960,8	8.833,6	1.753,1	1.845,8	103,9	300,5	2.932,6	724,1	7.660,0	426,4
2019.		4.646,9	3.688,8	881,8	9.217,5	1.994,9	2.009,1	101,2	344,0	3.094,9	576,2	8.120,3	564,8
2020.		4.119,4	3.662,0	832,7	8.614,0	2.062,7	2.033,7	97,5	583,8	3.246,0	559,4	8.583,1	821,3
2021.		4.842,4	3.927,4	846,9	9.616,7	2.119,5	2.123,1	81,5	529,8	3.295,6	643,4	8.792,8	804,3
2016.	Q1	700,1	691,4	106,8	1.498,3	352,4	336,4	24,2	21,7	645,1	50,2	1.430,0	4,0
	Q2	777,6	735,1	109,5	1.622,2	347,6	353,1	40,1	49,0	659,8	72,3	1.521,8	10,1
	Q3	830,1	758,0	173,0	1.761,1	341,9	340,4	22,1	35,3	664,5	90,6	1.494,9	14,4
	Q4	925,2	821,1	45,5	1.791,9	374,4	417,0	36,5	104,4	693,4	192,9	1.818,6	44,3
2017.	Q1	739,3	749,3	133,1	1.621,7	357,3	346,4	24,3	25,9	657,4	45,7	1.457,0	6,2
	Q2	882,6	812,2	98,2	1.792,9	350,9	364,3	39,7	54,4	671,6	75,0	1.556,0	12,6
	Q3	955,3	792,6	183,2	1.931,1	365,6	354,4	22,6	63,3	676,5	105,0	1.587,4	11,9
	Q4	909,5	849,8	91,9	1.851,2	363,4	419,3	30,0	91,4	707,4	252,2	1.863,6	57,3
2018.	Q1	841,7	806,8	113,6	1.762,1	360,7	366,2	24,0	25,1	670,2	53,2	1.499,4	6,4
	Q2	937,8	859,8	117,0	1.914,6	380,9	383,3	32,0	72,0	717,4	97,7	1.683,3	15,8
	Q3	952,3	858,7	140,8	1.951,8	365,4	381,1	20,4	58,6	721,5	104,7	1.651,7	32,1
	Q4	990,3	931,2	216,8	2.138,2	397,1	450,4	26,4	89,7	747,3	394,0	2.104,9	82,4
2019.	Q1	876,0	864,8	158,2	1.899,1	415,5	396,4	21,4	22,8	716,1	28,3	1.600,5	-4,7
	Q2	963,8	925,1	101,2	1.990,1	429,9	415,8	32,6	54,3	758,6	79,5	1.770,8	35,9
	Q3	1.015,3	922,5	142,0	2.079,8	423,1	432,2	20,9	76,2	749,6	98,8	1.800,7	21,0
	Q4	1.041,7	976,4	62,4	2.080,5	465,3	488,8	24,5	128,1	794,6	276,2	2.177,5	79,4
2020.	Q1	888,3	889,9	127,8	1.906,0	418,4	417,2	23,1	37,1	753,1	46,5	1.695,3	7,3
	Q2	759,7	823,9	90,5	1.674,2	460,9	424,3	29,5	68,0	770,3	81,2	1.834,2	28,6
	Q3	842,5	973,2	148,0	1.963,7	443,5	419,7	24,1	190,6	820,7	126,1	2.024,8	29,7
	Q4	1.406,4	1.001,7	97,4	2.505,6	411,0	471,9	22,7	-14,3	674,7	229,1	1.795,1	66,0
2021.	Q1	853,9	896,3	156,3	1.906,5	442,8	423,5	25,2	26,8	775,3	34,4	1.727,9	9,9
	Q2	993,6	974,5	126,2	2.094,2	455,5	439,7	15,4	100,9	782,7	125,1	1.919,4	17,8
	Q3	1.062,8	973,0	110,7	2.146,5	447,6	449,8	22,7	74,7	826,0	132,8	1.953,5	21,2
	Q4	1.148,2	1.083,5	40,3	2.272,0	491,4	528,5	16,6	260,1	830,1	303,6	2.430,2	70,6
2022.	Q1	1.038,9	1.009,0	133,8	2.181,7	483,2	445,0	24,2	35,9	781,9	48,3	1.818,4	-12,6
	Q2	1.251,4	1.096,9	149,7	2.498,0	518,8	481,1	18,2	103,2	893,2	213,4	2.227,9	20,1

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava finansija, fondova socijalnog osiguranja svih nivoa vlasti u FBiH, JP Ceste svih nivoa vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH. Podaci na godišnjem nivou za konsolidovane prihode/rashode uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradovi), JP Ceste svih nivoa vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH dok ih podaci za kvartale zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T43: Vladine finansije RS - jedinice sektora vlade

- u milionima KM -

Godina	Period	Konsolidovani prihodi		Konsolidovani rashodi		Neto nabavka nefinansijskih sredstava	Neto suficit/deficit		
		Budžet Republike Srpske	Fondovi socijalnog osiguranja	Budžet Republike Srpske	Fondovi socijalnog osiguranja				
2012.		1.666,5	1.566,5	3.652,6	1.647,9	1.595,1	3.534,1	307,7	-189,2
2013.		1.638,4	1.616,9	3.604,4	1.546,7	1.637,1	3.415,1	310,3	-121,0
2014.		1.778,7	1.683,3	3.769,8	1.749,3	1.704,1	3.652,3	360,5	-243,1
2015.		1.804,1	1.713,5	3.931,3	1.707,5	1.754,9	3.700,6	235,3	-4,6
2016.		2.556,5	744,4	3.937,0	2.415,9	749,7	3.636,9	366,3	-66,3
2017.		2.713,7	780,7	4.141,8	2.422,3	746,2	3.696,0	268,7	177,1
2018.		2.839,4	774,2	4.364,6	2.700,8	720,0	3.983,4	337,4	43,9
2019.		2.963,6	834,5	4.584,0	2.775,6	728,5	4.097,6	376,0	110,3
2020.		3.041,5	907,2	4.652,1	3.395,7	784,0	4.749,6	821,8	-919,2
2021.		3.312,2	984,5	5.147,2	3.399,0	862,5	4.861,0	415,9	-129,7
2016.	Q1	574,5	138,4	706,4	537,3	156,8	687,6	13,3	5,4
	Q2	658,7	165,1	813,1	578,4	179,7	747,5	31,0	34,6
	Q3	633,4	207,3	812,0	604,3	200,5	776,2	70,5	-34,6
	Q4	690,0	228,8	897,5	695,9	208,0	882,6	49,3	-34,4
2017.	Q1	604,2	147,4	747,1	531,5	161,7	688,7	11,0	47,4
	Q2	656,9	183,1	827,2	584,8	175,8	747,9	26,4	52,9
	Q3	747,7	229,5	940,7	604,5	199,1	767,1	21,2	152,4
	Q4	704,9	216,0	887,8	734,3	204,9	906,1	64,1	-82,4
2018.	Q1	665,5	170,8	816,9	585,9	161,9	728,4	8,8	79,7
	Q2	719,3	185,4	884,1	637,6	167,4	784,4	33,4	66,3
	Q3	699,7	182,4	861,7	682,5	172,8	835,0	37,2	-10,5
	Q4	754,9	230,4	960,8	794,8	213,1	983,4	80,0	-102,7
2019.	Q1	677,6	192,4	845,3	666,6	164,9	806,8	26,1	12,4
	Q2	724,1	204,3	902,3	643,5	172,7	789,9	30,6	81,7
	Q3	743,8	210,1	924,2	677,1	176,2	823,5	46,3	54,4
	Q4	818,1	222,2	1.015,2	788,5	209,1	972,4	95,4	-52,6
2020.	Q1	687,2	201,3	862,8	722,0	181,0	877,3	29,2	-43,7
	Q2	716,2	198,0	887,0	957,7	160,0	1.090,5	56,3	-259,8
	Q3	780,2	249,8	970,8	801,3	191,6	933,7	46,4	-9,3
	Q4	857,9	252,4	1.067,1	914,7	246,2	1.117,7	99,3	-149,9
2021.	Q1	792,8	214,2	976,0	771,8	189,0	929,8	35,6	10,6
	Q2	771,2	255,8	976,5	853,6	219,4	1.022,4	52,1	-98,0
	Q3	870,3	251,8	1.072,2	788,2	225,1	963,4	44,6	64,3
	Q4	877,9	256,6	1.095,8	985,5	223,7	1.170,4	121,1	-195,7
2022.	Q1	881,8	232,7	1.070,1	805,5	217,9	979,0	31,7	59,5
	Q2	989,3	277,4	1.193,2	981,2	238,6	1.146,3	59,0	-12,0

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: Ministarstva finansija, fondova socijalnog osiguranja u RS, JP Putevi RS i JP Auto putevi RS. Podaci na godišnjem nivou za konsolidovane prihode/rashode uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradovi), JP Putevi RS i JP Auto putevi RS, dok ih podaci za kvartale zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne strane, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T44: Vladine financije RS - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda

- u milionima KM -

Godina	Period	Prihodi				Rashodi							Neto nabavka nefinansijskih sredstava
		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi		Kompenzacije zaposlenih	Korištenje roba i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi		
2012.		1.895,6	1.342,3	414,7	3.652,6	937,0	346,2	100,1	146,1	1.801,5	203,2	3.534,1	307,7
2013.		1.831,8	1.362,6	410,1	3.604,4	881,3	303,6	105,7	123,2	1.854,8	146,5	3.415,1	310,3
2014.		1.847,8	1.379,9	542,1	3.769,8	922,4	313,3	133,9	108,3	1.968,7	205,8	3.652,3	360,5
2015.		1.967,1	1.417,9	546,3	3.931,3	939,3	305,2	149,3	105,0	1.998,0	203,8	3.700,6	235,3
2016.		2.001,5	1.431,1	504,4	3.937,0	946,1	300,6	120,7	111,7	1.982,3	175,5	3.636,9	366,3
2017.		2.100,5	1.490,2	551,2	4.141,8	925,8	372,6	102,2	132,6	1.925,6	237,2	3.696,0	268,7
2018.		2.279,6	1.543,1	541,9	4.364,6	950,3	436,5	136,8	148,4	2.031,5	279,9	3.983,4	337,4
2019.		2.357,8	1.612,0	614,2	4.584,0	1.002,7	424,2	137,5	145,6	2.084,0	303,5	4.097,6	376,0
2020.		2.228,7	1.675,6	747,9	4.652,1	1.093,6	433,8	155,9	254,2	2.216,7	595,4	4.749,6	821,8
2021.		2.589,5	1.823,9	733,9	5.147,2	1.138,9	475,7	156,4	192,4	2.374,2	523,4	4.861,0	415,9
2016.	Q1	359,1	299,2	48,1	706,4	186,0	15,9	19,6	5,3	445,9	15,0	687,6	13,3
	Q2	403,7	351,1	58,3	813,1	186,4	19,9	31,6	10,7	468,5	30,4	747,5	31,0
	Q3	394,6	368,8	48,6	812,0	183,7	23,2	20,1	28,4	490,5	30,5	776,2	70,5
	Q4	413,0	411,9	72,6	897,5	188,8	54,5	19,4	50,9	500,8	68,1	882,6	49,3
2017.	Q1	379,2	321,1	46,8	747,1	179,0	17,4	20,8	7,7	450,4	13,5	688,7	11,0
	Q2	416,9	370,9	39,4	827,2	180,3	23,2	34,0	24,5	455,3	30,6	747,9	26,4
	Q3	495,3	393,8	51,6	940,7	177,1	23,7	23,6	35,5	450,6	56,7	767,1	21,2
	Q4	370,5	404,3	113,0	887,8	184,9	45,0	23,9	47,4	492,6	112,4	906,1	64,1
2018.	Q1	429,8	339,9	47,1	816,9	182,5	23,7	23,0	16,7	458,7	23,8	728,4	8,8
	Q2	453,2	374,1	56,8	884,1	184,9	27,8	32,6	27,6	473,6	37,9	784,4	33,4
	Q3	448,9	372,0	40,8	861,7	182,8	31,6	25,5	37,7	495,2	62,1	835,0	37,2
	Q4	435,0	457,1	68,6	960,8	188,1	50,1	29,4	47,5	522,0	146,4	983,4	80,0
2019.	Q1	424,0	373,3	48,1	845,3	191,8	24,0	19,9	17,1	479,3	74,7	806,8	26,1
	Q2	468,5	398,4	35,3	902,3	194,0	32,1	35,7	21,8	487,1	19,4	789,9	30,6
	Q3	463,2	402,2	58,8	924,2	192,6	26,6	21,7	35,1	493,3	54,1	823,5	46,3
	Q4	457,2	438,1	119,9	1.015,2	199,8	44,7	27,0	51,0	535,3	114,7	972,4	95,4
2020.	Q1	429,9	389,1	43,8	862,8	211,7	25,5	46,1	22,8	512,4	58,6	877,3	29,2
	Q2	347,7	389,0	150,2	887,0	212,9	26,1	13,7	80,2	496,5	261,2	1.090,5	56,3
	Q3	459,4	430,1	81,3	970,8	211,0	27,6	17,7	63,3	526,9	87,2	933,7	46,4
	Q4	477,3	467,5	122,3	1.067,1	217,1	46,6	51,6	65,0	582,7	154,7	1.117,7	99,3
2021.	Q1	468,5	413,4	94,1	976,0	215,0	23,6	29,6	19,9	534,3	107,4	929,8	35,6
	Q2	450,9	449,4	76,2	976,5	217,9	40,2	44,3	37,1	582,4	100,5	1.022,4	52,1
	Q3	531,2	458,9	82,2	1.072,2	220,8	31,2	8,8	43,0	571,0	88,5	963,4	44,6
	Q4	532,9	502,1	60,7	1.095,8	227,8	45,2	43,2	67,2	580,5	206,6	1.170,4	121,1
2022.	Q1	563,1	442,3	64,7	1.070,1	232,7	28,3	25,1	15,4	585,5	92,0	979,0	31,7
	Q2	600,2	495,1	97,9	1.193,2	250,0	35,3	48,4	49,8	627,5	135,2	1.146,3	59,0

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: Ministarstva finansija, fondova socijalnog osiguranja u RS, JP Putevi RS i JP Auto putevi RS. Podaci na godišnjem nivou za konsolidovane prihode/rashode uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradovi), JP Putevi RS i JP Auto putevi RS, dok ih podaci za kvartale zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne strane, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T45: Tokovi direktnih stranih investicija u BiH klasifikovani prema zemlji stranog ulagača - u milionima KM -

Godina	Austrija	Holandija	Hrvatska	Italija	Njemačka	Rusija	Slovenija	Srbija	Švicarska	Turska	Ostale zemlje	Ukupno
2012.	133,6	1,6	86,1	28,5	37,7	147,5	-81,1	81,8	8,7	-5,4	161,9	601,1
2013.	8,5	32,7	18,6	22,5	36,9	-82,8	-35,6	104,6	44,0	31,1	226,7	407,1
2014.	171,1	26,0	88,7	24,0	-6,1	195,8	-1,2	33,1	8,9	17,6	253,1	811,1
2015.	5,3	83,3	161,5	66,3	52,3	28,5	21,1	36,8	-33,5	56,1	159,2	636,9
2016.	112,8	57,6	142,5	25,2	2,0	-44,3	34,6	-25,8	11,3	34,6	267,7	618,4
2017.	84,1	-3,3	159,6	46,9	57,7	-6,8	101,1	56,9	30,6	-0,3	327,1	853,6
2018.	90,7	100,9	129,1	23,6	105,1	143,4	42,6	21,1	46,5	7,4	252,9	963,3
2019.	68,8	6,7	148,0	17,5	54,4	213,0	22,0	41,6	-19,8	3,2	244,0	799,3
2020.	99,3	-3,9	178,6	33,6	78,3	-14,8	57,1	132,5	-23,2	60,3	139,0	736,7
2021.	96,1	-65,8	82,0	58,7	76,9	-94,6	70,7	79,5	210,8	147,0	310,0	971,2
Jan - Jun 2022.	86,7	6,4	-11,3	22,6	65,3	-25,0	71,9	37,3	95,7	26,2	136,6	512,4

Napomena:

Direktne strane investicije (tokovi i stanja) kompilirane su u skladu s najnovijim metodološkim uputstvima i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodološki pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platni bilans - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije direktnih stranih investicija - četvrto izdanje.

T46: Tokovi direktnih stranih investicija u BiH prema NACE Rev 2 klasifikaciji djelatnosti

- u milionima KM -

Godina	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	Prerađivačka industrija i proizvodnja od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	Proizvodnja baznih metala	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	Telekomunikacije	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i penzijskih fondova	Poslovanje nekretninama	Ostale djelatnosti	Ukupno
2012.	-5,9	-0,1	2,6	18,7	3,4	-26,0	7,0	144,8	40,2	6,4	130,2	6,4	267,7	601,1
2013.	-4,0	2,2	-101,1	26,5	13,9	4,0	5,0	-44,4	73,7	46,1	138,5	46,1	226,9	407,1
2014.	0,3	-5,7	180,6	3,0	-25,4	35,5	-59,4	64,1	37,3	6,8	138,4	187,1	248,5	811,1
2015.	45,0	5,2	24,0	58,4	-4,4	-52,9	6,7	84,0	-29,3	57,8	116,8	89,5	236,1	636,9
2016.	16,3	5,6	-52,0	51,9	-17,6	2,0	20,3	148,4	6,4	37,1	161,4	-9,8	248,4	618,4
2017.	20,8	13,5	-26,0	1,2	-8,8	58,8	47,3	59,3	96,1	17,1	203,0	41,9	329,2	853,6
2018.	34,9	9,3	139,0	33,2	15,5	63,7	40,3	121,3	11,9	8,3	140,1	28,4	317,4	963,3
2019.	-13,4	15,1	200,3	26,5	6,4	-2,5	5,9	119,7	17,8	-20,6	153,3	19,0	271,7	799,3
2020.	27,9	-0,6	1,5	37,7	18,3	-29,3	30,2	98,3	34,0	4,6	156,2	40,5	317,3	736,7
2021.	11,3	9,3	-52,1	16,7	5,2	102,7	25,9	78,1	172,9	11,8	20,0	22,0	547,4	971,2
Jan - Jun 2022.	7,7	6,7	-8,2	N/A	7,3	56,6	-3,8	64,6	50,7	3,5	132,5	5,8	189,0	512,4

Napomena:

Tokove direktnih stranih investicija u BiH prema NACE 1. Rev 1. klasifikacije djelatnosti za period 2004-2012 možete naći na web stranici Direktna strana investicija (tokovi i stanja) kompilirane su u skladu s najnovijim metodološkim uputstvima i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodološki pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platni bilans - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije direktnih stranih investicija - četvrto izdanje.

"n/a" u ovoj djelatnosti manje je od tri preduzeća s direktnim investicijama, te u skladu sa statističkim standardima nismo u mogućnosti prikazati iznose investicija.

T47: Stanje direktnih stranih investicija u BiH po komponentama

- u milionima KM -

Godina	Vlasnički udjeli i zadržane zarade	Ostali kapital		Ukupno direktna strana ulaganja
		Zaduživanja	Ostalo	
2012.	8.006,0	2.616,4	589,8	11.212,2
2013.	8.871,6	2.632,5	554,7	12.058,8
2014.	8.449,4	3.092,7	550,9	12.093,0
2015.	9.515,7	2.891,1	457,6	12.864,4
2016.	9.698,2	3.057,6	491,9	13.247,7
2017.	10.516,6	3.058,6	373,8	13.949,0
2018.	11.364,4	2.973,0	408,0	14.745,4
2019.	11.663,0	3.184,2	494,7	15.342,0
2020.	12.070,2	2.764,1	568,2	15.402,5
2021.	14.032,4	1.667,0	577,1	16.276,4

Napomena:

Direktne strane investicije (tokovi i stanja) kompilirane su u skladu s najnovijim metodološkim uputstvima i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodološki pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platni bilans - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije direktnih stranih investicija - četvrto izdanje.

T48: Nominalni i realni efektivni kurs konvertibilne marke

Godina	Mjesec	Efektivni kurs KM/ KM (2015=100)	
		NEER	REER
2012.		98,50	105,14
2013.		99,81	103,96
2014.		101,10	103,09
2015.		99,98	99,99
2016.		101,26	98,88
2017.		101,83	98,03
2018.		103,39	98,52
2019.		104,14	97,52
2020.		106,20	96,97
2021.		107,59	96,63
2021.	07.	107,47	95,56
	08.	107,23	95,26
	09.	107,25	95,49
	10.	107,44	96,69
	11.	107,91	97,58
	12.	109,01	98,38
2022.	01.	108,85	98,11
	02.	108,91	98,51
	03.	109,41	99,80
	04.	108,95	100,26
	05.	108,87	100,16
	06.	109,28	100,65
	07.	108,92	100,25
	08.	108,99	99,90
	09.	108,97	99,83

Napomena:

Detaljna metodološka objašnjenja za kompilaciju i izračun NEER i REER indeksa su dostupna na web stranici CBBiH <http://www.cbbh.ba/content/read/1109>

7. Dodatak

SPISAK BANAKA

Banke koje pokriva Glavna jedinica Sarajevo

- ❶ 1. Sparkasse Bank d.d. Bosna i Hercegovina Sarajevo
- ❷ 2. Bosna Bank International d.d. Sarajevo
- ❸ 3. Razvojna banka Federacije BiH d.d. Sarajevo
- ❹ 4. ASA Banka d.d. Sarajevo
- ❺ 5. ASA Banka Naša i snažna d.d. Sarajevo
- ❻ 6. ProCredit Bank d.d. Sarajevo
- ❼ 7. Privredna banka d.d. Sarajevo
- ❽ 8. Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina Sarajevo
- ❾ 9. ZiraatBank BH d.d. Sarajevo
- ❿ 10. NLB Banka d.d. Sarajevo
- ⓫ 11. Union Banka d.d. Sarajevo
- ⓬ 12. Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina
- ⓭ 13. Addiko Bank d.d. Sarajevo

Banke koje pokriva Glavna jedinica Mostar

- ❶ 1. Komercijalno – investiciona banka d.d. Velika Kladuša
- ❷ 2. UniCredit Bank d.d. Mostar

Banke koje pokriva Glavna banka RS Banja Luka

- ❶ 1. Addiko Bank a.d. Banja Luka
- ❷ 2. UniCredit Bank a.d. Banja Luka
- ❸ 3. Nova banka a.d. Banja Luka
- ❹ 4. Naša banka a.d. Bijeljina
- ❺ 5. NLB Banka a.d. Banja Luka
- ❻ 6. Atos banka a.d. Banja Luka
- ❼ 7. Banka Poštanska štedionica a.d. Banja Luka
- ❽ 8. MF banka a.d. Banja Luka

- ❶ Članica programa za osiguranje dpozita

UPRAVNO VIJEĆE I VIŠE OSOBLJE*UPRAVNO VIJEĆE:*

Predsjedavajući i guverner

dr. Senad Softić

Članovi

mr.sci. Šerif Isović

dr. Danijela Martinović

dr. Radomir Božić

dr. Dragan Kulina

Viceguverneri

Viceguverner nadležan za Sektor za statistiku, servisiranje vanjskog duga, europske integracije i platne sisteme

dr. Željko Marić

Viceguverner nadležan za Sektor za monetarne operacije, upravljanje deviznim rezervama i gotovinom

mr. Marko Vidaković

Viceguverner nadležan za Sektor za administraciju i finansije

mr. Ernadina Bajrović

Glavni interni revizor

-

Zamjenici glavnog internog revizora

mr. Edis Kovačević

Tomislav Ivanković

-

Ured vodećeg ekonomiste

Rukovodilac ureda

dr. Belma Čolaković

Sektor za statistiku, servisiranje vanjskog duga, europske integracije i platne sisteme

Rukovodni tim

Renata Barić

Đorđe Racković

mr. Verica Božić

mr. Amir Hadžiomerađić

Sektor za monetarne operacije, upravljanje deviznim rezervama i gotovinom

Rukovodni tim

mr. Emina Ćeman

Vesna Papić

dr. Dejan Kovačević

Edin Sijerčić

mr. Vidosav Pantić

Sektor za administraciju i finansije

Rukovodni tim

mr. Jasmin Hadžigrahić

Rade Jovanović

mr. Vesna Pačuka

mr. Ivan Soldo

mr. Dragan Crnogorac

Sulejman Aljović

Centralna banka Bosne i Hercegovine – Glavna jedinica Sarajevo, direktor

Indira Čaušević

Centralna banka Bosne i Hercegovine – Glavna jedinica Mostar, direktor

Silvija Ramljak

Glavna banka Republike Srpske Centralne banke BiH, direktor

-

Filijala Centralne banke Bosne i Hercegovine na Palama, rukovodilac

-

Centralna banka Bosne i Hercegovine Filijala Brčko, rukovodilac

Jasminka Burić

Priprema:
Grafičar d.o.o.

Publikovanje i umnožavanje u obrazovne i nekomercijalne
svrhe je dozvoljeno uz obavezno navođenje izvora.

